

ÖĞR.GÖR. CANAN AKKAYA
İÇT482 İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMINDA ÖZEL KONULAR 2
SARIYER YENİ MAHALLE CADDESİ 118 NOLU YAPININ RESTORASYON PROJESİ

Hazırlayan
Kaan GÜLARSLAN

İçindekiler

Konumu ve Topografik Özellikleri	1	Yapı Bilgisi 2. Kat Mekanları 202	35
Tarihsel Geçmişi	2	Yapı Bilgisi 2. Kat Mekanları 203	36
Anıtsal Yapılar	3	Yapı Bilgisi 2. Kat Mekanları 204	37
Yapının Tarihi	4	Yapı Bilgisi 2. Kat Mekanları 205	38
Yapının Tarihi	5	Yapı Bilgisi Cephe Özellikleri Ön Cephe	39
Vaziyet Planı	6	Yapı Bilgisi Cephe Özellikleri Ön Cephe	40
Yapı Bilgisi Zemin Kat Z01	7	Yapı Bilgisi Cephe Özellikleri Ön Cephe	41
Yapı Bilgisi Zemin Kat Z02	8	Yapı Bilgisi Cephe Özellikleri Arka Cephe	42
Yapı Bilgisi Zemin Kat Z03	9	Yapı Bilgisi Cephe Özellikleri Arka Cephe	43
Yapı Bilgisi Zemin Kat Z04	10	Yapı Bilgisi Cephe Özellikleri Arka Cephe	44
Yapı Bilgisi Zemin Kat Z05	11	Yapının Cephe Restitüsyonu	45
Yapı Bilgisi Zemin Kat Z06	12	Yapı Bilgisi Restitüsyon 1-1 ve 2-2 Kesiti	46
Yapı Bilgisi Zemin Kat Z07	13	Yapı Bilgisi Restitüsyon 3-3 ve 4-4 Kesiti	47
Yapı Bilgisi Zemin Kat Z08	14	Yapı Bilgisi Restitüsyon 5-5 ve 6-6 Kesiti	48
Yapı Bilgisi Zemin Kat Z09	15	Restorasyon Onarım ve Arındırma	49
Yapı Bilgisi Zemin Kat Z10	16	Restorasyon Sağlamaştırma ve Bütünleme	50
Yapı Bilgisi Giriş Kat Mekanları G01	17	Restorasyon Vaziyet Planı	51
Yapı Bilgisi Giriş Kat Mekanları G02	18	Restorasyon Zemin Kat Planı	52
Yapı Bilgisi Giriş Kat Mekanları G03	19	Restorasyon Giriş Kat Planı	53
Yapı Bilgisi Giriş Kat Mekanları G04	20	Restorasyon 1. Kat Planı	54
Yapı Bilgisi Giriş Kat Mekanları G05	21	Restorasyon 2. Kat Planı	55
Yapı Bilgisi Giriş Kat Mekanları G06	22	Restorasyon Çatı Planı	56
Yapı Bilgisi Giriş Kat Mekanları G07	23	Restorasyon Sahil Cephesi	57
Yapı Bilgisi Giriş Kat Mekanları G08	24	Restorasyon Arka Cephe	58
Yapı Bilgisi Giriş Kat Mekanları G09	25	Restorasyon 1-1 Kesiti	59
Yapı Bilgisi Giriş Kat Mekanları G10	26	Restorasyon 2-2 Kesiti	60
Yapı Bilgisi 1. Kat Mekanları 101	27	Restorasyon 3-3 Kesiti	61
Yapı Bilgisi 1. Kat Mekanları 102	28	Restorasyon 4-4 Kesiti	62
Yapı Bilgisi 1. Kat Mekanları 103	29	Restorasyon 5-5 Kesiti	63
Yapı Bilgisi 1. Kat Mekanları 104	30	Restorasyon 6-6 Kesiti	64
Yapı Bilgisi 1. Kat Mekanları 105	31		
Yapı Bilgisi 1. Kat Mekanları 106	32		
Yapı Bilgisi 1. Kat Mekanları 107	33		
Yapı Bilgisi 2. Kat Mekanları 201	34		

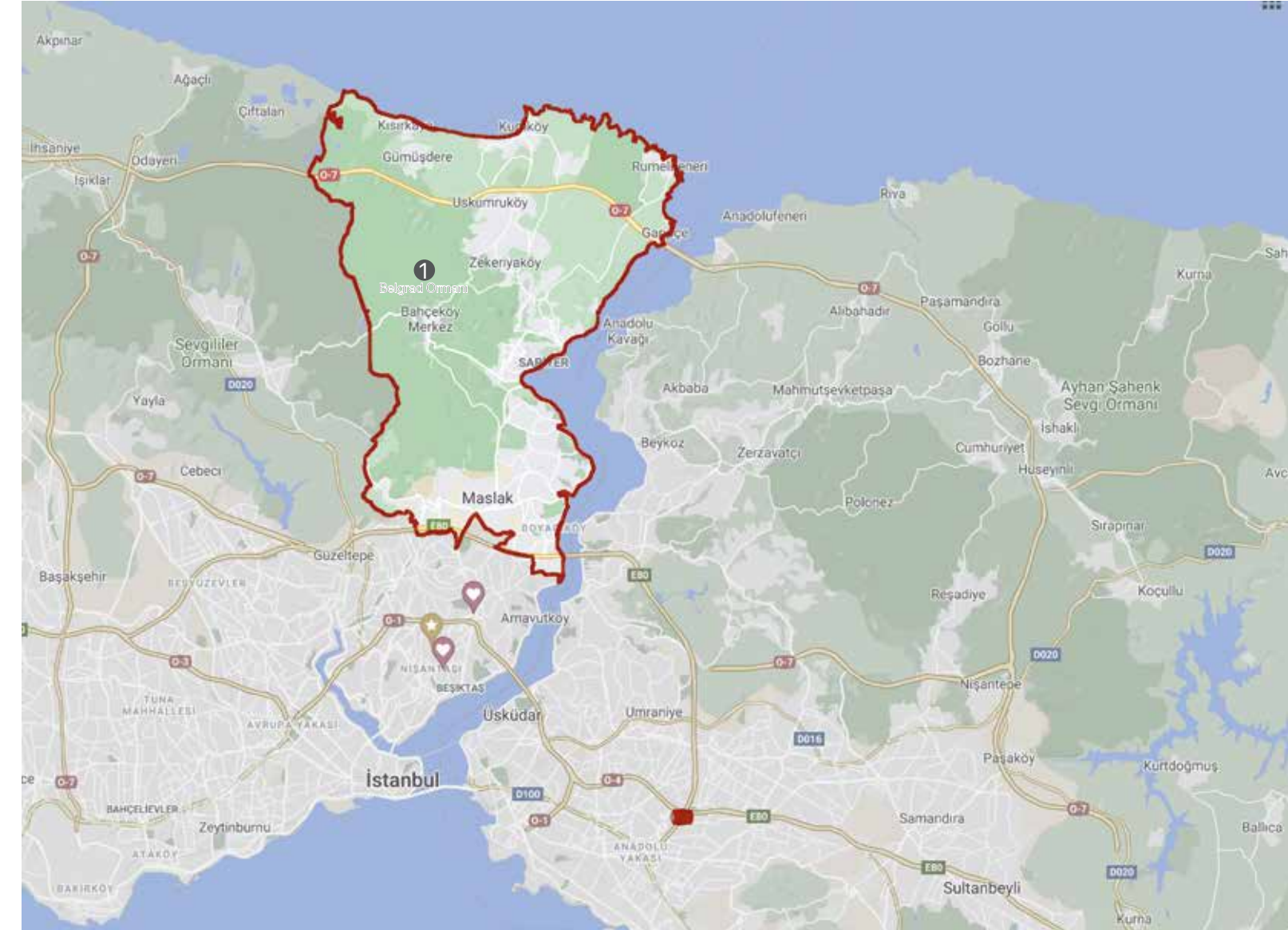
Konumu ve Topografik Özellikleri

Sarıyer, İstanbul'un Avrupa Yakası'nda yer alan ilçedir. Güneyden Beşiktaş ve Kağıthane, batıdan Eyüpsultan ilçeleri ile doğudan İstanbul Boğazı ve kuzeyden Karadeniz ile çevrilidir. Sarıyer İlçesi toplam 38 mahalleden oluşmaktadır.

Osmanlılar zamanında Makrıköy'e (Bakırköy) bağlı olan Sarıyer, 15 Mayıs 1930 tarihinde ilçe olmuştur (Aksel, 1993, 467).

Sarıyer'de Marmara iklimi hakimdir. Sahil kısımlarında hava koşulları mevsimlere göre değişiklik gösterir. Sarıyer boğaz rüzgârlarına açıktır. Rüzgârlar genel olarak kuzey, kuzeydoğu, güney ve güneybatıdan eser.

Sarıyer, ilçe olarak büyük ormanlık alanlara sahiptir. İlçe sınırları içindeki en büyük orman, devlet ormanı olan Belgrat Ormanlarıdır. ① Koruluk ve bahçeleriyle de İstanbul'un en önemli ilçelerinden biri olan Sarıyer'de, korulukların sayısı giderek azalmakta, özel koruluklar ise özellikle elçiliklerin yazlık saraylarında yer almaktadır (Balci, 1998).

Sarıyer'in uydudan görünümü

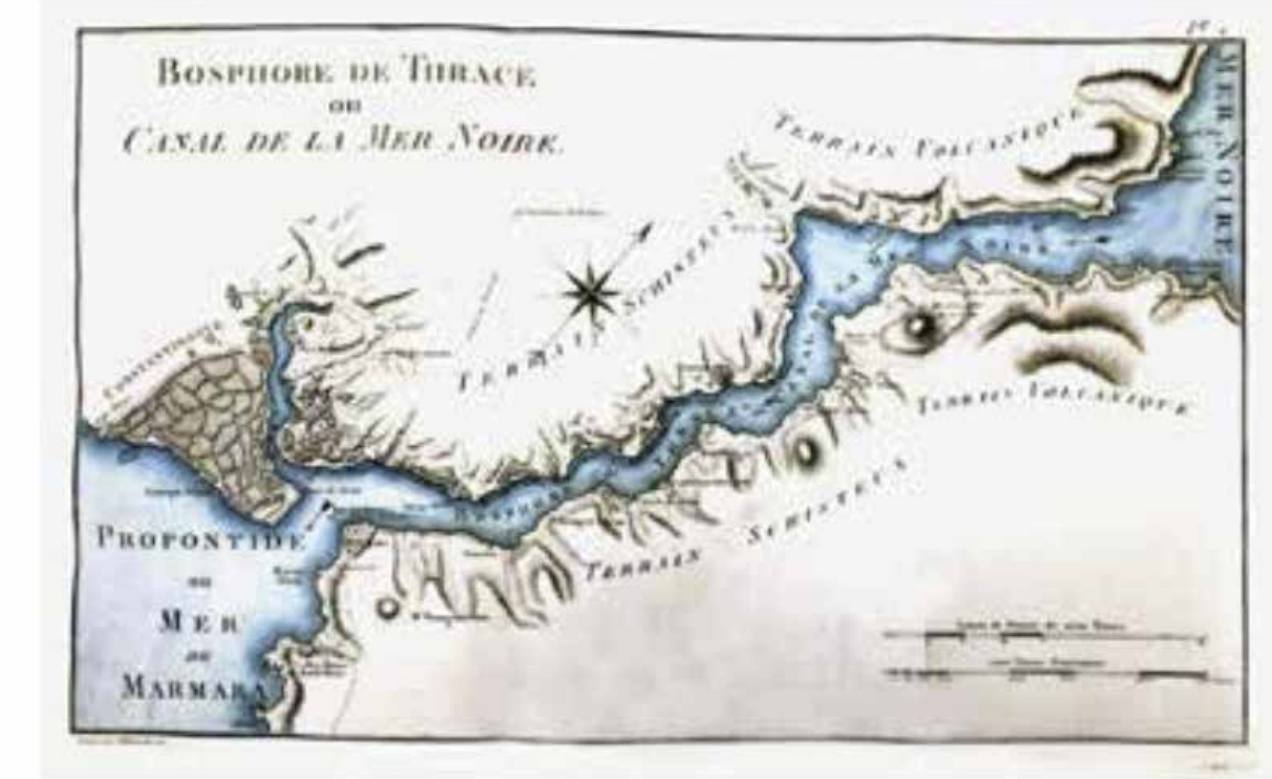
Tarihsel Geçmişi

Boğaz'daki en eski yerleşim bölgelerinden biri olan semtin ismi antikçapda "Simas" olarak geçer. Tarihsel süreç içinde "Kutsal Ana", bazı kaynaklarda da "Kutlu/Güzel Akarsu" veya "Kutlu/Güzel Su" anlamında kullanılan "Simas" isinin yanı sıra "Skeletrinas", "Saron" ve Bizans Döneminde "Limas" isimleri de kullanılır. Ancak Osmanlı dönemi başlarına dek yaygın olarak "Simas" ismi kullanılmıştır.

"Simas" isminin "Sarıyer" ismine dönüşmesi hakkında kesin bir bilgi bulunmazken çeşitli söylenceler bulunmaktadır. Bu söylencelerden biri "Sarıyer" isminin, İstanbul'un fethi sırasında ölen "Sarı Er" lakaplı bir yeniçeriden alınmış olduğuna dayanan söylencedir. Buna göre semtte türbesi bulunan "Sarı Er" zaman içinde "Sarı Baba" ismiyle anılmaya başlar... Söylencelerden bir diğeri de "Sarıyer" isminin bir zamanlar Maden Mahallesi çevresinde altın ve bakır madenlerinin çıkarıldığı sarı renkli yarlardan aldığı ve semtin isminin önce "Sarı Yar", sonra "Sarı Yeri" ve nihayet "Sarıyer" olarak anılmaya başladığına inanılan söylencedir.

Boğaziçi, Cosimo Comidas de Carbognano, 1794

Boğaziçi, Guillaume-Antoine Olivier, 1801

Çayırbaşı Cezayirli Gazi Hasan Paşa Camii, Büyükdere, 1868.

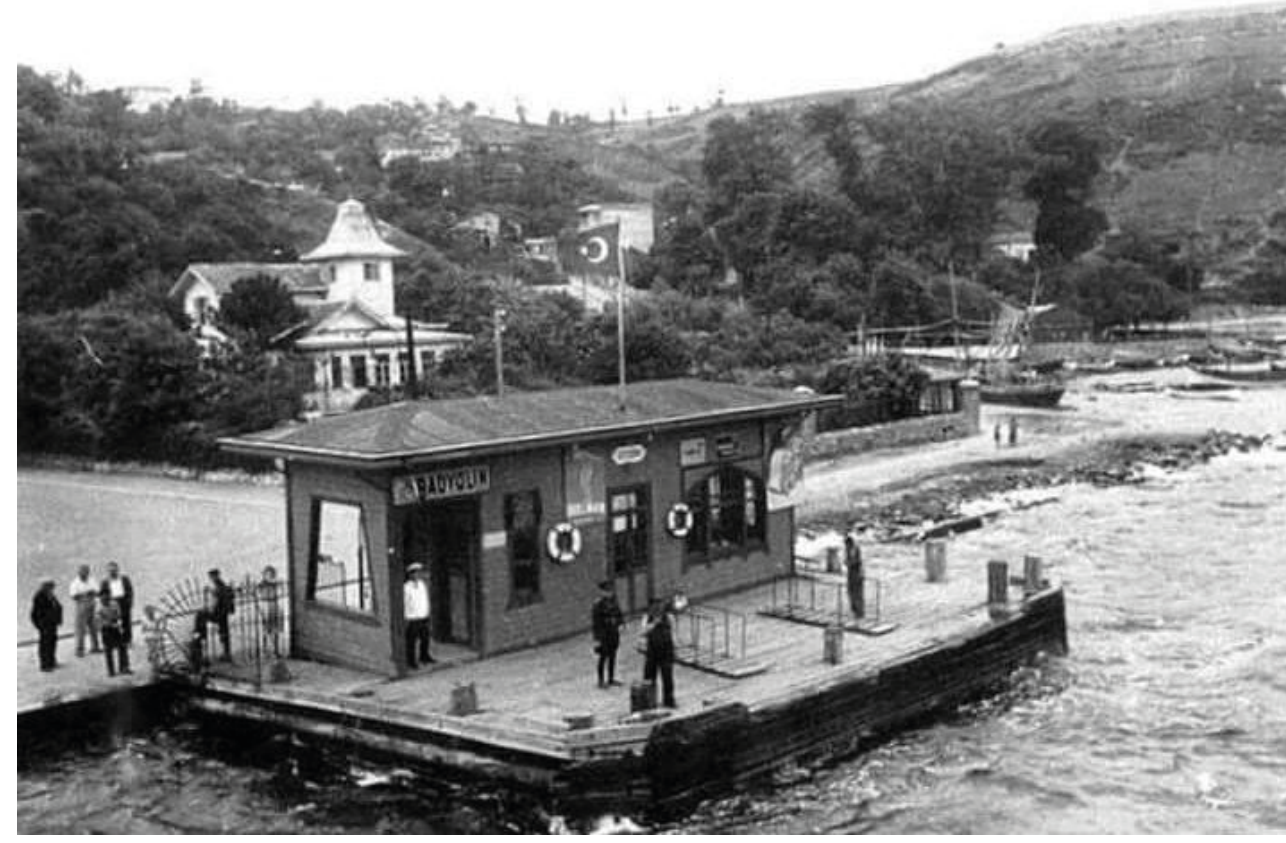
Anıtsal Yapılar

Ali Kethüda Camii

Taş İskele

Sarıyer Vapur İskelesi

Karakol Binası

Yapının Tarihi

118 no'lu yalının yakın çevresinde bulunan, Sarıyer Merkez Mahalle sahil şeridindeki yalılar, genel olarak **Ampir ve Art – Nouveau** üslup özellikleri göstermektedir. Yalılar genel olarak sahilhane olarak nitelendirilen tipte yapılmıştır.

Yapının yapıldığı tarihe ilişkin kesin bir belgeye ulaşılamasa da, **1870 yılında** çekilmiş olan fotoğrafta yapının bulunduğu parselin boş olduğu göze çarpmaktadır .

Yapı bölgesinin 1870 yılında çekilmiş fotoğrafı

Yapının Tarihi

1920 yılında çekilmiş bir diğer fotoğrafta ise, "118 Nolu Yapı" artan yapı yoğunluğunun içinde yerini aldığı görülmektedir.

Yapının bilinen en eski sahibi Ayşe Barbarosoğlu' dur. Nitekim Balcı, eskiden burada Celadet, Siret ve Recai Barbarosoğlu kardeşlerin oturduğundan bahsetmektedir (Balcı, 1998, 91). 1985 yılında, yapı el değiştirerek Ahmet Cemil Torlak'ın mülkiyetine geçmiştir. 10.05.1990 tarihinde ise, 1962 nolu karar ile II. grup korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillenmiştir.

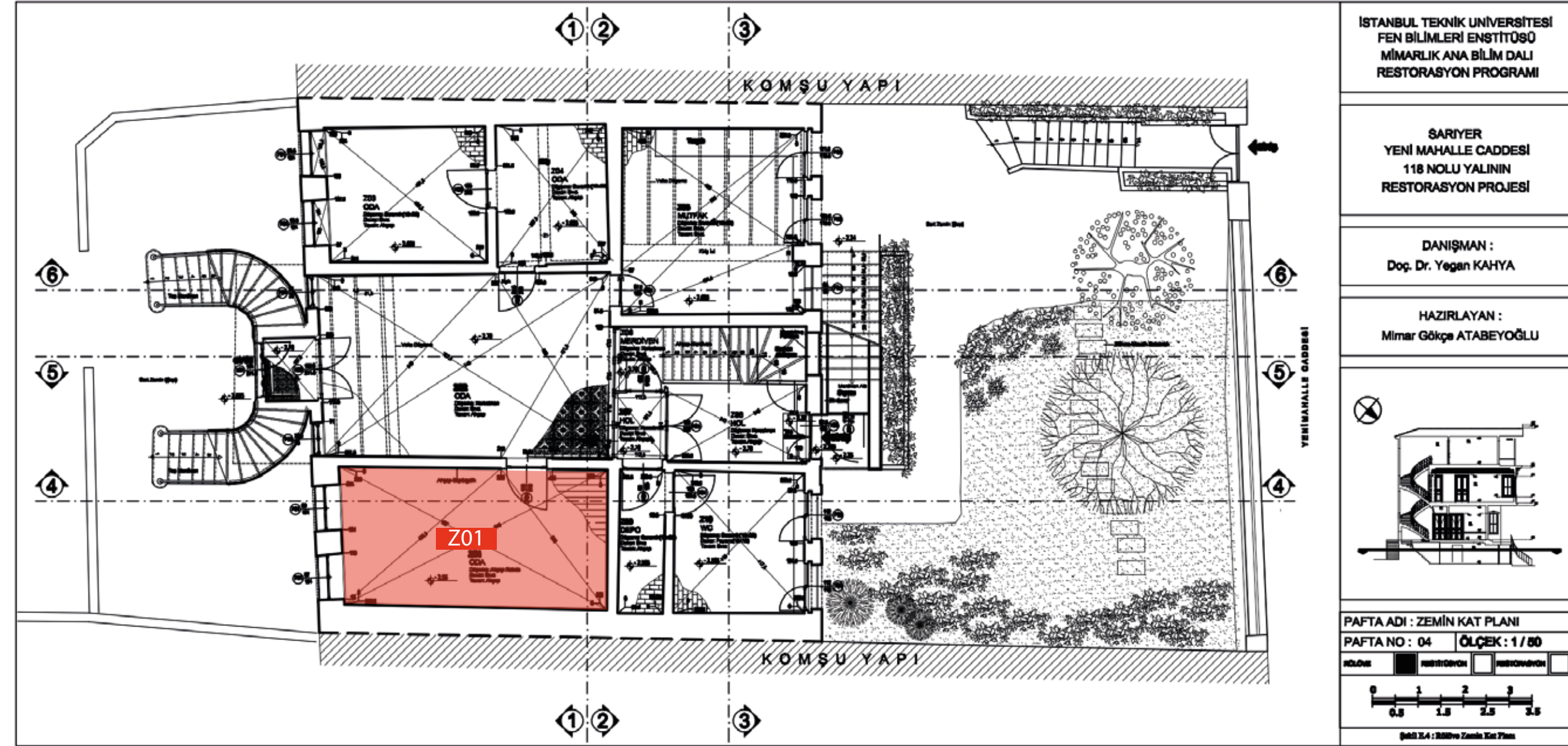

Yapı bölgesinin 1920 yılında çekilmiş fotoğrafı

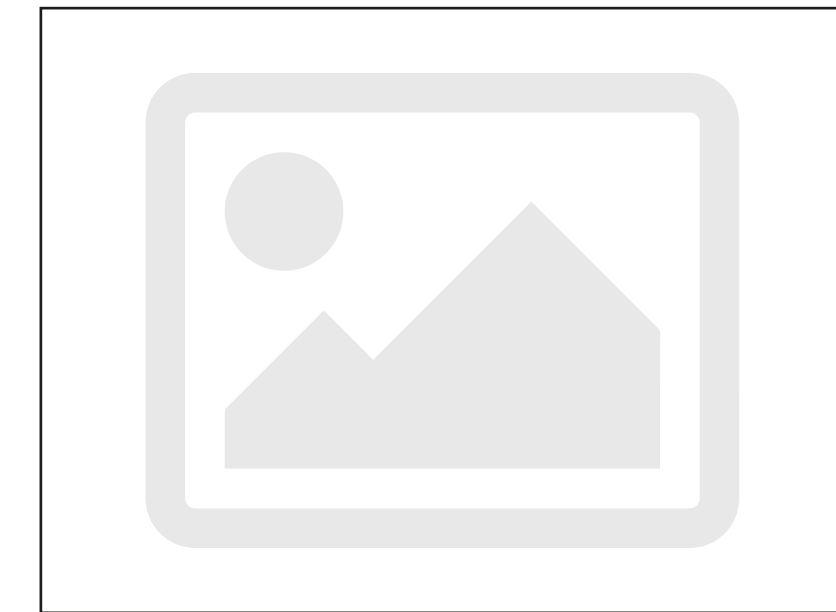
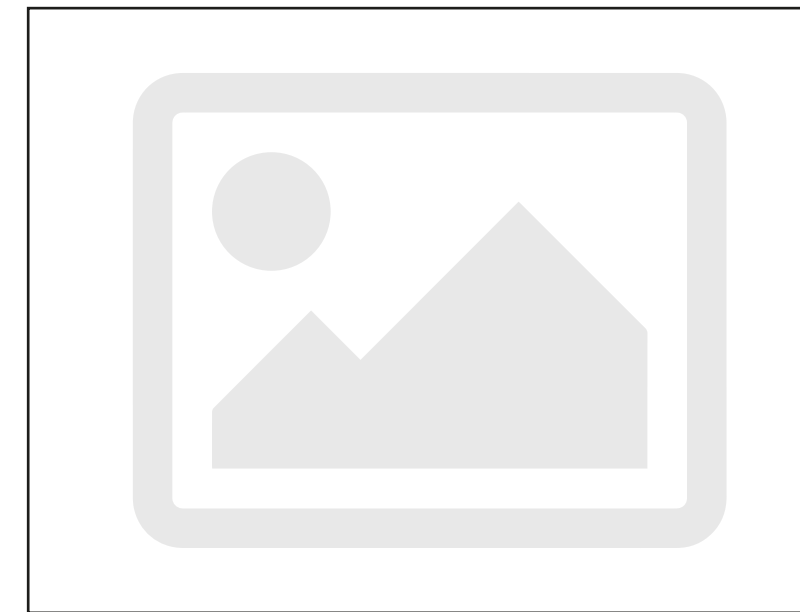
Yapı Bilgisi | Zemin Kat

Z01 Oda

Yaşama mekanı olarak kullanılan bu odanın zemin döşemesi ve tavan kaplamaları ahşap, duvarlar sıva üzeri plastik boyadır. Metal parmaklıklı iki adet ahşap çift kanatlı penceresi bulunmaktadır.

Z01 Nolu oda

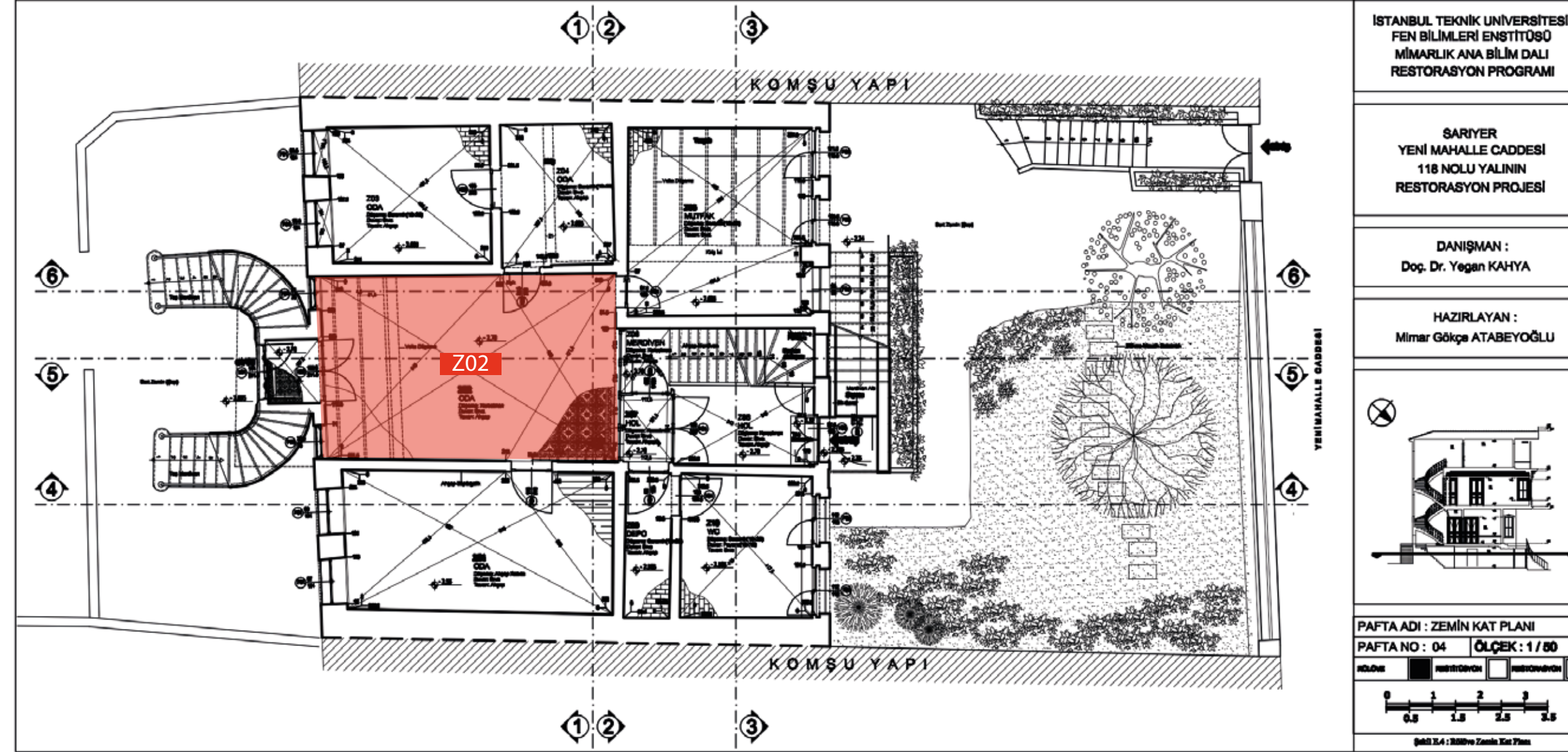
Yapı Bilgisi | Zemin Kat

Z02 Oda

Sahil tarafından girişte rüzgarlık niteliğinde küçük bir holden sonra daha geniş bir karşılama holü olarak kullanılmaktadır. Rüzgarlığın sahile açılan ahşap kapısı günümüzde oldukça harap durumdadır. Zemini özgün karosiman kaplamadır ve iki mekanın birleştiği yerde zemindeki motifler değişim gösterir.

Z02 nolu odanın, güneydoğu tarafında, zemin kata çıkan merdivenlerin arkasına denk gelen iki küçük penceresi vardır. Yine aynı merdivenin sahanlığının hizasında tavanda volta döşeme vardır, tavanın geri kalanı ahşap kaplamalı olarak devam eder. Tavanın bu kısmının volta döşeme yapılmasının nedeni, üst kata çıkan merdiven sahanlığındaki zemin döşemesinin dış mekan koşullarına açık olması ve bu durumdan doğabilecek su problemine karşı alınmış bir önlem olarak düşünülebilir.

Z02 nolu oda, sonradan eklenen bölücü ahşap panellerle, Z07 nolu holden ayrılmaktadır. Duvarlar sıva üzerine plastik boya, zemin döşemesi karosimandır.

Z02 ve Z07 arasındaki bölücü ahşap paneller

Z02 Nolu odaya açılan rüzgarlık

Z02 Nolu odaya açılan rüzgarlık

Z02 nolu odanın genel görünüşü

Z02 tavanındaki volta döşeme ve ahşap kaplama

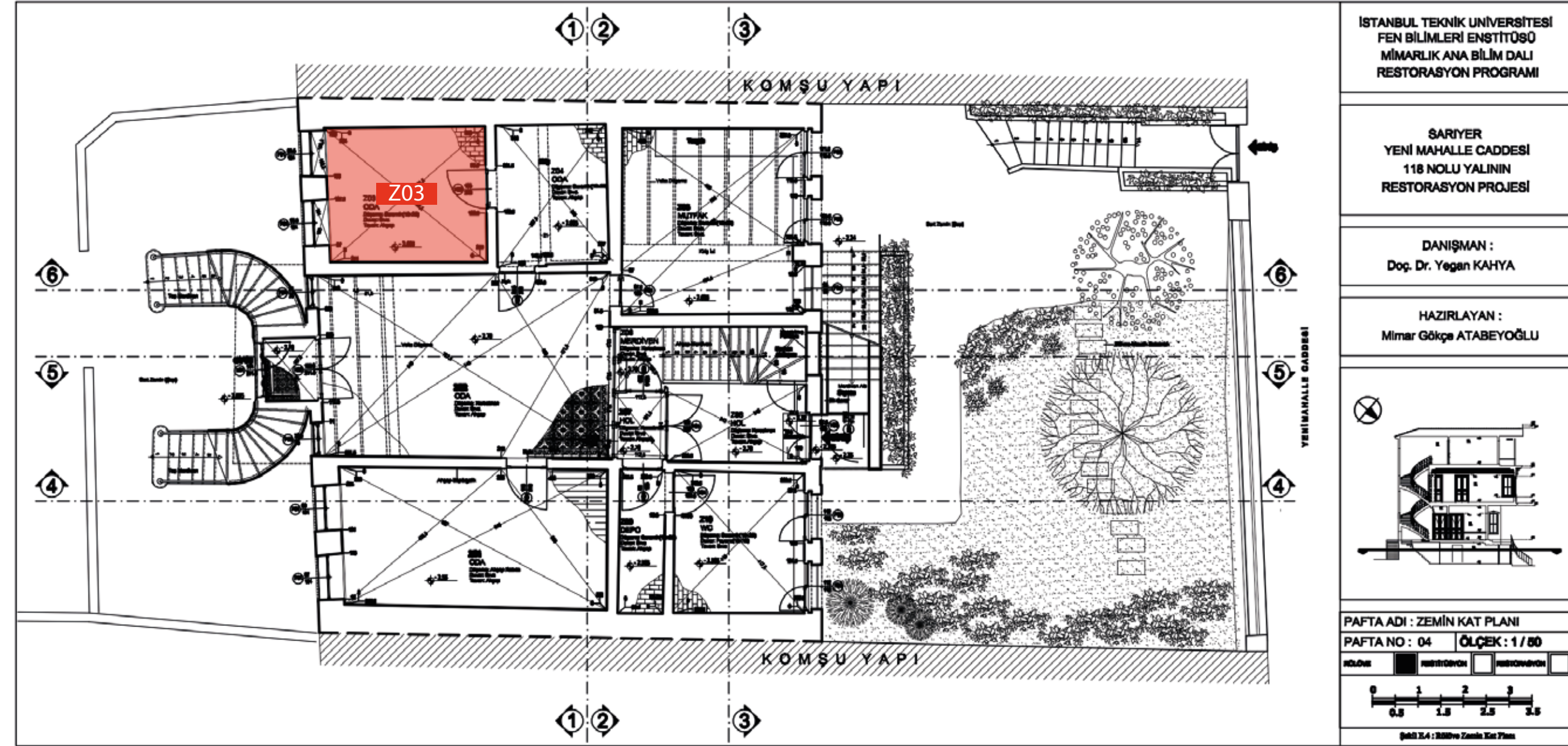

Z02 tavanındaki volta döşeme

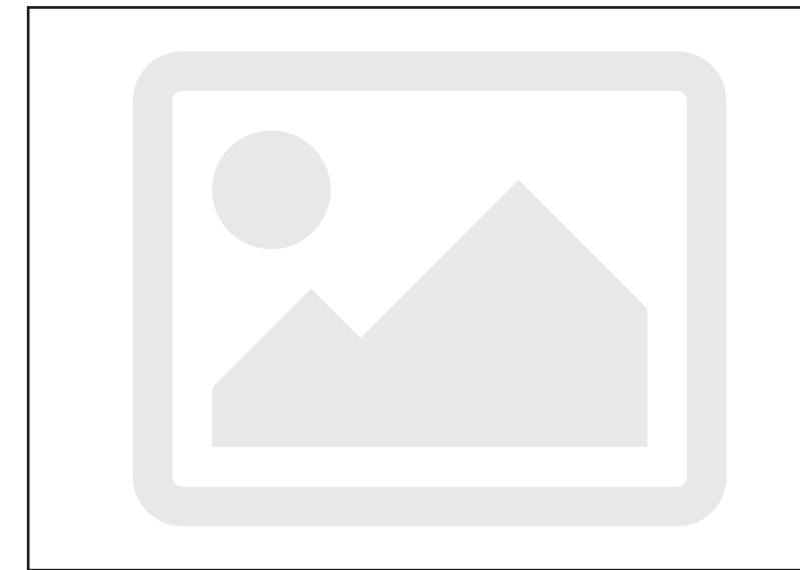
Yapı Bilgisi | Zemin Kat

Z03 Oda

Yaşama mekanı olarak kullanılan odanın pencere ve kapı doğramaları ahşap, pencere parmaklıkları, metaldir. Zemin döşemesi 10x20 boyutlarında seramik kaplamadır. Tavan kaplamaları ahşap, duvarlar sıva üzeri plastik boyadır.

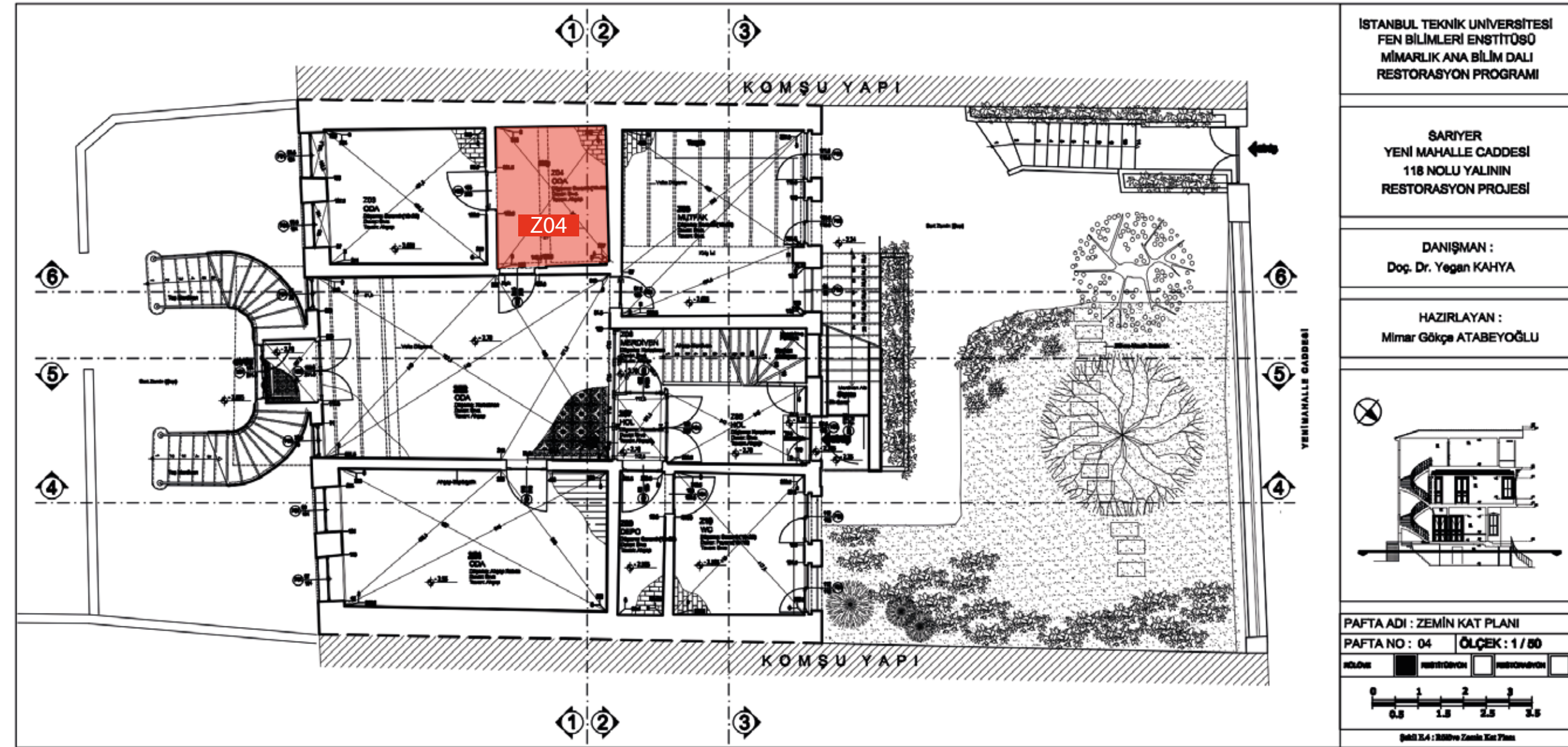
Z03 nolu odanın genel görünüşü

Yapı Bilgisi | Zemin Kat

Z04 Hol

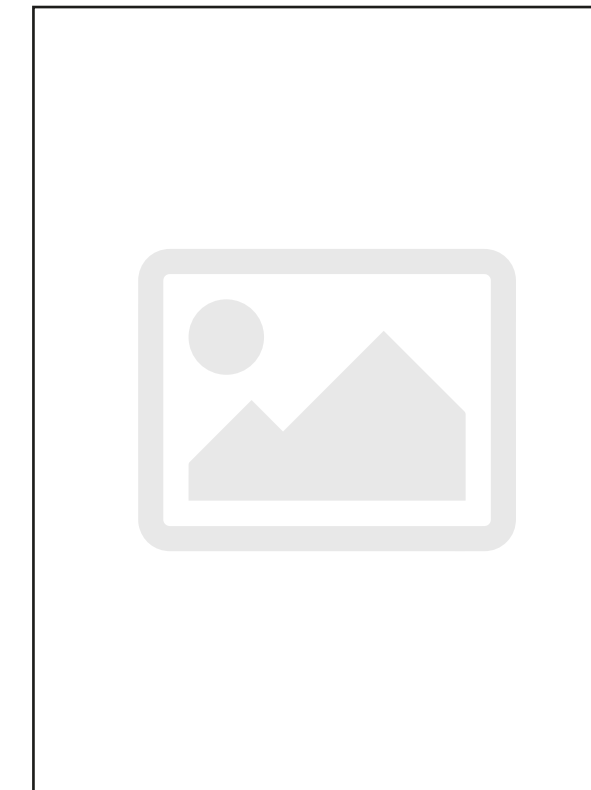
Z03 no'lu mekana girişi holü niteliğindedir. Z02 nolu mekandan 15 cm.lik bir basamak ile ulaşılır. Tavanları çıtalı ahşap kaplamadır. Bu tavanı, mekana giriş aksında bölen kiriş izleri vardır. Duvarları sıva üstüne plastik boya, zemini 10x20 seramik kaplamadır.

Z03 nolu odanın genel görünüşü

Z04 tavanındaki kiriş

Yapı Bilgisi | Zemin Kat

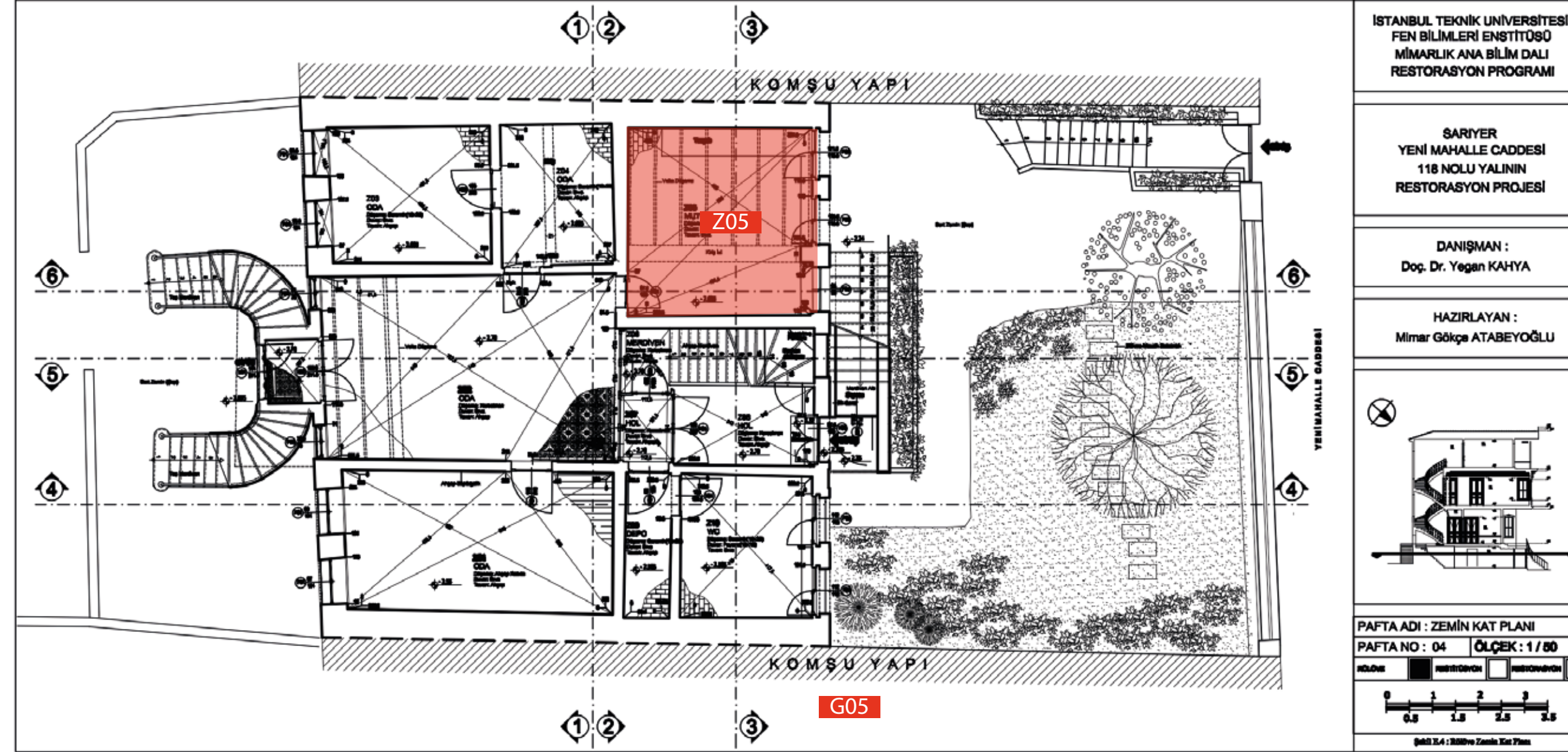
Z05 MUTFAK

Mekanın girişinden itibaren tavanda yaklaşık 150 cm.lik bölümü düşük döşemedir. Bu kısım üst katlarda ıslak mekanlara denk gelmektedir. Tavanda geri kalan kısım volta döşemedir.

Zemin döşemesi 10x20 boyutlarında seramik kaplamadır. Duvarlar sıva üzeri plastik boya ve tezgah bölümünün etrafında 15x15 boyutlarında fayans kaplıdır.

Pencere kenarlarında 25 cm. eninde ve 50 cm. yüksekliğinde subasman çıkıntısı bulunmaktadır.

Mekanın Yenimahalle Caddesi yönündeki bahçeye bakan pencerelerinden ikisi ahşap, çift kanatlı, düşük döşemenin altına gelen ise ahşap ve sabit penceredir. Hepsinde metal parmaklıklar bulunur.

Mekanındaki volta döşeme ve sabit pencere

Z02 Nolu odaya açılan rüzgarlık

Tavanındaki düşük döşeme ve volta döşemenin birleşimi

Mekanındaki düşük döşemenin I profillerinde oluşan korozyon

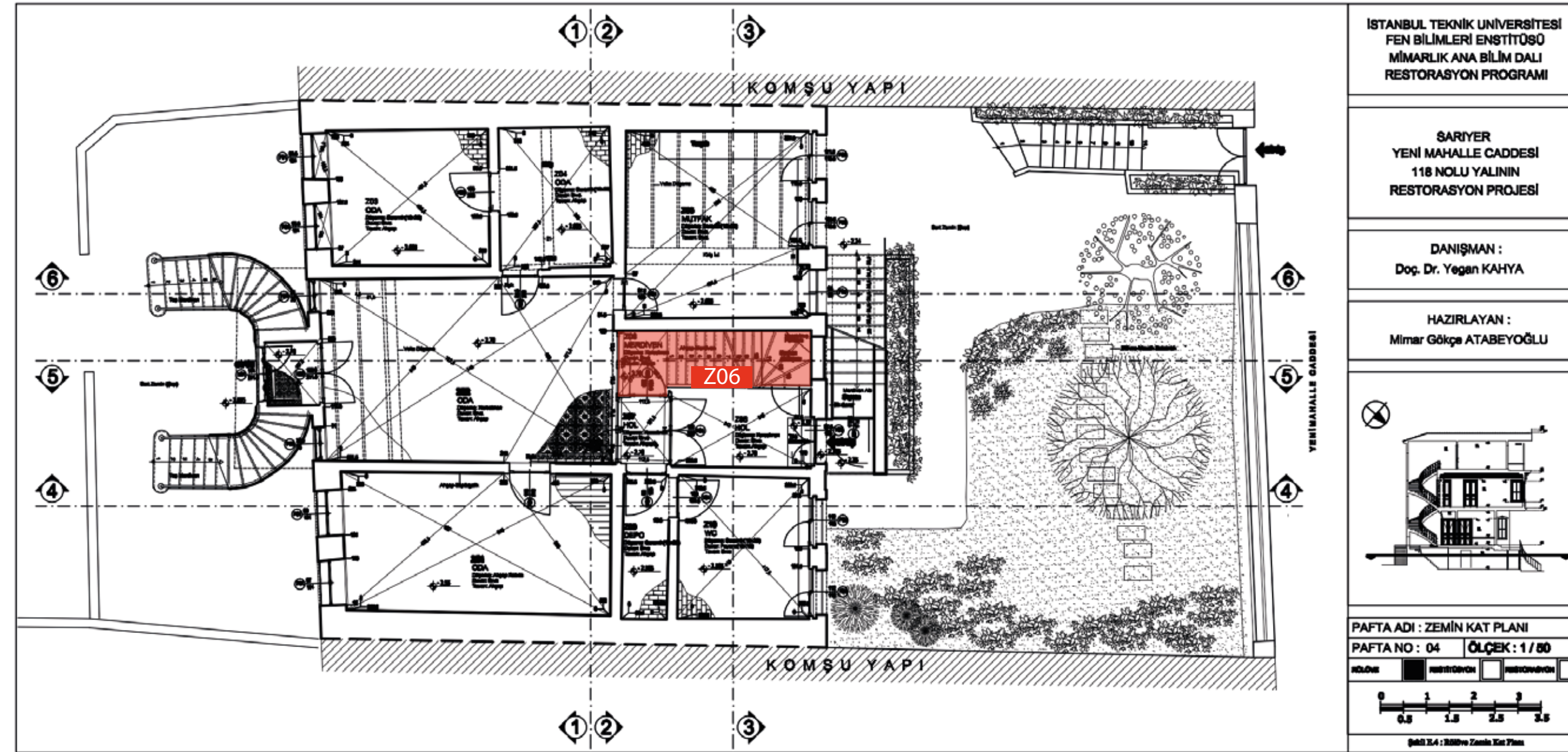

Mekanın volta döşemesinde oluşan rutubet izi

Yapı Bilgisi | Zemin Kat

Z06 Merdiven Holü

Bu merdiven zemin kat ile diğer katları birbirine bağlayan ana düşey sirkülasyon elemanıdır. Z07 no'lu mekandan, niteliksiz ahşap bölücü paneller ile ayrılır. Merdiven sahanlığında bulunan ve bahçeye bakan sabit kanatlı ahşap bir penceresi vardır ve merdivenin bitişinde sonradan eklenmiş bir kapı ile giriş katına ulaşılır. Merdiven basamakları oldukça aşınmış ve taşıyıcı strüktürde önemli derecede sehim ve bozulma gözlenmiştir. Ahşap olan merdivenin altı bölümünde küçük bir merdiven altı deposu vardır.

Z06 merdivenin genel görünüşü

Z06 ve B08 arasındaki ilişki

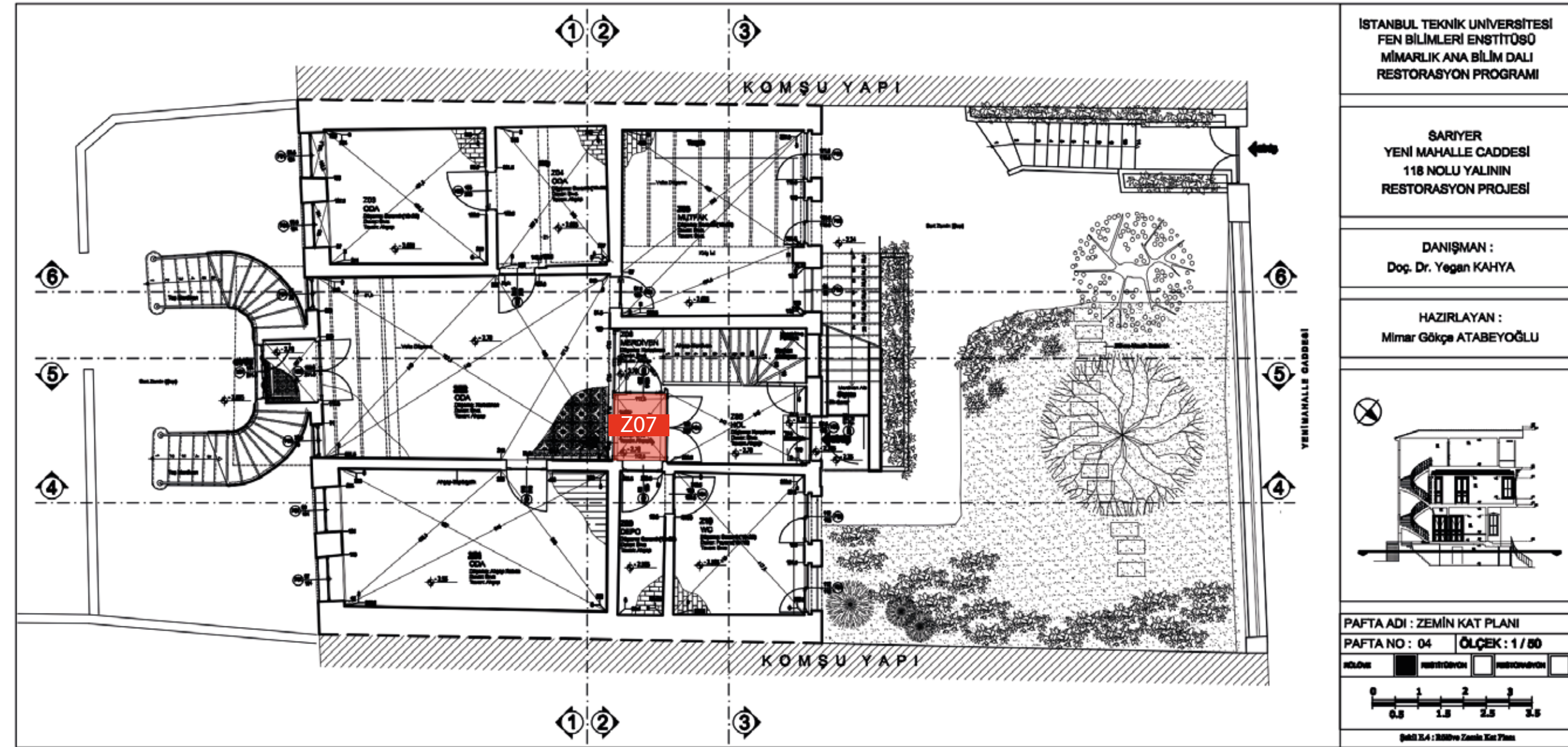
Z06 merdivenin genel görünüşü

Yapı Bilgisi | Zemin Kat

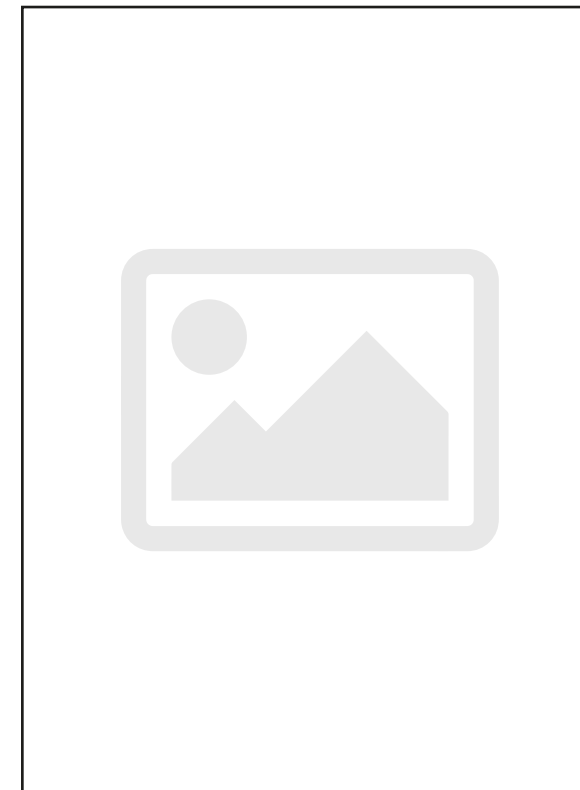
Z07 Hol

Z02, Z06, Z08 ve Z09 no'lu mekanların açıldığı küçük bir hol niteliğindedir.

Zeminindeki karosiman kaplama Z06 ve Z08 nolu mekanların zemin kaplamalarıyla bütünlük gösterirken, Z02 nolu mekanın karosiman zemin kaplamasından motif olarak farklılık gösterir.

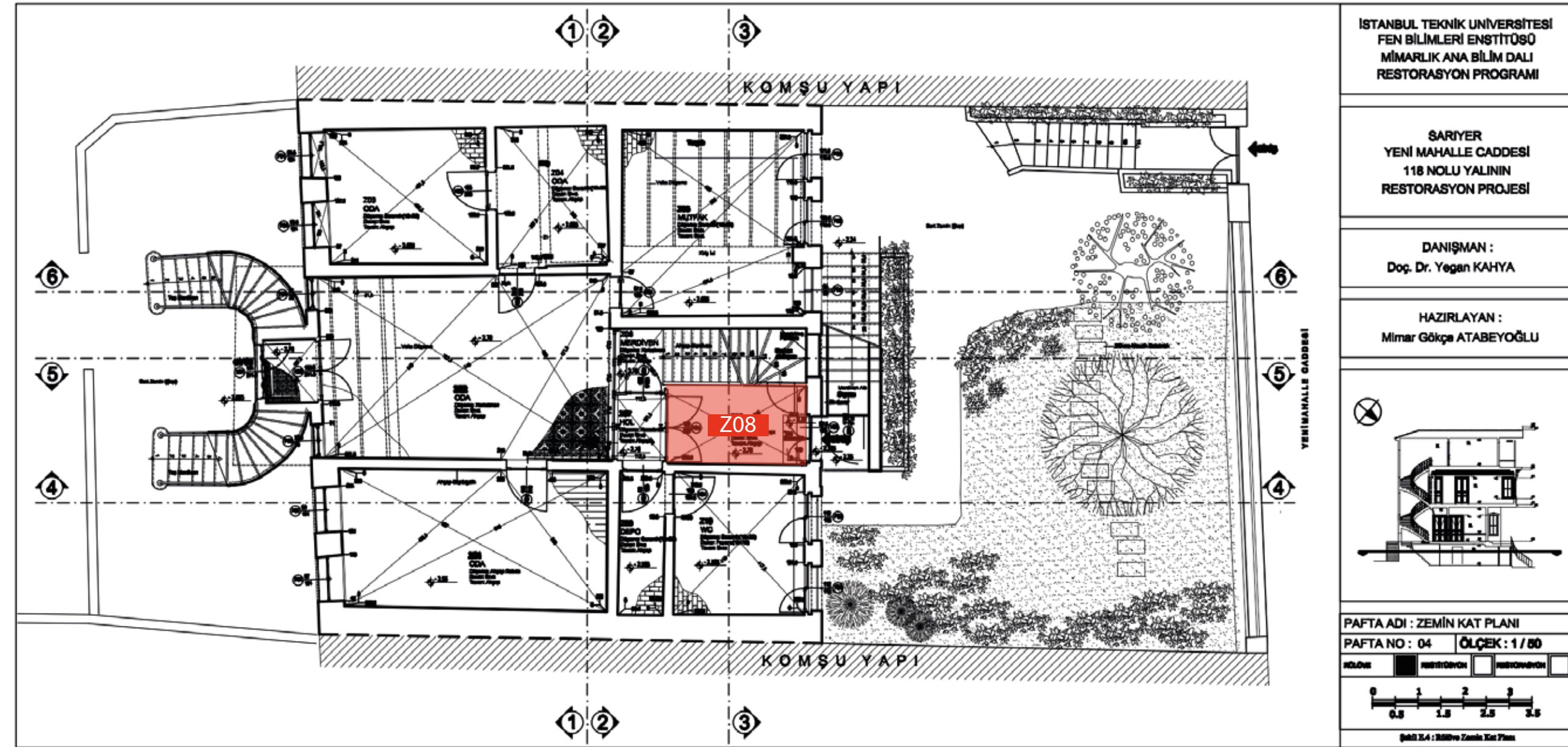
Z02 ve Z07 arasındaki ilişki

Yapı Bilgisi | Zemin Kat

Z08 Hol

Yapının zemin kattaki iki ana girişinden biri olan bahçe tarafındaki girişte karşılama holü olarak kullanılmıştır. Bahçe kotundan iki basamak inilerek (40 cm.) metal bir kapı ile ulaşılır. Basamaklar hizasında subasman izi devam eder. Duvarları sıva üzerine plastik boya, tavanı ahşap kaplamadır.

Z08 holündeki giriş kapısı zemin ilişkisi

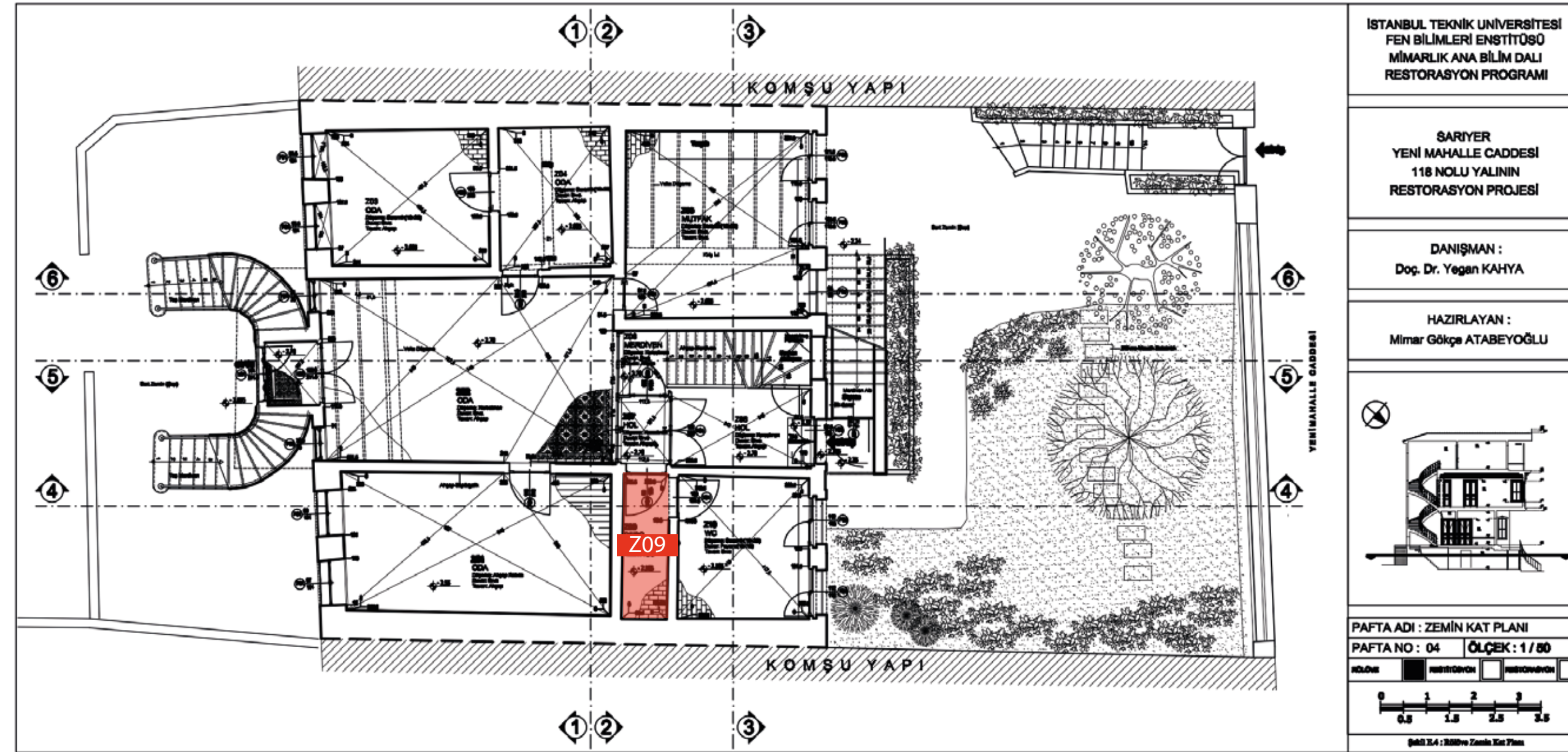
Z08 holündeki giriş kapısı

Yapı Bilgisi | Zemin Kat

Z09 Depo

Küçük ve karanlık olması nedeniyle küçük bir depo özelliğindedir. Z07 nolu holden 19 cm.lik bir basamak ile ulaşılır. Tavanı ahşap kaplama, duvarları sıva, zemini 10x20 cm. boyutunda seramik kaplamadır.

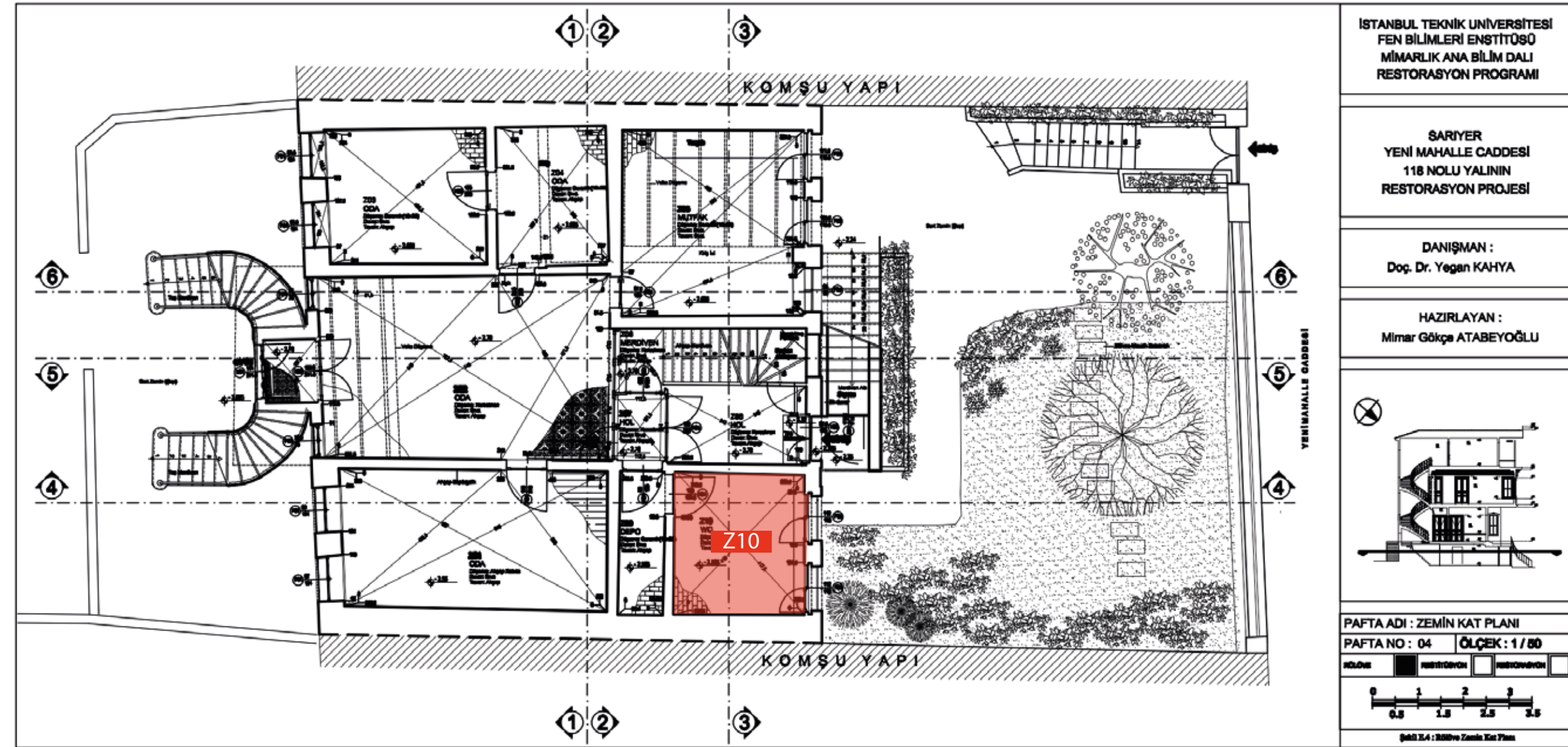
Z09 genel görünüş

Yapı Bilgisi | Zemin Kat

Z10 Banyo

Zemin döşemesi 10x20 boyutlarında seramik kaplamadır. Duvarları plastik boya ve 15x15 boyutlarında fayans kaplıdır. Pencere kenarlarında Z05 no'lu mekanda olduğu gibi 25 cm. eninde ve 50 cm. yüksekliğinde subasman çıkıntısı bulunmaktadır. İki adet ahşap çift kanatlı penceresi vardır ve bu pencerelerin arasından dışarıya bir baca çıkışı yapılmıştır. Mekanda günümüzde hala kullanılan bir adet mermer kurna bulunmaktadır.

Banyo genel görünüş

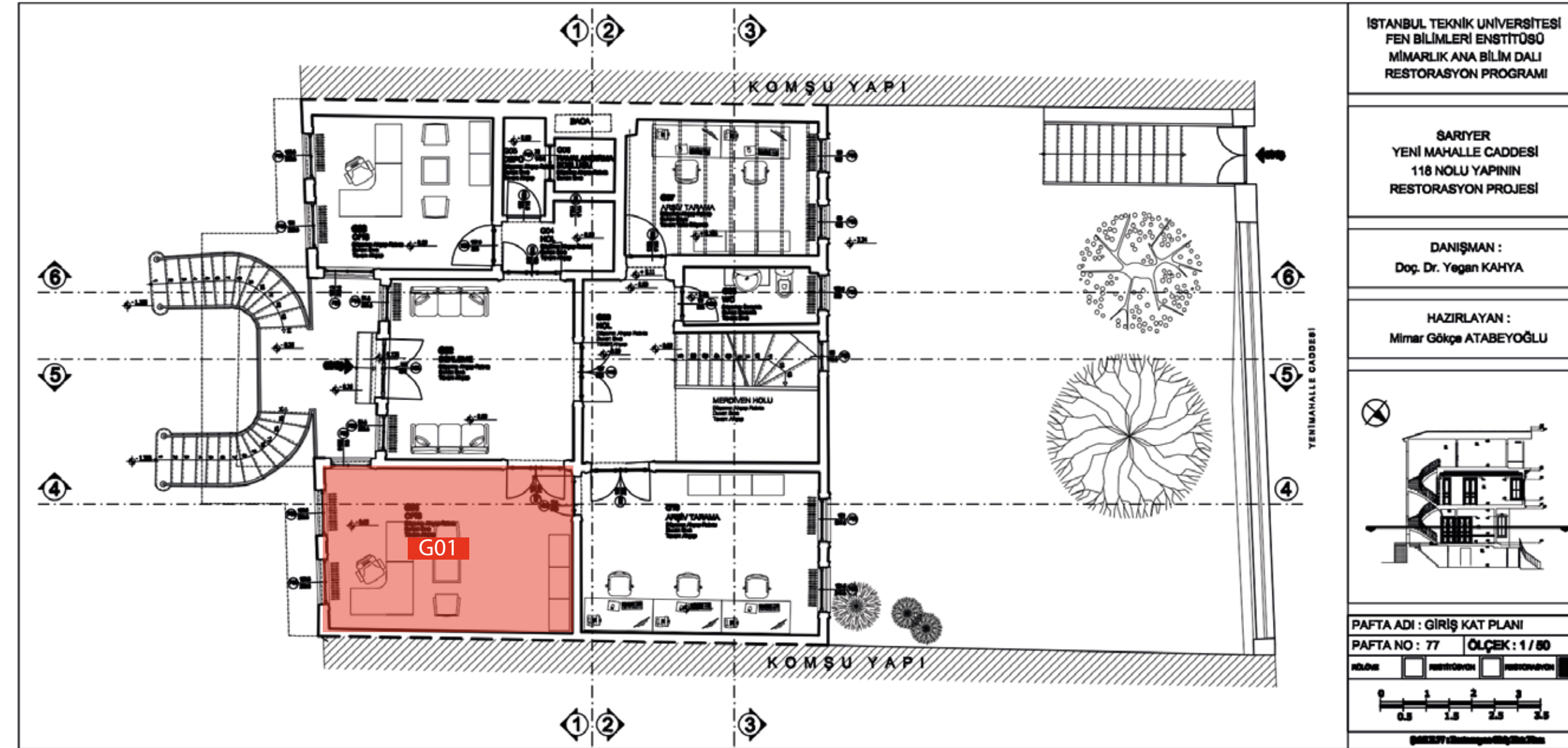
Banyoda bulunan kurna

Yapı Bilgisi | Giriş Kat Mekanları

G01 Oda

Sahil cephesine bakan yaşama mekanlarından biridir. G02 ve G10 mekanlarına açılan iki adet çift kanatlı ahşap kapısı bulunur. Sahile bakan üç adet ahşap giyotin penceresi, hava koşullarından dolayı yıpranmıştır ve pencere önlerindeki ahşap kepenkler oldukça harap durumdadır. Tavanı çıtalı ahşap kaplama, duvarları sıva üstü boya, zemini ahşap rabatadır.

G02 ve G10'a açılan kapılar

Sahile bakan giyotin pencereler

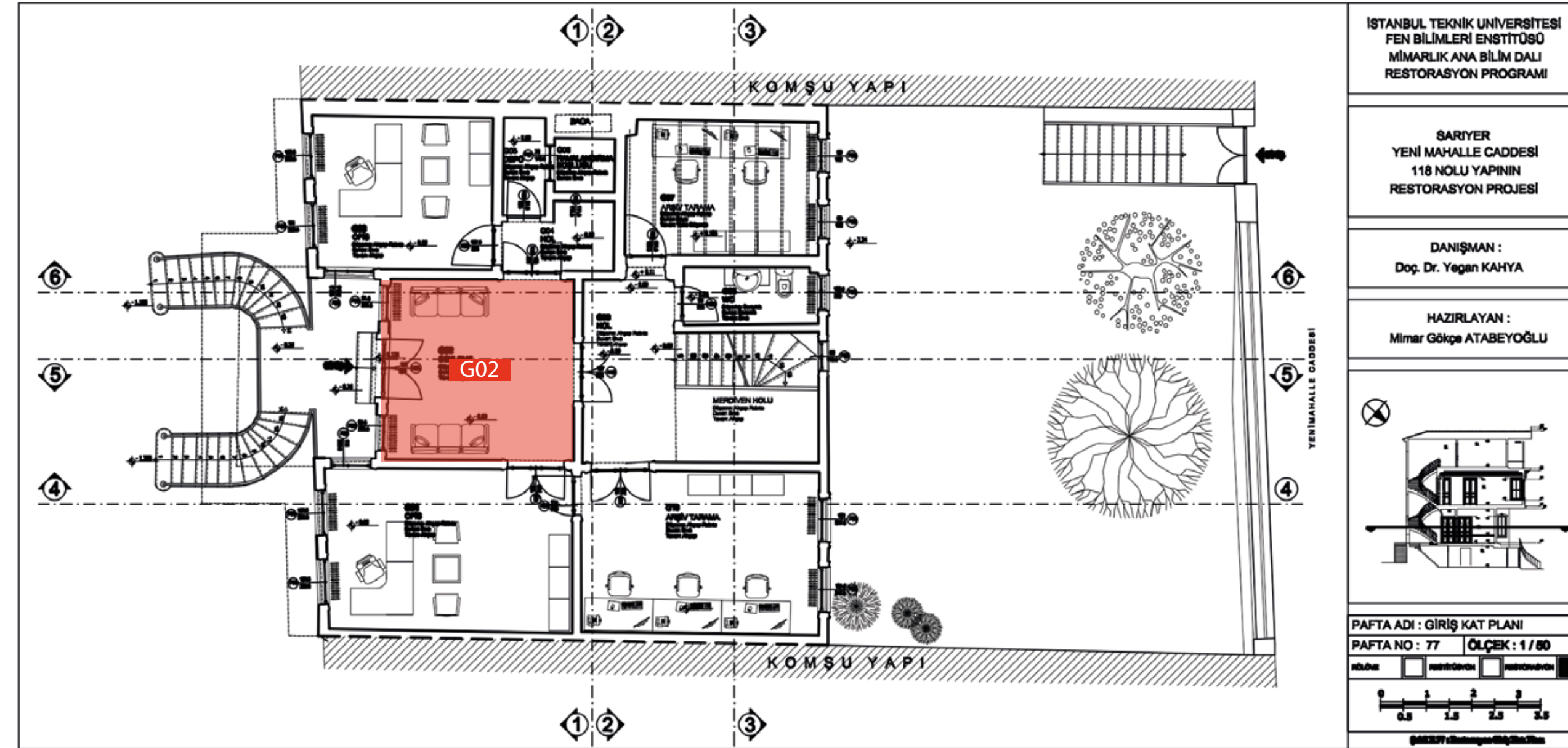

Tavan Detayı

Yapı Bilgisi | Giriş Kat Mekanları

G02 Oda

Sahil cephesinden çift kolu taş bir merdivenden sonra çift kanatlı bir ahşap kapı ile direk ulaşımın sağlandığı, yapıdaki en gösterişli odalardan biridir. Bu bakımdan burasının selamlık olarak kullanıldığı düşünülmektedir. Sahile bakan cephesinde 2 adet ahşap giyotin pencere bulunmaktadır. Pencere önünde buluna ahşap kepenkler oldukça harap durumdadır. Bu mekandan 3 adet ahşap çift kanatlı kapı ile G01, G04 ve G09 nolu mekanlara ulaşım sağlanır. Tavanı ahşap çitallı geometrik şekillerle bezeli ve oldukça gösterişlidir. Duvarları sıva üstü boya, zemini ahşap rabıttır

Giriş Kapısı

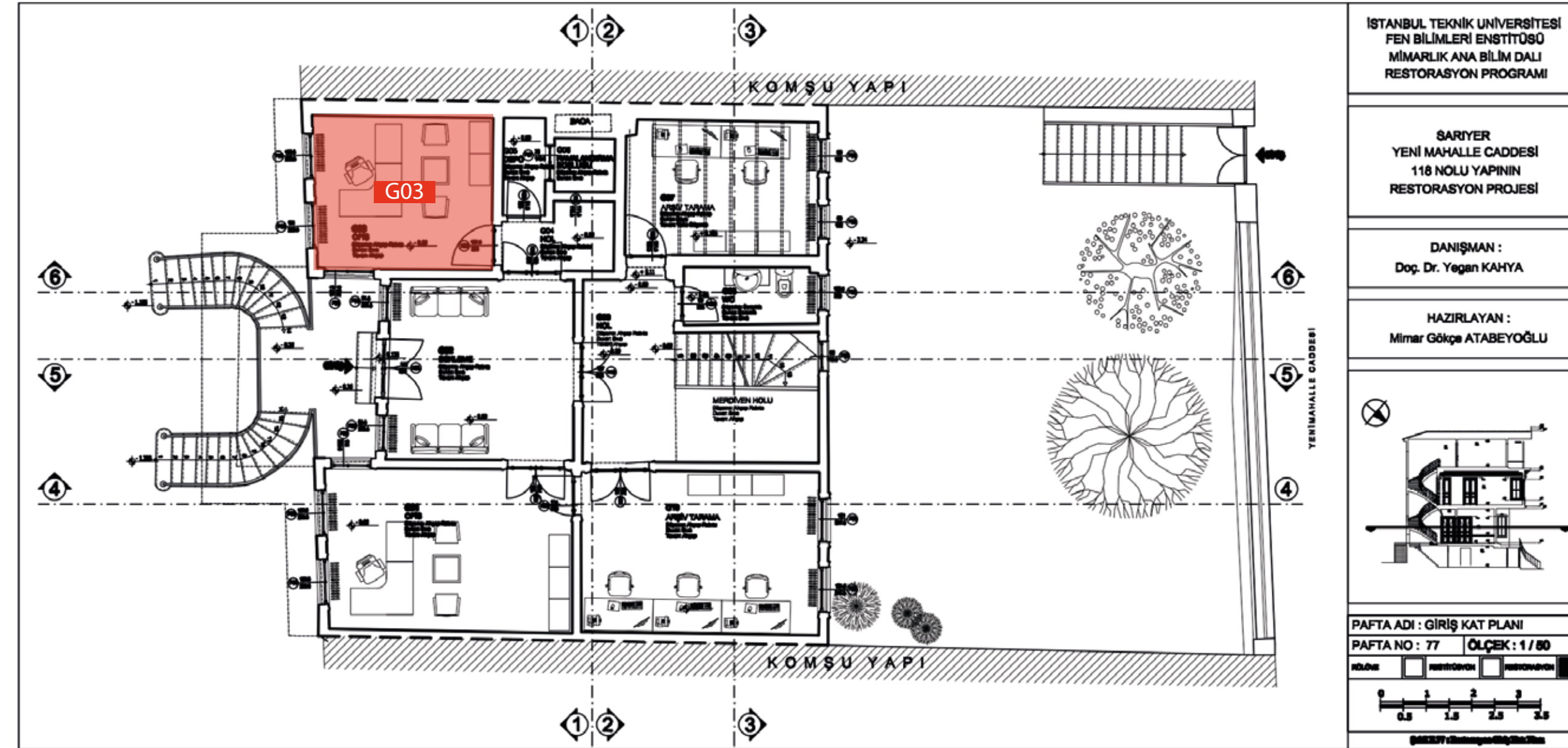

Tavan Detayı

Yapı Bilgisi | Giriş Kat Mekanları

G03 Oda

G01 nolu mekan ile benzer özellikler göstermesine karşın daha küçük bir mekan olarak tasarlanmıştır. Denize bakan iki adet ahşap penceresi vardır ve kepenkleri oldukça harap durumdadır. Tavanı ahşap, duvarları sıva üstü boya ve zemini ahşap rabıtaadır.

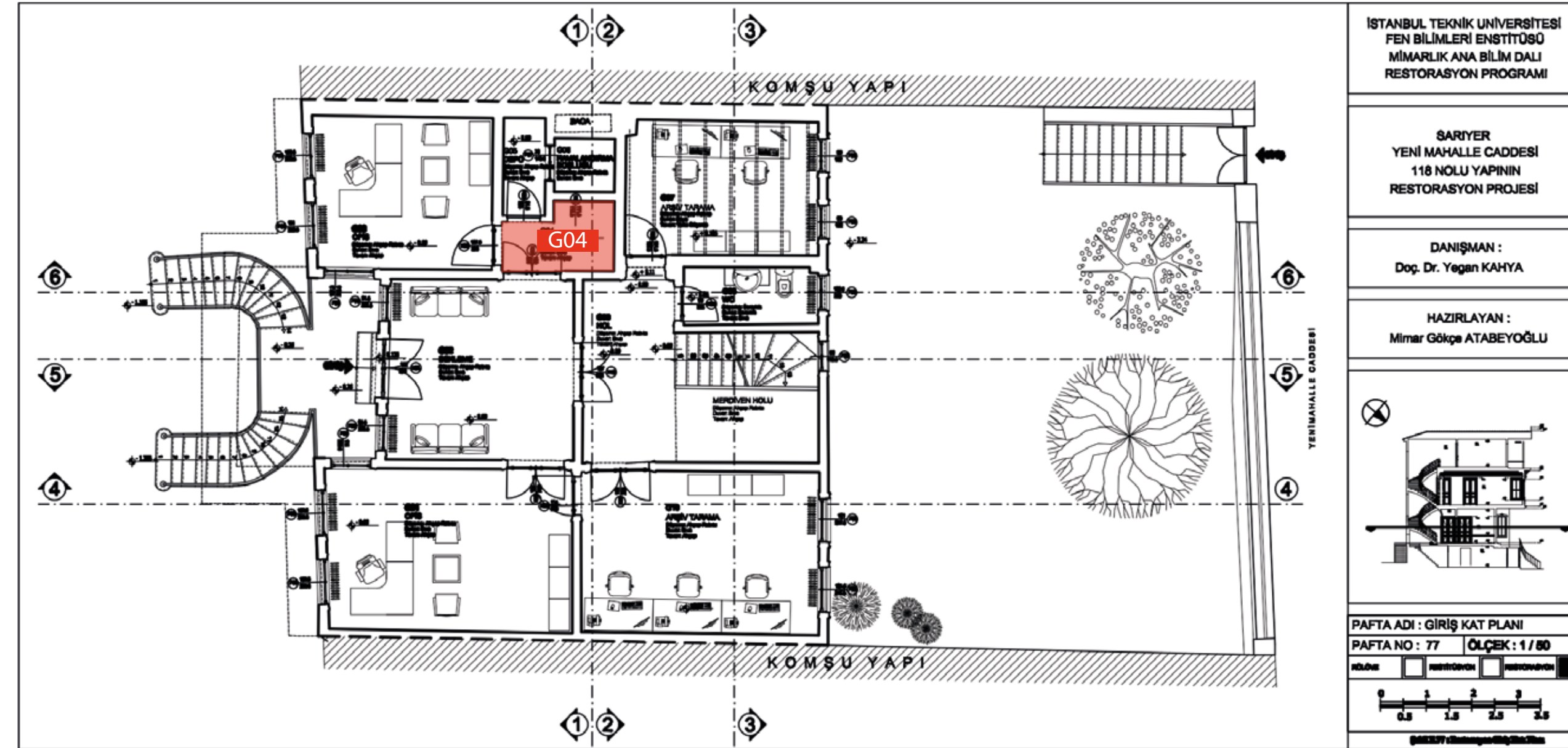
Mekanın Genel Görünüşü

Yapı Bilgisi | Giriş Kat Mekanları

G04 Hol

G02 nolu mekandan G03, G05 ve G06 nolu mekanlara açılan bir hol niteliğindedir (Şekil C.34). Tavanındaki ahşap kaplamalar, G06 havalandırma boşluğuna kadar devam eder. G02 nolu mekandan başlayarak G06' daki bacaya ulaşan baca çıkışının yapılması için buradaki duvarlar tahrip edilmiştir (Şekil C.35,36). Duvarları sıva üstü boya ve zemini ahşap rabitadır

Mekanın Genel Görünüşü

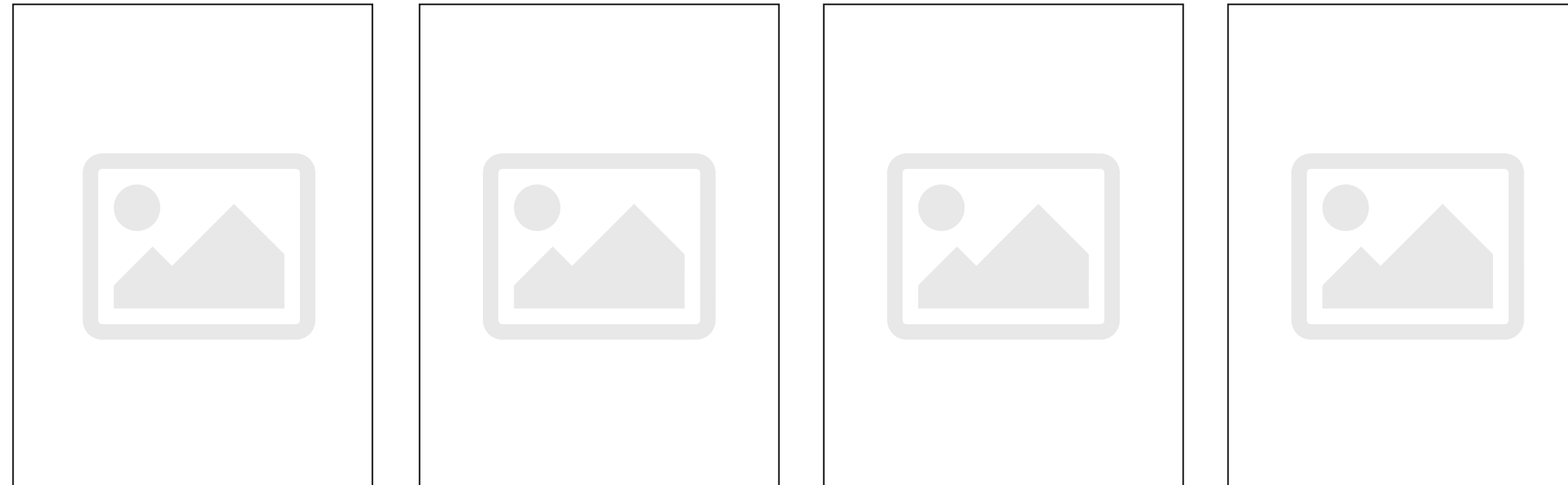
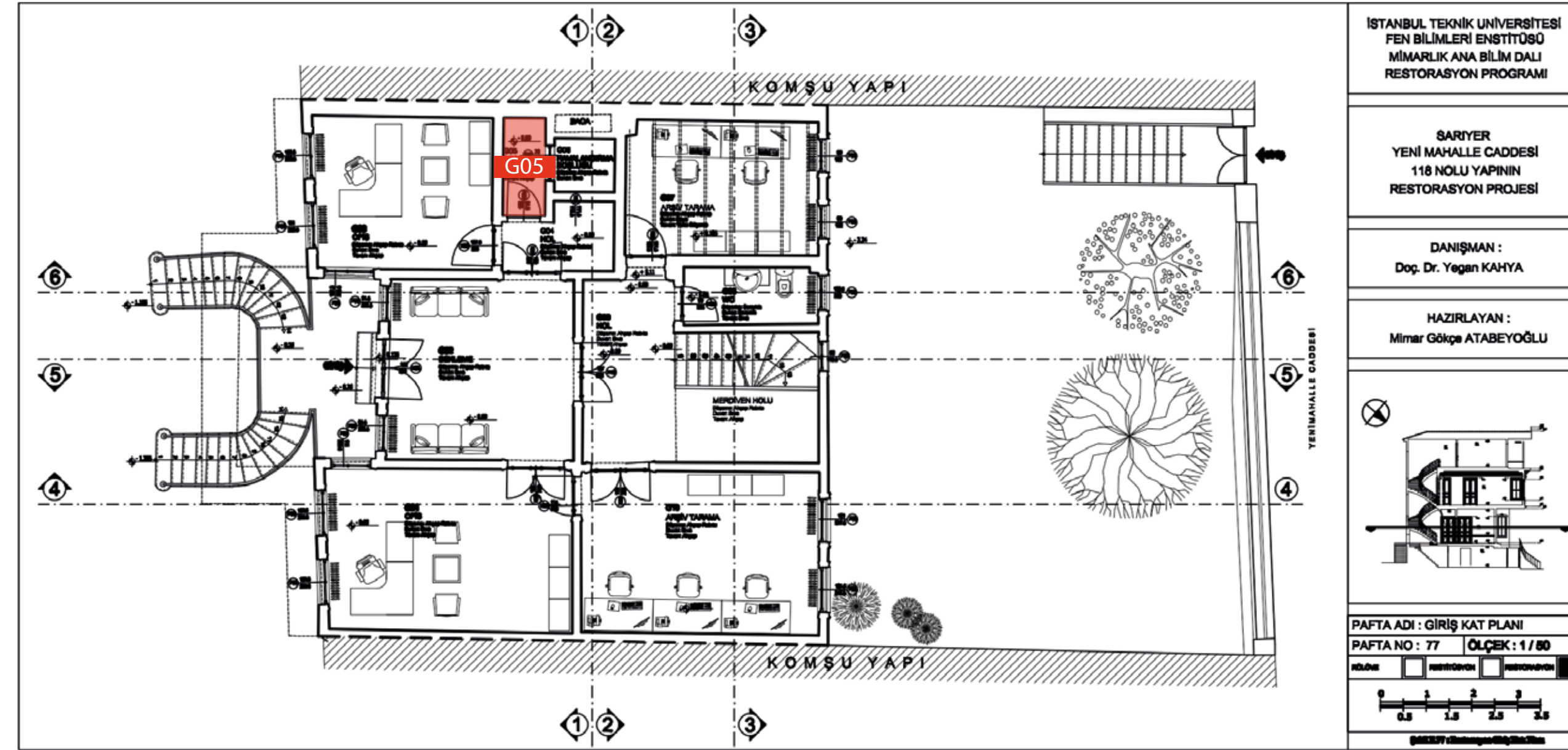
G05 ve G06 kapılarının görünüşü

Yapı Bilgisi | Giriş Kat Mekanları

G05 Depo

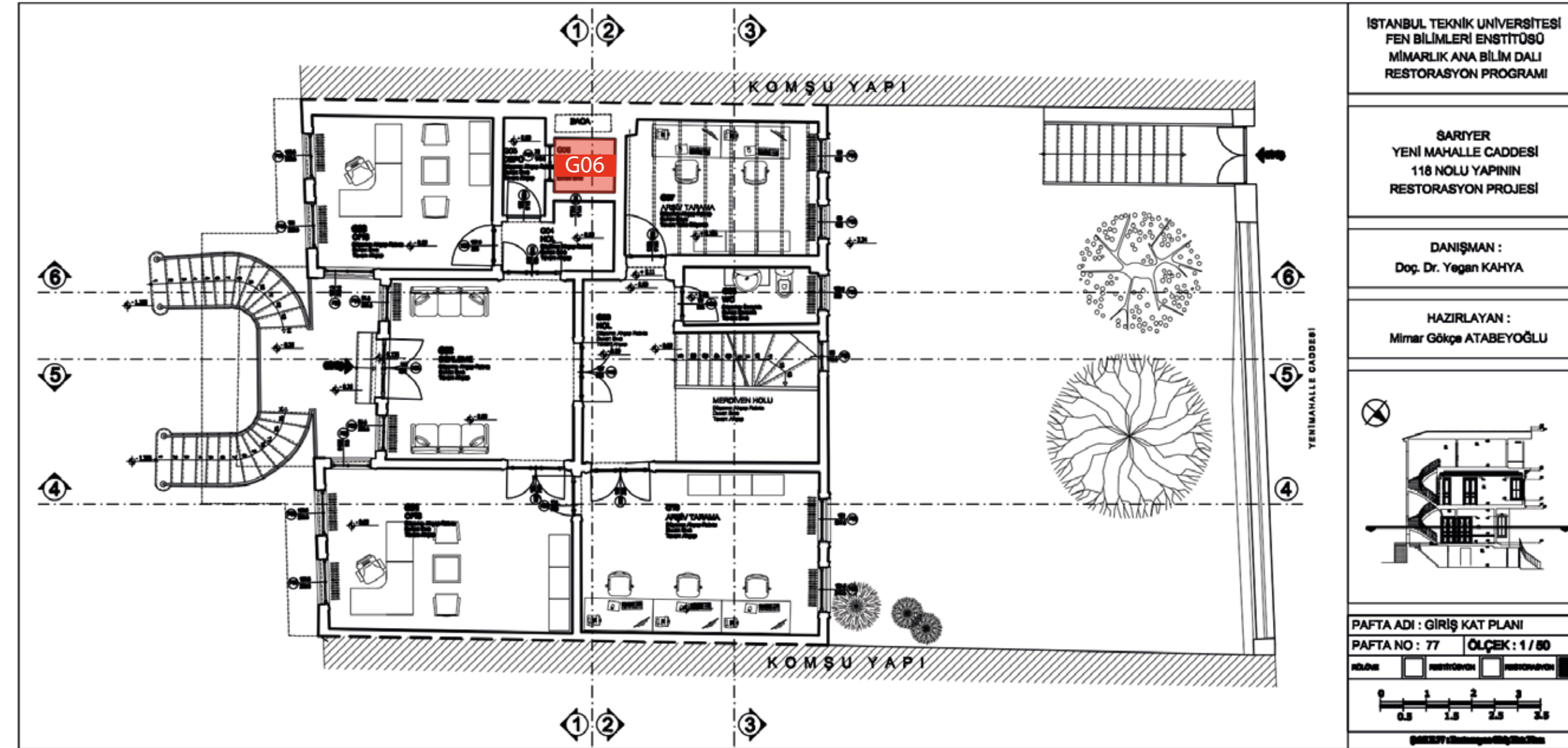
Tavanı sıva, duvarları sıva üstü boya ve zemini ahşap rabitadır. G06 nolu havalandırma boşluğuna bakan ahşap giyotin bir penceresi vardır.

Yapı Bilgisi | Giriş Kat Mekanları

G06 Havalandırma Boşluğu

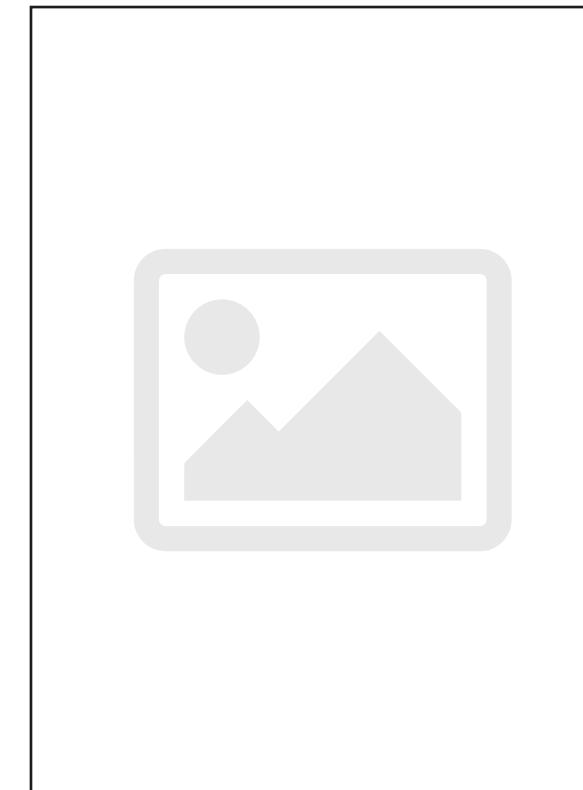
Binanın çatısına kadar yükselen ve üzerinde bir ışıklık bulunan ve binanın havalandırılması için yapılmış bir mekandır. G04 nolu holden ahşap bir kapıyla ulaşılır ve binanın beden duvarıyla arasında baca bulunmaktadır. Bu kat boyunca duvarları sıvanmıştır. Diğer katlarda bacanın olduğu taraf sıvasız ve tuğla örgüdür. Diğer duvarları ise yalıtımsız kaplamadır. 17 Tavanının bir kısmı holdeki tavanın devamı olarak çitallı ahşap kaplamadır. Zemini ahşap rabitadır.

Havalandırma Boşluğu

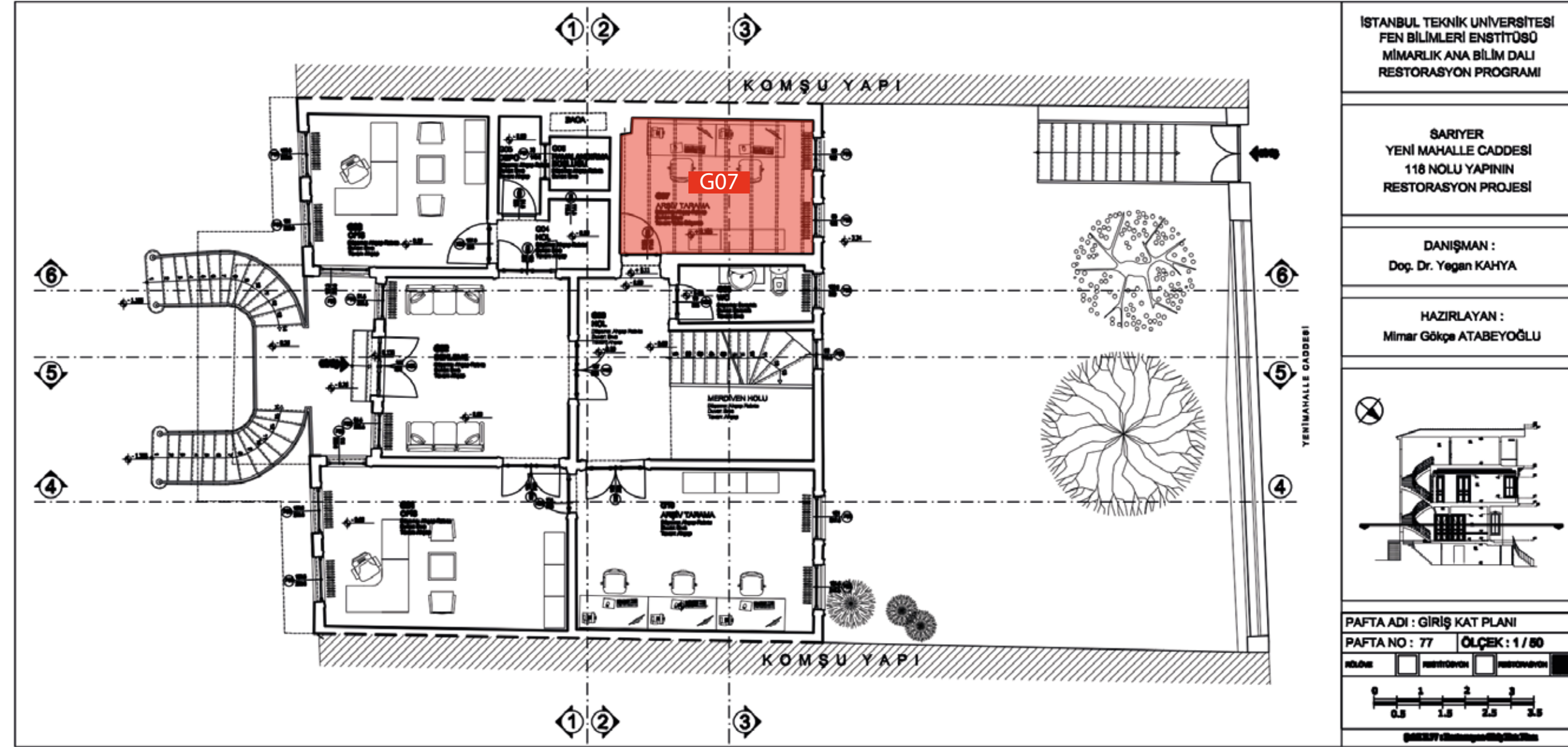
G06 ve G08 arasındaki tavanı bölen ahşap panel

Yapı Bilgisi | Giriş Kat Mekanları

G07 Mutfak

G09 nolu holden ahşap bir kapı ile iki basamak çıkılarak ulaşılır. Arka bahçeye bakan iki adet ahşap giyotin penceresi vardır. G09 nolu mutfak kapısının kanatlarının özgün olduğu fakat zaman içinde kapının kesilerek küçültüldüğü gözlenmiştir. G09 holden bakıldığında özgün kasa boyu açıkça görülmektedir. Tavanı volta döşeme, duvarları sıva üstü boya, zemini 10x20 cm. boyutunda seramik kaplıdır.

Holden mutfak kapısı Görünüşü

Mutfağın genel görünüşü

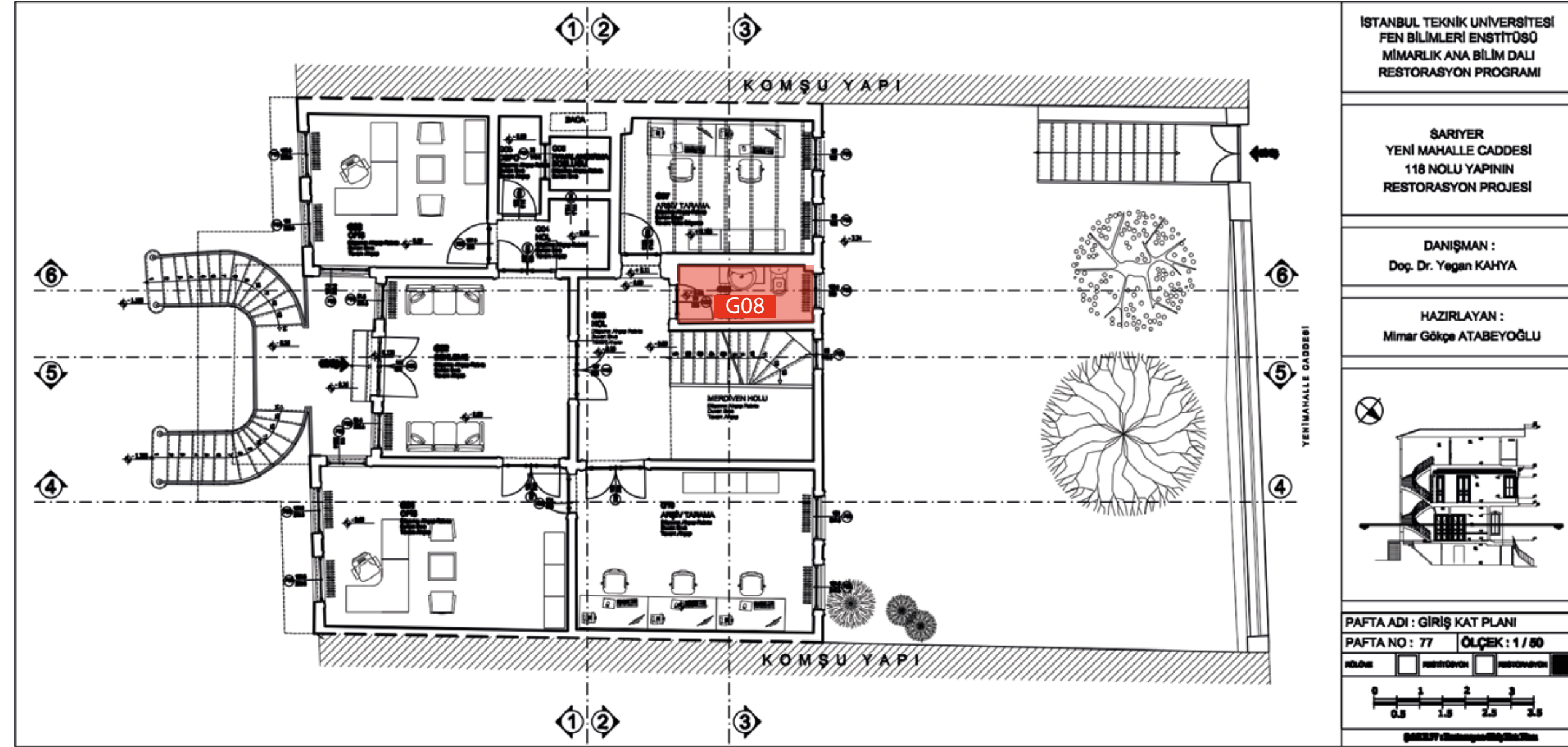

Mutfağın genel görünüşü

Yapı Bilgisi | Giriş Kat Mekanları

G08 Banyo

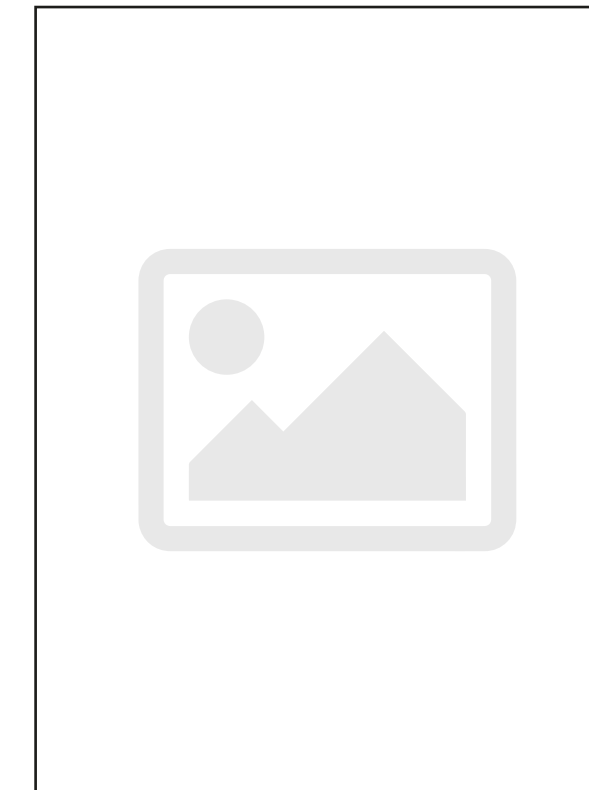
G09 nolu holden tek basamak çıkılarak ahşap tek kanatlı bir kapı ile ulaşılır. Tavanı sıva, duvarları 15x15 cm. boyutunda fayans kaplıdır. Zemin ise 10x20 cm. boyutunda seramik kaplıdır. Ayrıca arka bahçeye bakan bir adet ahşap giyotin penceresi vardır (Şekil C.43,44).

Mekanın Genel Görünüşü

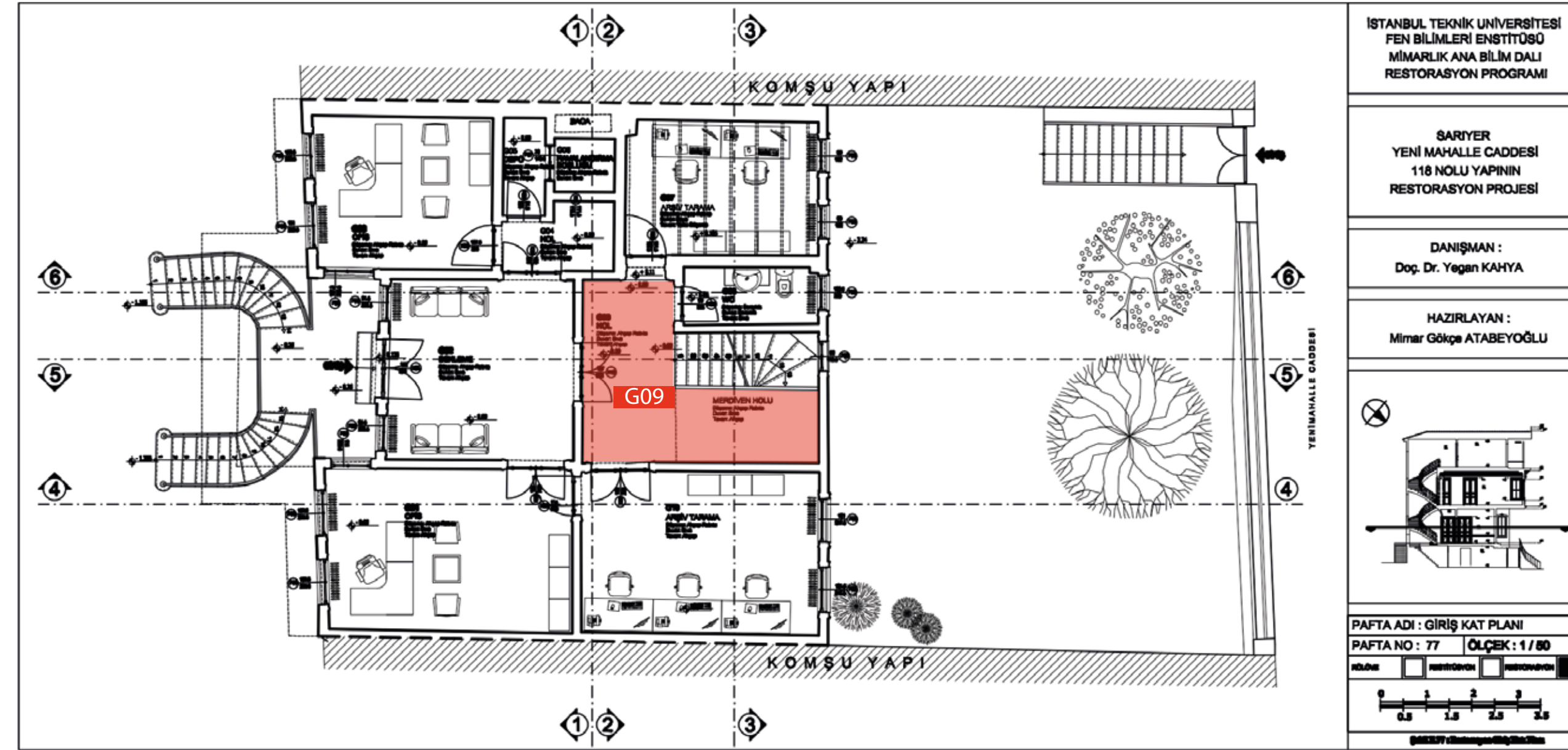
Mekanın Genel Görünüşü

Yapı Bilgisi | Giriş Kat Mekanları

G09 Giriş Holü

Zemin kata Yeni Mahalle tarafından girişte, merdiven holünden bölücü ahşap elemanlarla ayrılmıştır. G10, G02, G07 ve G08 nolu mekanlara dağılımı sağlayan bir giriş holü niteliğindedir. Tavanı çıtalı ahşap kaplama, duvarları sıva üstü boya, zemini ahşap rabıtaadır.

Bölücü ahşap paneller

Tavan Detayı

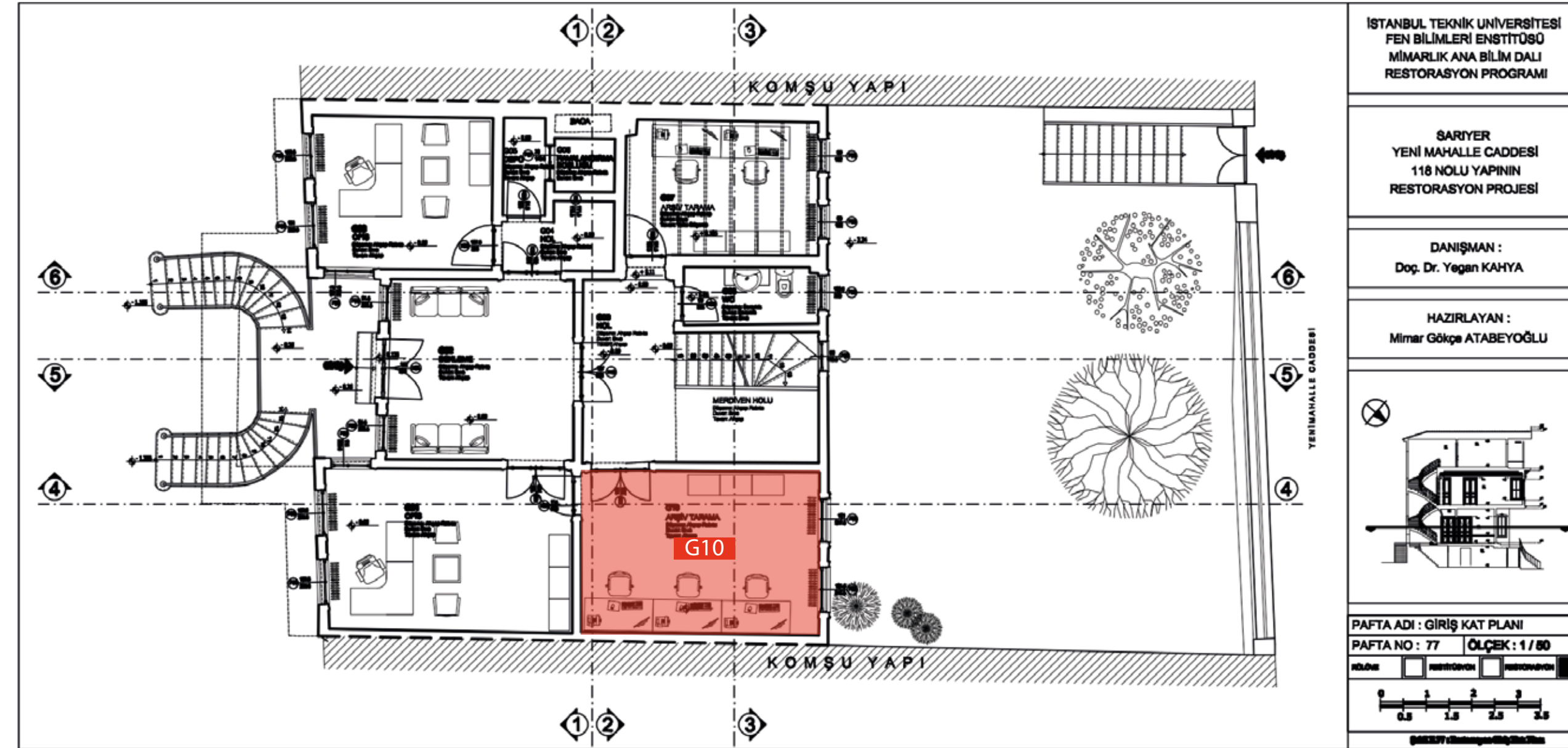

Tavan Detayı

Yapı Bilgisi | Giriş Kat Mekanları

G10 Oda

G01 nolu mekandan ve G09 nolu holden, birer çift kanatlı ahşap bir kapı ile ulaşılır. Yaşama mekanı olarak kullanılmaktadır. Yeni Mahalle Caddesi yönüne açılan iki adet ahşap giyotin penceresi vardır. Pencerelemler ahşap kepenkleri günümüzde mevcut değildir. Tavanı çıtalı ahşap kaplama, duvarları sıva üstü boya, zemini ahşap rabıtabır.

G1 ve G9 mekamlarından giriş

Mekanın Genel Görünüşü

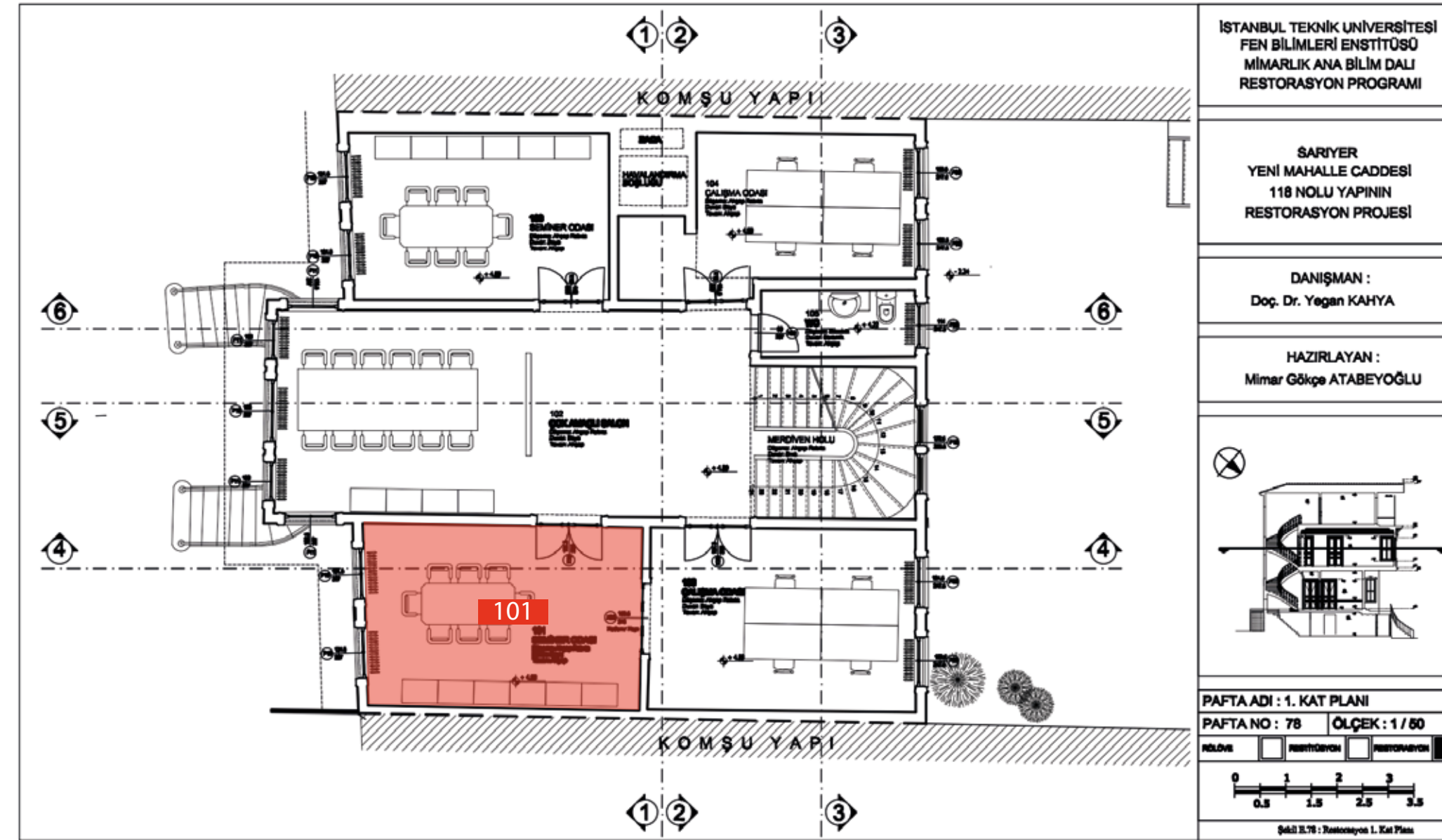

Tavan Detayı

Yapı Bilgisi | 1. Kat Mekanları

101 Nolu Oda

102 nolu odadan çift kanatlı ahşap bir kapı ile ulaşılan bir yaşama mekanıdır. Ayrıca 107 nolu mekandan 3 kanatlı katlanır bir kapı ile ayrılmıştır. Sahil cephesine bakan iki adet ahşap giyotin penceresi vardır. Pencerelerinin önünde bulunan ahşap kepenkler oldukça harap durumdadır. Tavanı ahşap kaplama, duvarları sıva üstü boya, zemini ahşap rabatadır.

Mekanın genel görünüşü

Mekanın genel görünüşü

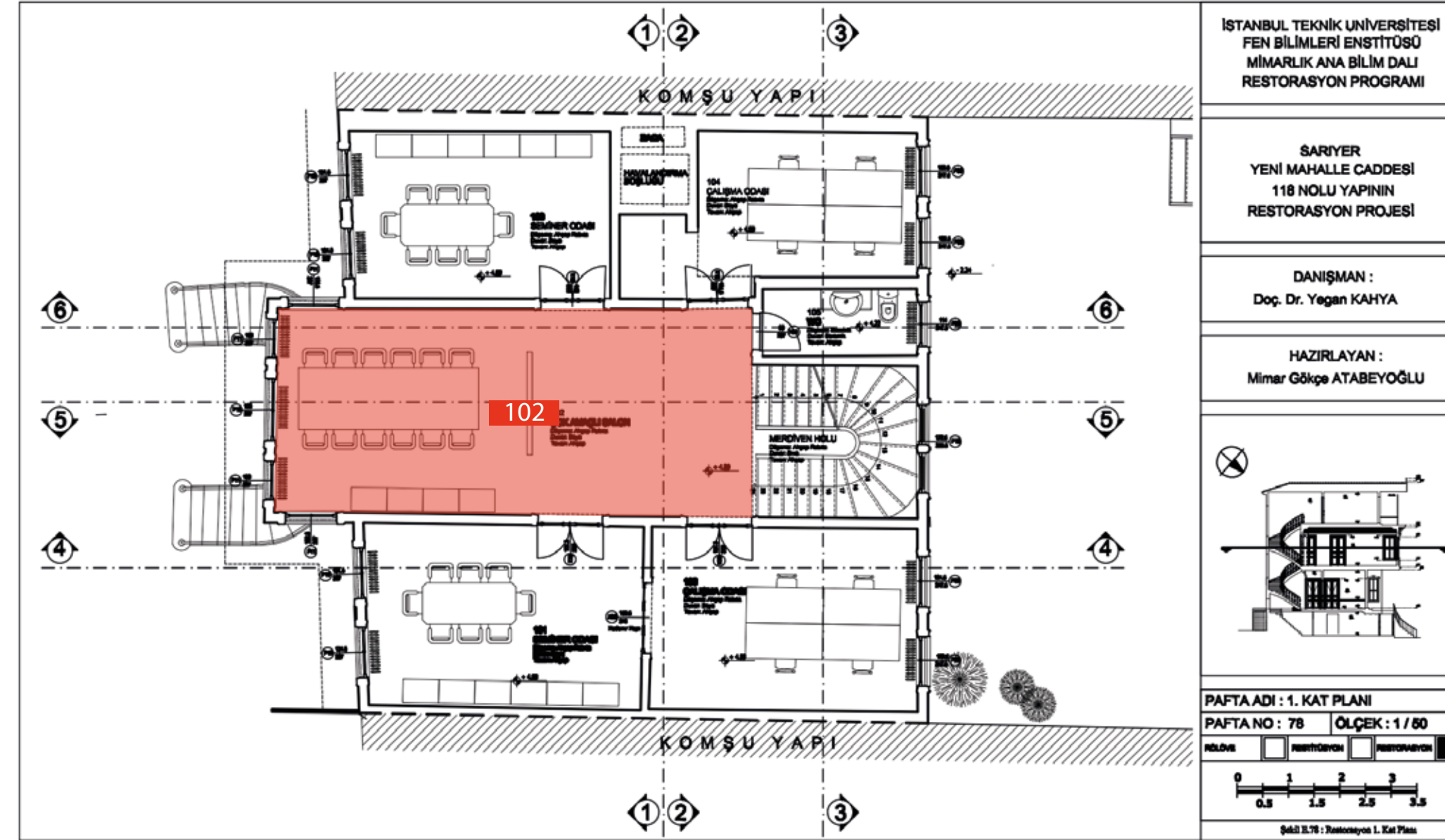
Tavan detayı

Yapı Bilgisi | 1. Kat Mekanları

102 Nolu Oda

Yapı genelindeki en büyük ve en gösterişli yaşama mekanıdır. Sahil yönüne doğru bir çıkma yaparak mekan genişletilmiş ve çıkmanın üç tarafında açılan toplam beş adet pencere ile manzara algısı güçlendirilmiştir. Bu çıkma ahşap kıvrımlı payandalarla desteklenmiştir. Bu bakımdan bu mekanın, diğer yaşama mekanlarından çok daha nitelikli bir mekan olduğu söylenebilir. Merdiven holünden bölücü ahşap paneller ile ayrılmıştır. Bu mekan aynı zamanda, birinci kattaki diğer mekanlara dağılımı sağlayan bir giriş holü özelliğine sahiptir. Bu bakımdan 102 nolu oda için, hem bir toplanma, hem de dağılım mekanı olarak sofa amaçlı kullanıldığını söyleyebiliriz. Tavanları ahşap bezemeli, duvarları siva üstü boya, zemini ahşap rabitadır. Çıkmanın olduğu tarafta, tavanda kaplamasında yalıtımın yetersizliğinden dolayı sudan kaynaklanan bozulmalar görülmüştür. Ayrıca zeminde yine çıkmanın olduğu bölgede, sehim gözlenmiştir.

Tavan Detayı

Mekanın genel görünüşü

Mekanın genel görünüşü

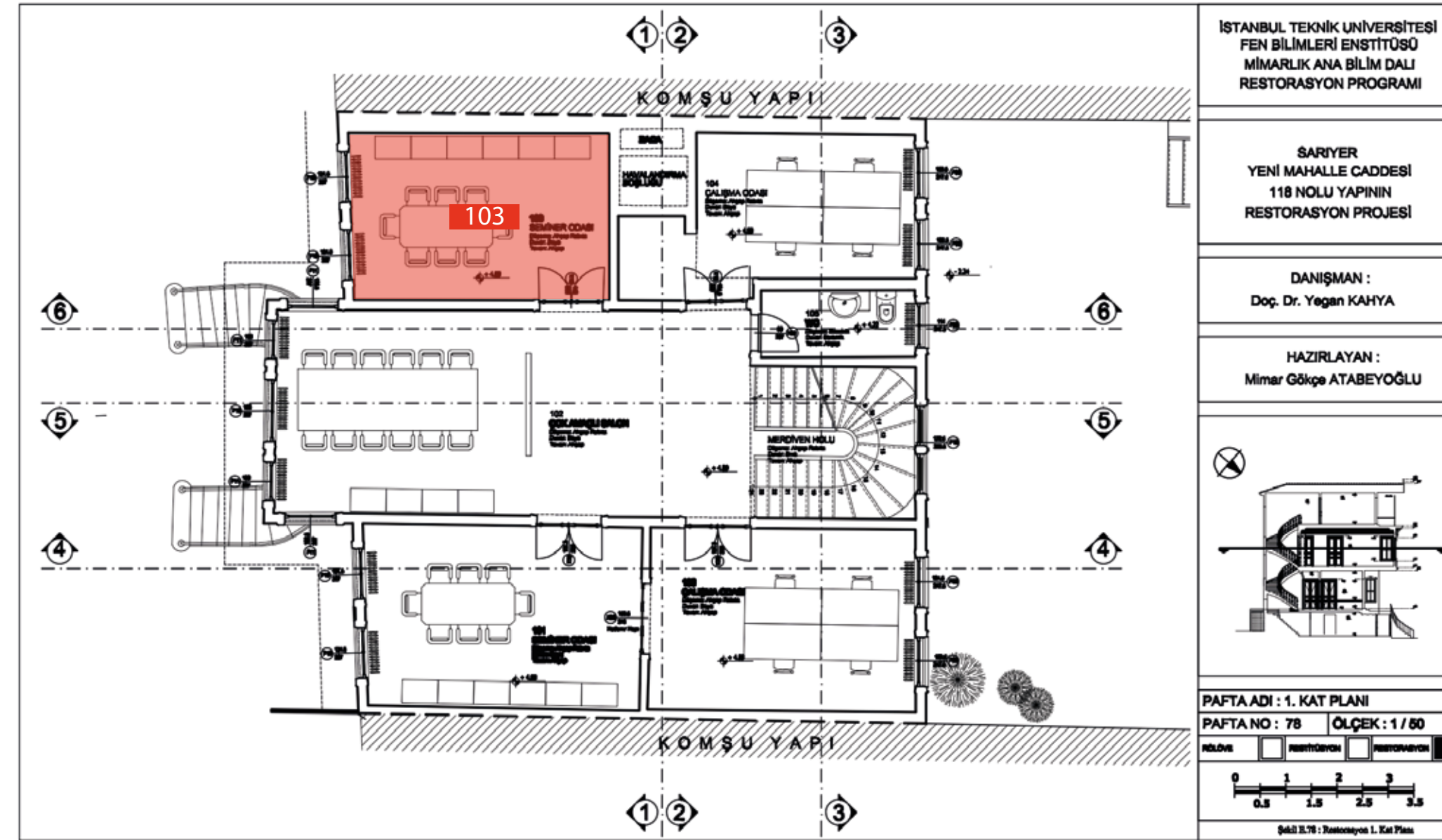

Mekanın genel görünüşü

Yapı Bilgisi | 1. Kat Mekanları

103 Nolu Oda

101 nolu mekan ile hemen hemen aynı özelliklere sahip bir yaşama mekanıdır. 102 nolu mekandan çift kanatlı ahşap bir kapı ile ulaşılır. Sahil cephesine bakan iki adet ahşap pencerelerinde ve panjurlarında dış etmenlerden dolayı yıpranama gözlenmiştir. Tavanı ahşap kaplama, duvarları sıva üstü boya, zemin kaplaması ahşap rabatadır.

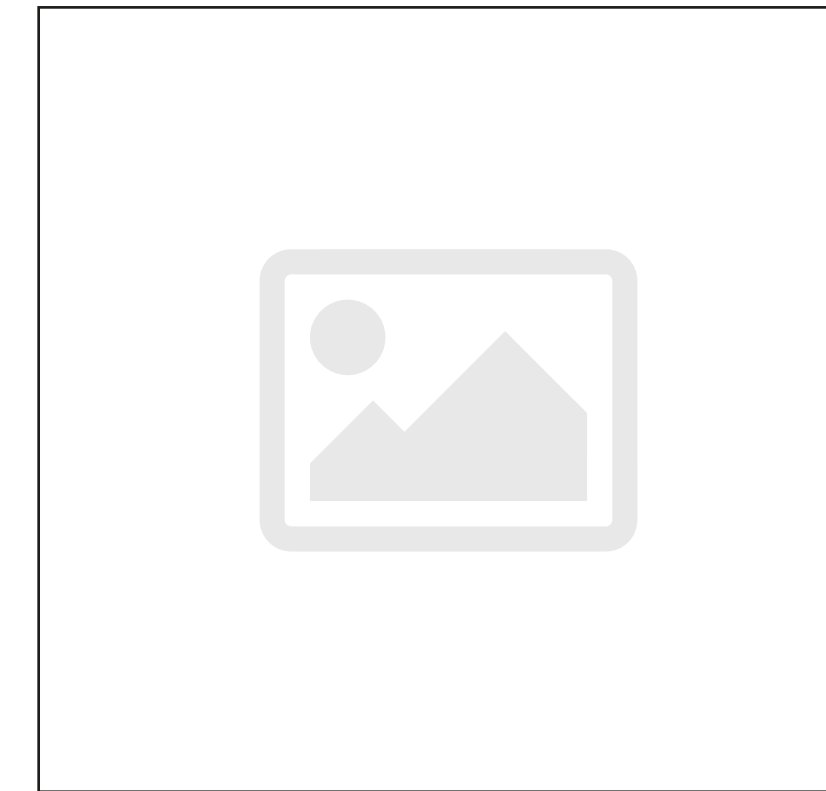
Tavan Detayı

Mekanın genel görünüşü

Mekanın genel görünüşü

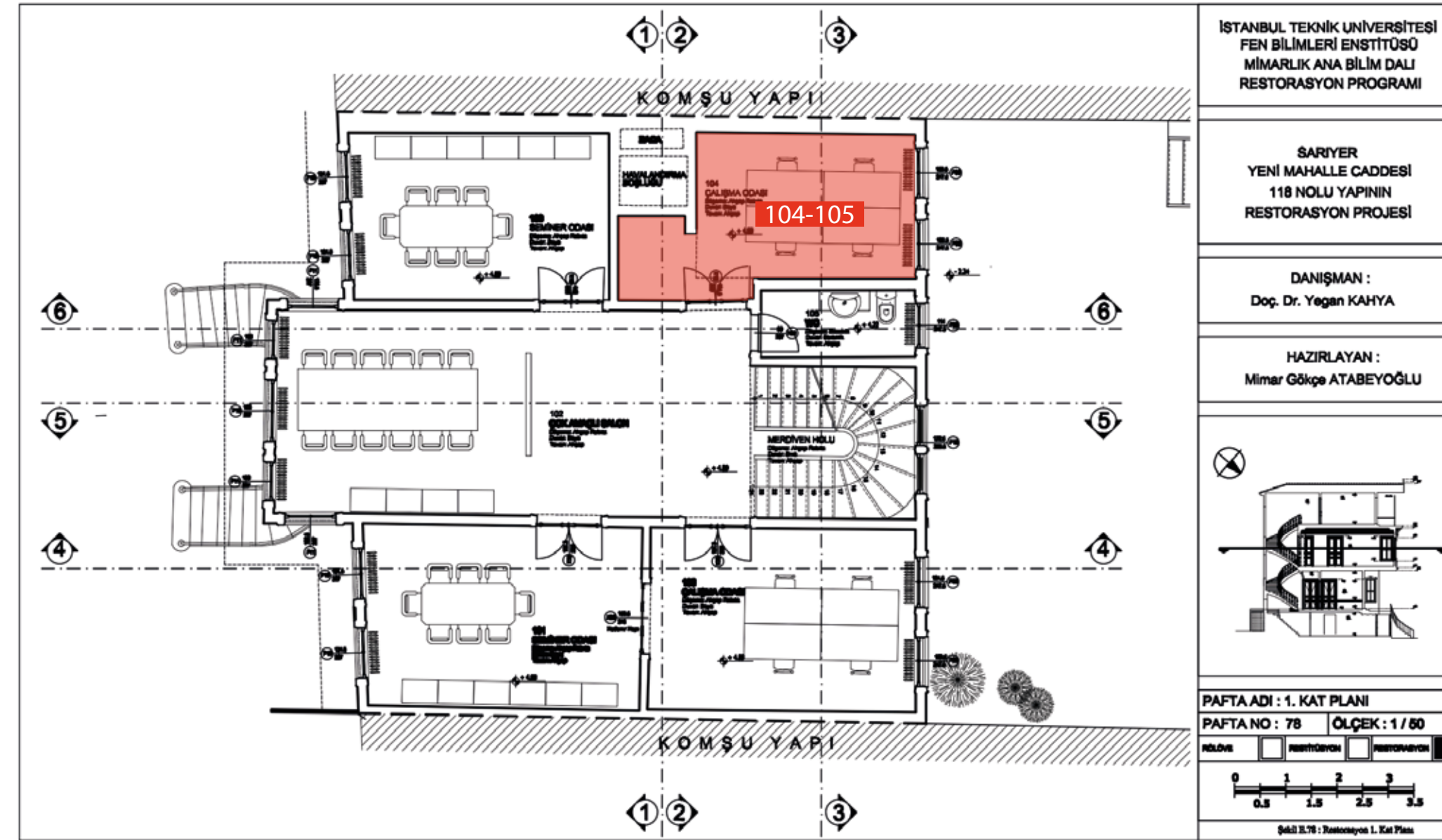

Yapı Bilgisi | 1. Kat Mekanları

104-105 Nolu Mutfak

105 nolu mutfak mekanından bir basamak ile ulaşılan, ve bu mekana servis eden küçük bir ikincil mutfak özelliğini taşır. Tek kanadı sabit çift kanatlı ahşap bir kapı ile bu mekandan ayrılır. Tezgah ve lavabo burada yer alır.

Tavanı ahşap kaplama, duvarları 15x15 cm boyutunda fayans, zemini 10x20 cm. boyutunda seramik kaplıdır (Şekil C.63,64).

Tavan Detayı

Mekanın genel görünüşü

Mekanın genel görünüşü

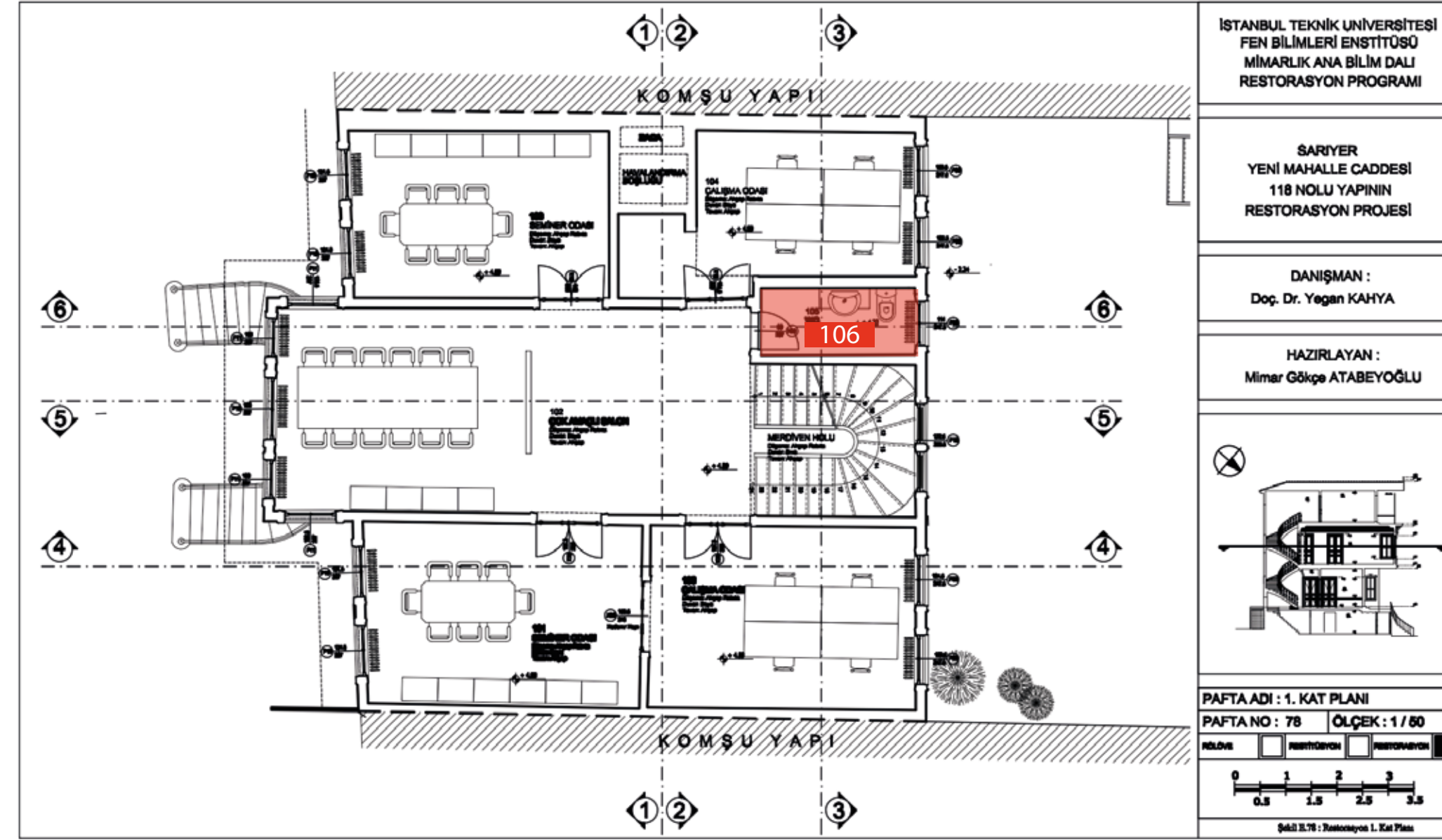

Mekanın genel görünüşü

Yapı Bilgisi | 1. Kat Mekanları

106 Nolu Banyo

102 nolu mekandan çift kanatlı ahşap bir kapıyla ulaşılan ve mutfak olarak kullanılan bir mekandır (Şekil C.64). Fakat mutfak mekanından çok, yaşama mekanı özelliğindedir. Arka bahçeye açılan iki adet ahşap penceresi vardır (Şekil C.65). Tavanı çitralı ahşap kaplama (Şekil C.66), duvarları sıva üstü boya, zemini ahşap rabıtabdır

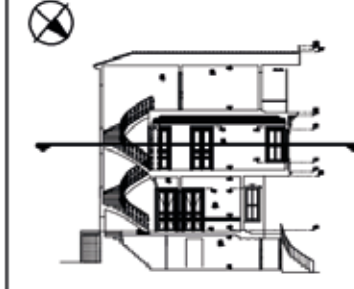

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI

SARIYER
YENİ MAHALLE CADDESİ
118 NOLU YAPININ
RESTORASYON PROJESİ

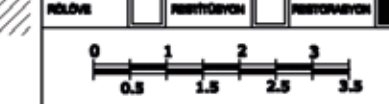
DANIŞMAN :
Doç. Dr. Yegan KAHYA

HAZIRLAYAN :
Mimar Gökçe ATABEYOĞLU

PAFTA ADI : 1. KAT PLANI

PAFTA NO : 78 ÖLÇEK : 1 / 80

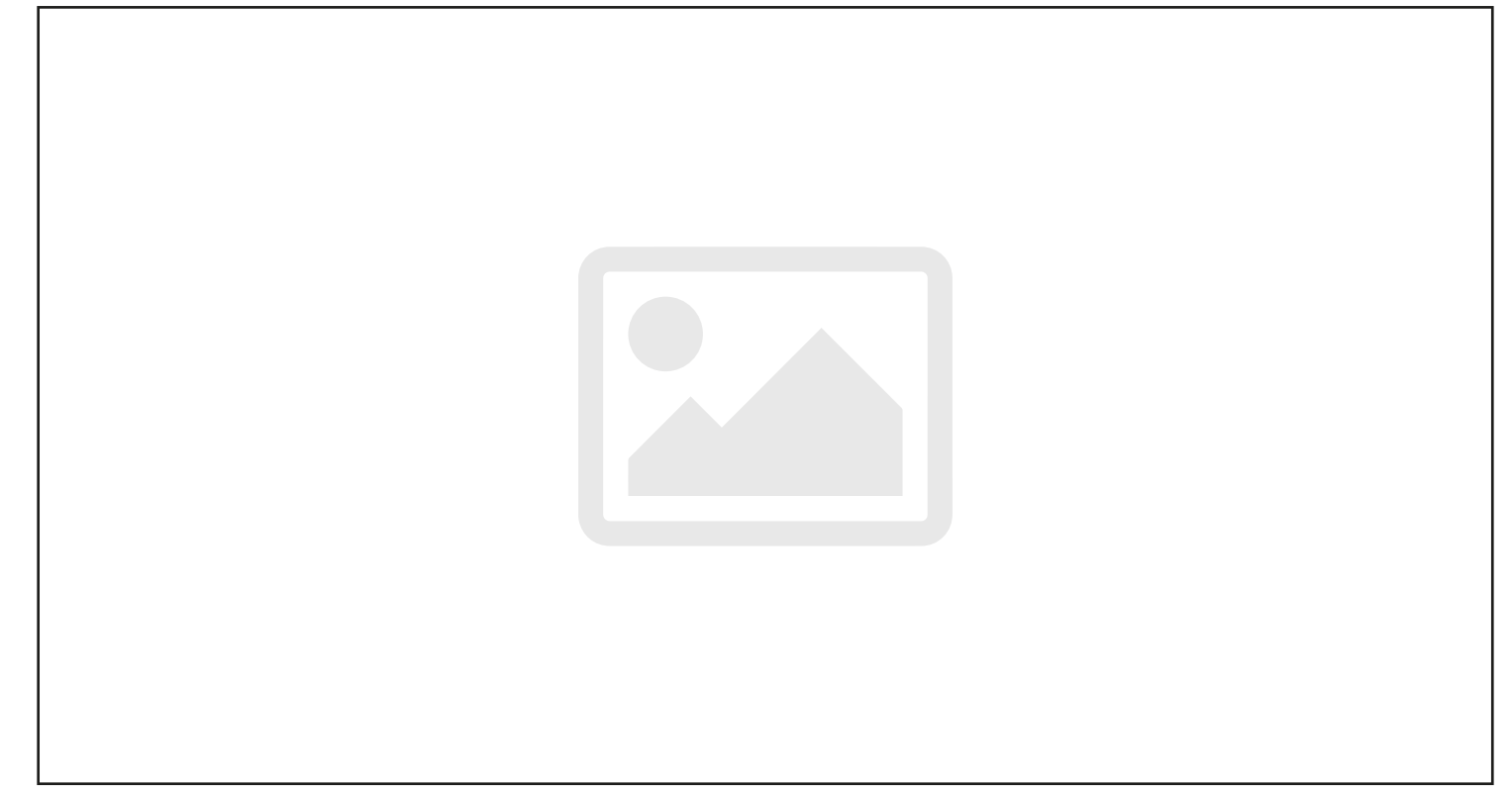
Şekil C.78 : Restorasyon 1. Kat Planı

Mekanın genel görünüşü

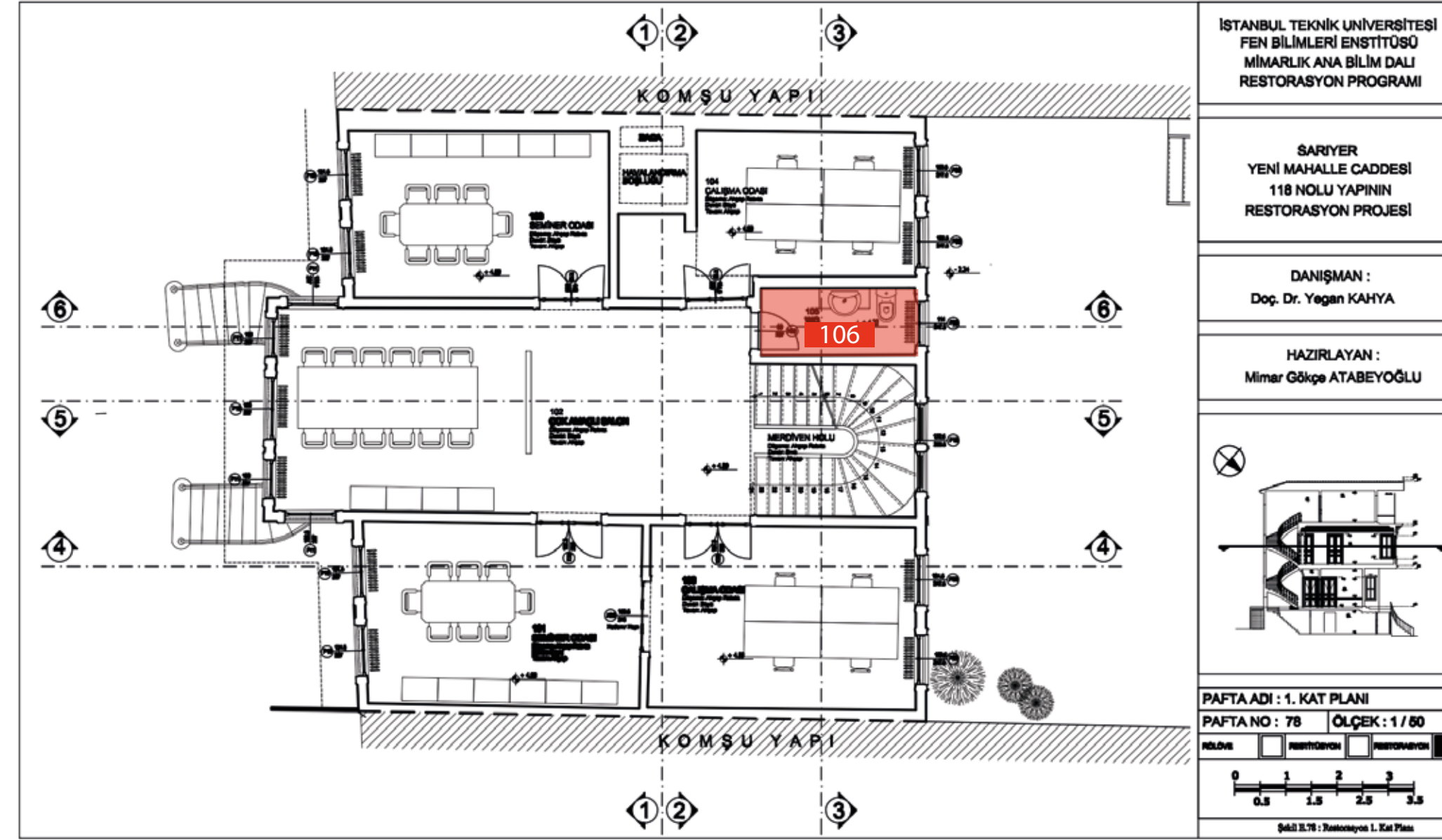
Mekanın genel görünüşü

Yapı Bilgisi | 1. Kat Mekanları

106 Nolu Banyo

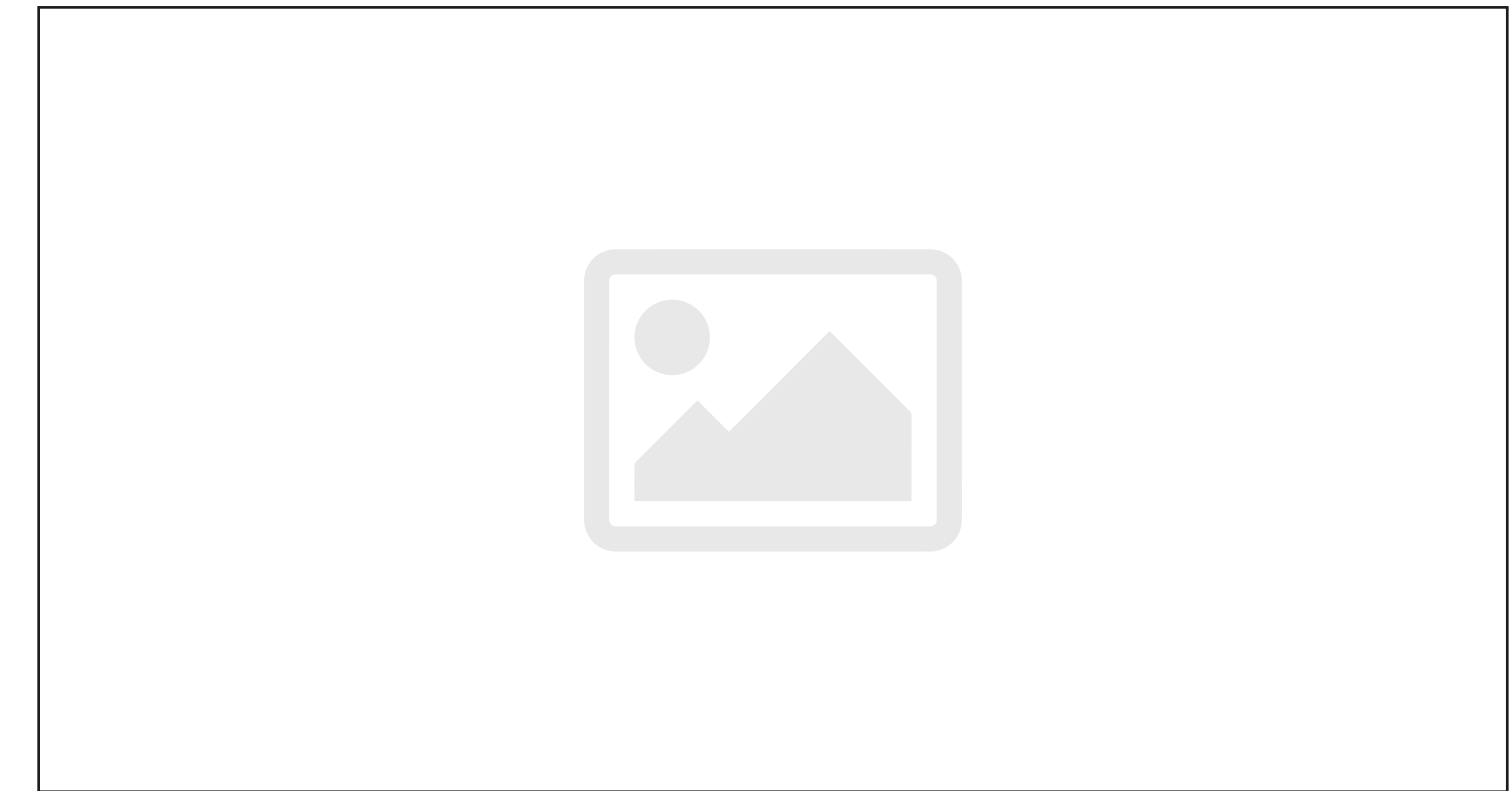
102 nolu mekandan çift kanatlı ahşap bir kapıyla ulaşılan ve mutfak olarak kullanılan bir mekandır. Fakat mutfak mekanından çok, yaşama mekanı özelliğindedir. Arka bahçeye açılan iki adet ahşap penceresi vardır. Tavanı çitralı ahşap kaplama, duvarları sıva üstü boya, zemini ahşap rabitadır.

Mekanın genel görünüşü

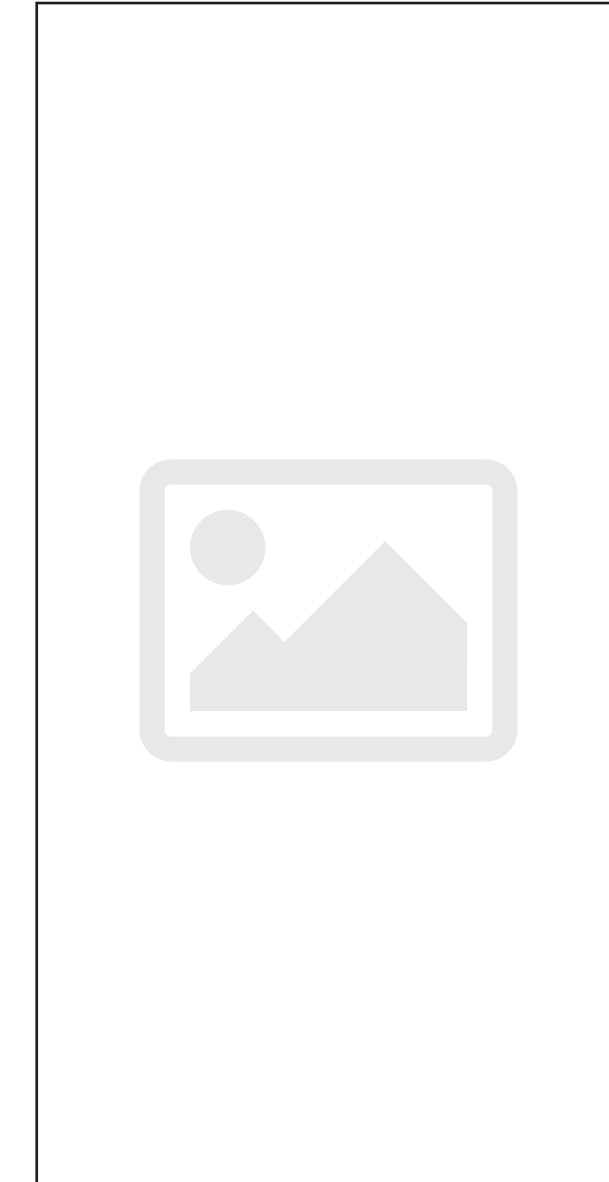
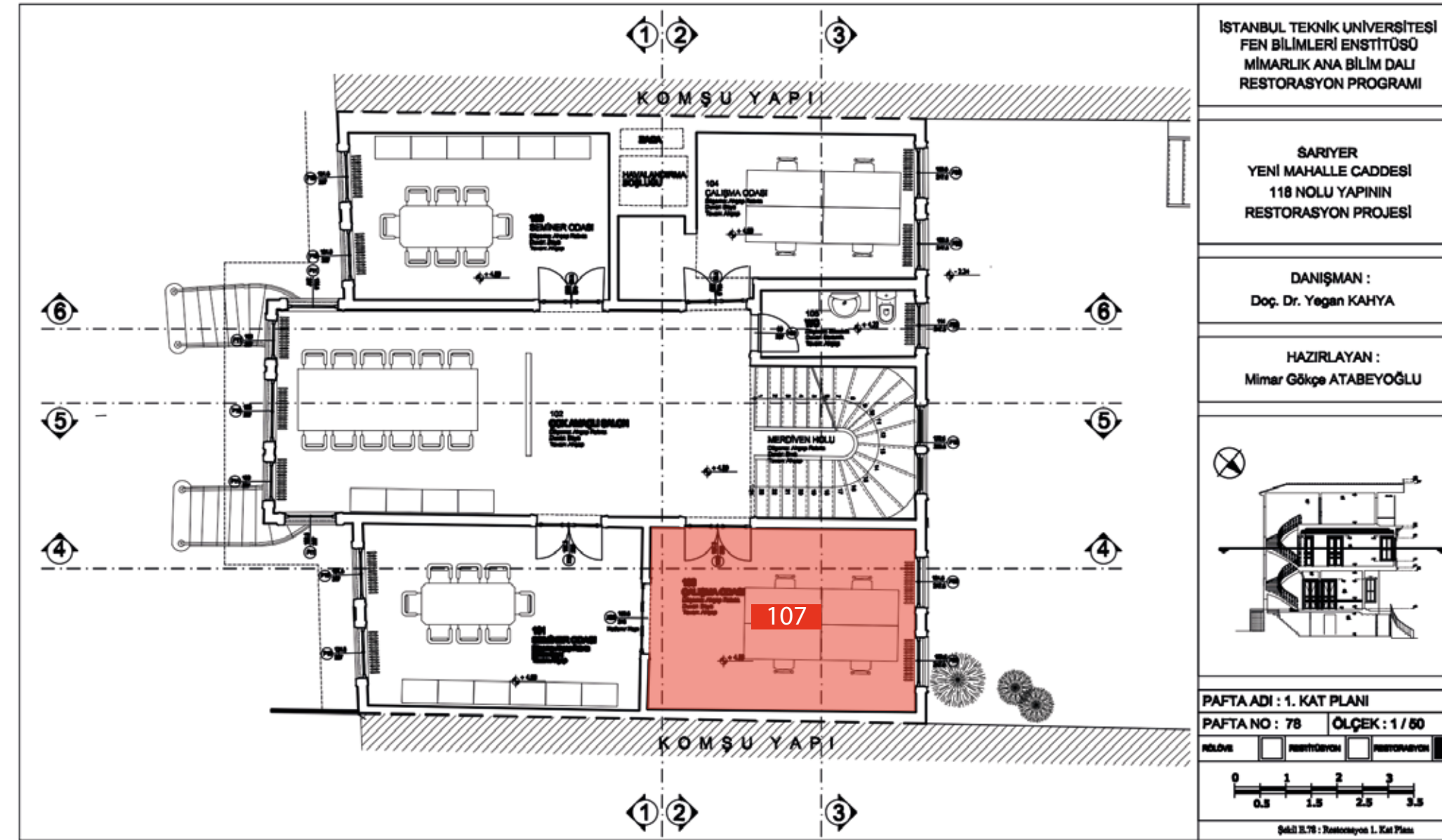
Mekanın genel görünüşü

Yapı Bilgisi | 1. Kat Mekanları

107 Nolu Oda

105 nolu mutfak mekanı ile benzer özellikler taşıyan bir yaşama mekandır. 102 nolu mekandan çift kanatlı ahşap bir kapı ile ulaşılır. 101 nolu mekandan ise üç kanatlı ahşap bir katlanır kapı ile ayrılmıştır. Arka bahçeye bakan ve günümüzde panjurları mevcut olmayan iki adet ahşap giyotin penceresi bulunur. Tavanı ahşap kaplama, duvarları sıva üstü boya, zemini ahşap rabıtabir.

Mekanın genel görünüşü

Mekanın genel görünüşü

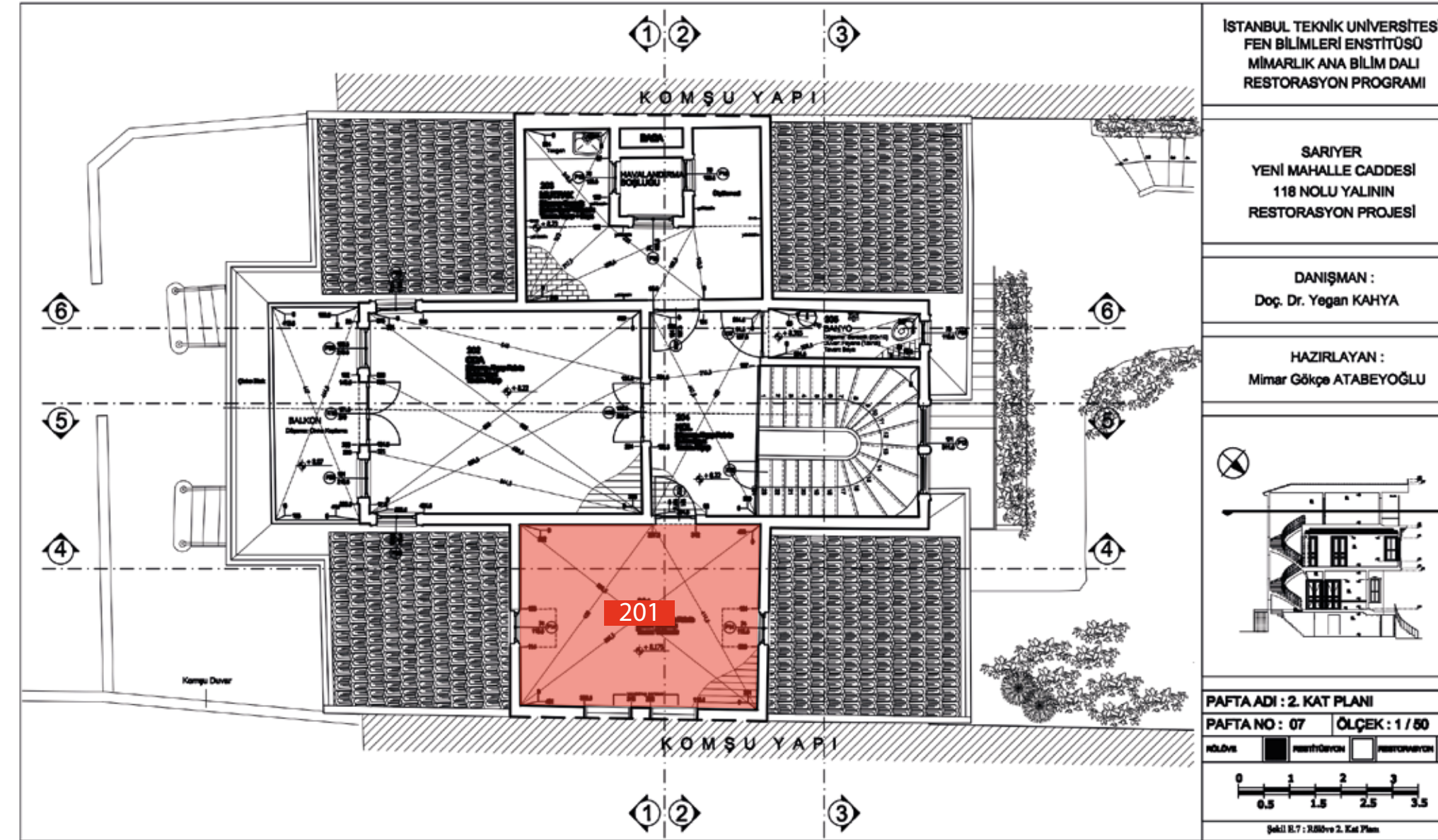

Tavan detayı

Yapı Bilgisi | 2. Kat Mekanları

201 Nolu Oda

Çatı altında kalan hacim değerlendirilerek oluşturulmuş mekan oldukça alçaktır ve iki adet çatı penceresi ile havalandırılmaktadır. Yapının beden duvarının olduğu bölümde kapatılmış iki adet pencere vardır. 204 nolu holden tek kanatlı ahşap bir kapı ile ulaşılır. Tavanı ve duvarları yalıtılmıştır. Zemin ise ahşap rabitadır.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI
RESTORASYON PROGRAMI

SARIYER
YENİ MAHALLE CADDESİ
118 NOLU YALININ
RESTORASYON PROJESİ

DANIŞMAN :
Doç. Dr. Yegan KAHYA

HAZIRLAYAN :
Mimar Gökçe ATABEYOĞLU

PAFTA ADI : 2. KAT PLANI

PAFTA NO : 07 ÖLÇEK : 1 / 50

KÖLÜK

0 0.5 1 1.5 2 2.5 3 3.5

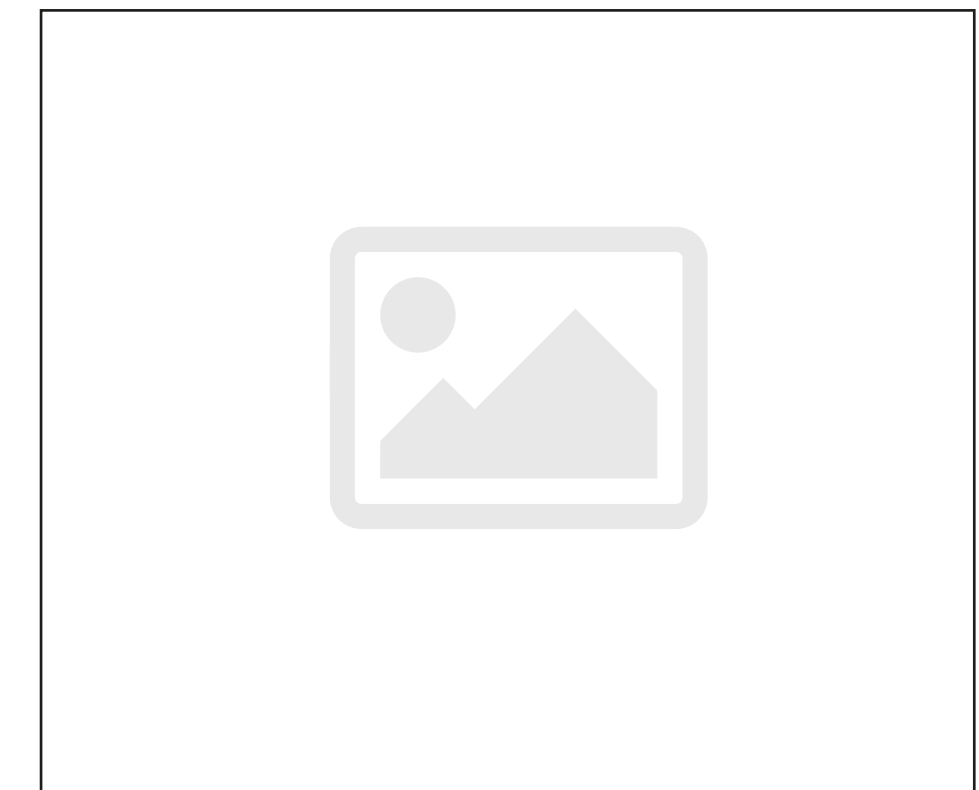
Şekil B.7 : 1/50'de 2. Kat Planı

Kapatılmış pencereler

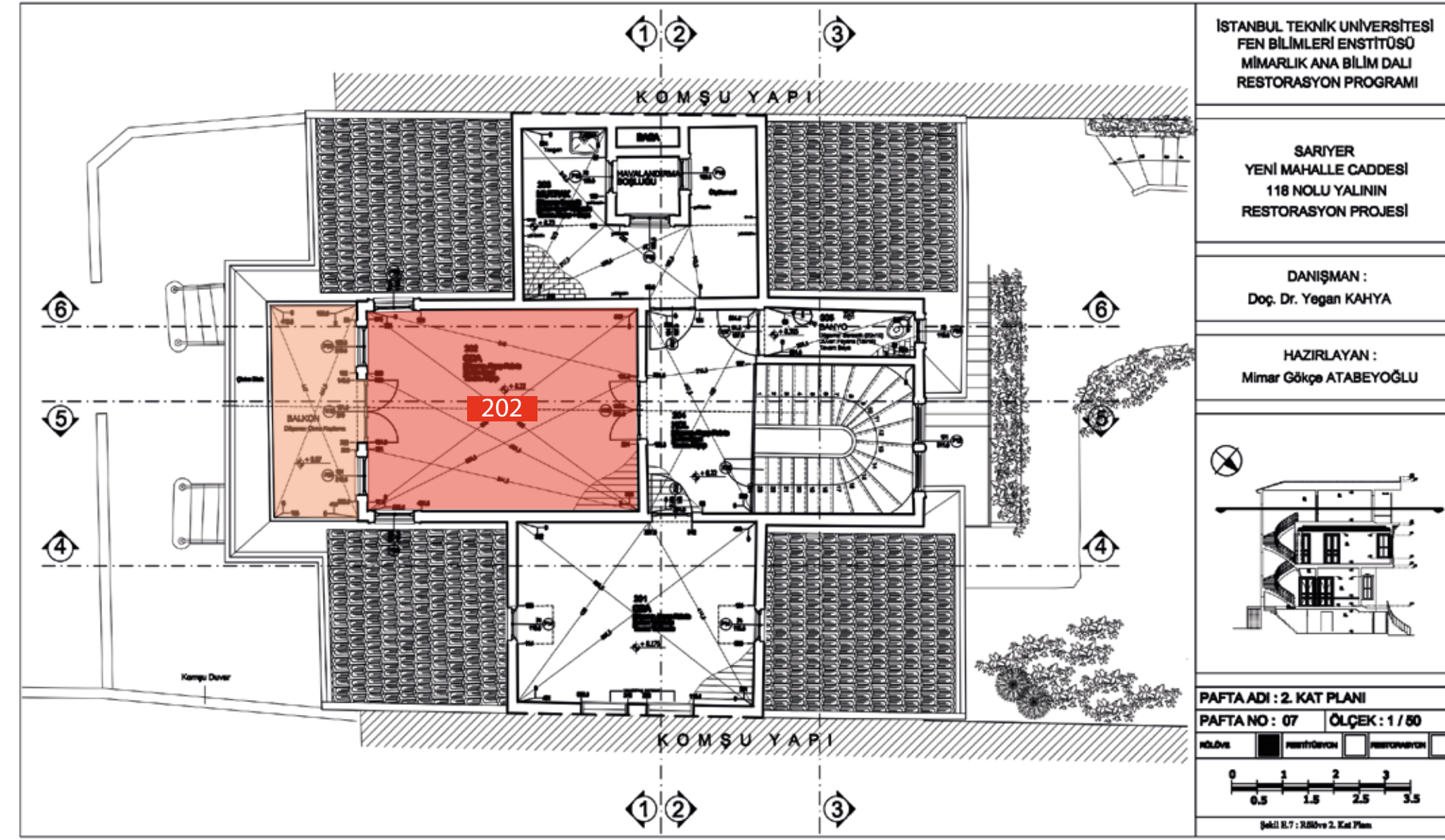
204 Nolu mekana giriş

Yapı Bilgisi | 2. Kat Mekanları

202 Nolu Oda

Sahil cephesine açılan ve boğaz manzarasından yararlanmak için önünde gösterişli üçgen alınıklı bir balkonu bulunan ve "cihannüma" olarak isimlendirilen yaşama mekanıdır. Merdiven holu ile birlikte bir kule gibi yükselerek, yapının iki tarafında kalan çatıyı delmiş ve cepheye anıtsal bir ifade katmıştır. 204 nolu mekandan çift kanatlı ahşap bir kapı ile ulaşılır ve yine çift kanatlı ahşap bir kapı ile balkona açılır. Balkonun önündeki ahşap floral desenli bezemelerden bir kısmı düşmüştür. Ayrıca balkonda önemli derecede sehim gözlenmiştir. Tavanı ahşap kaplama, duvarları sıva üstü boya, zemini ahşap rabitadır. Balkonun tavanı ise ahşap, zemini sac kaplamadır.

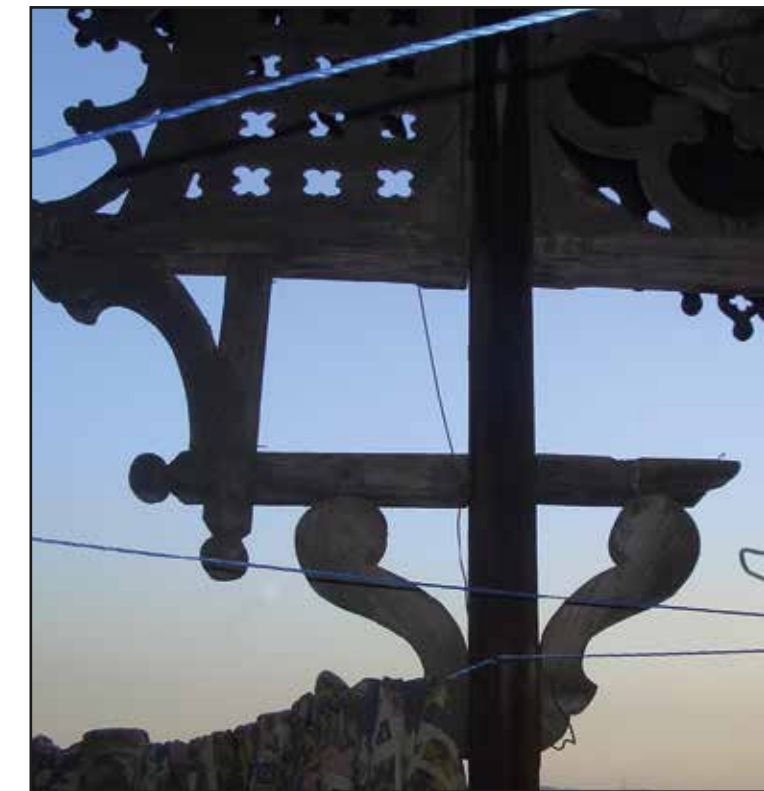
Balkondaki ahşap kafes

Mekanın köşe pencereleri

Balkon kapısı

Balkon

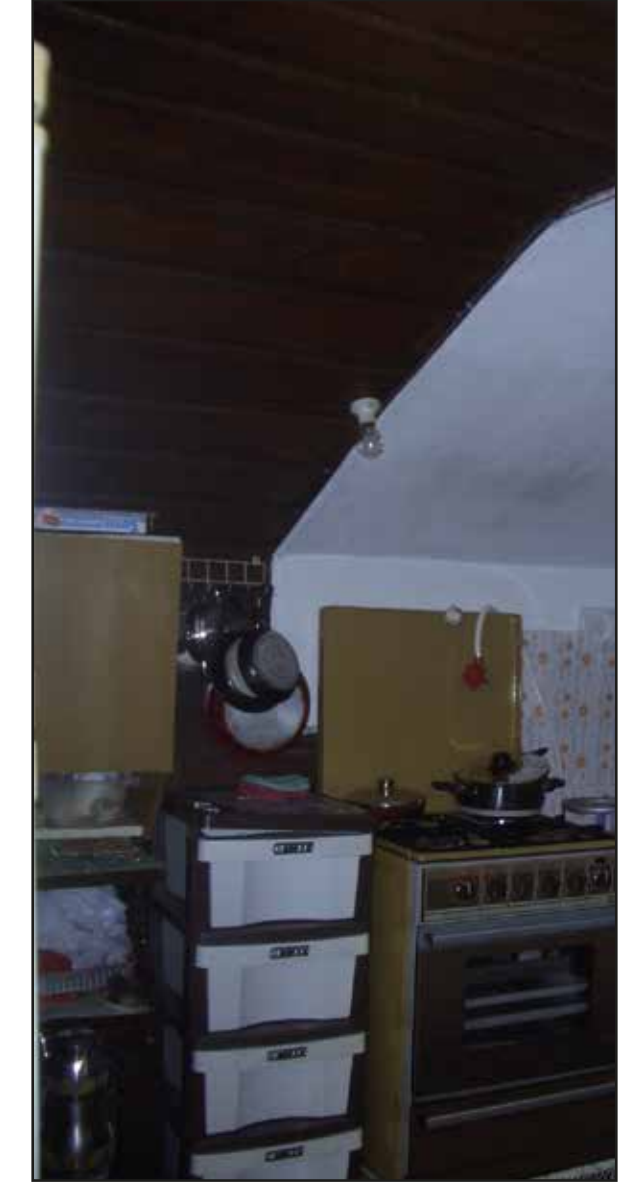
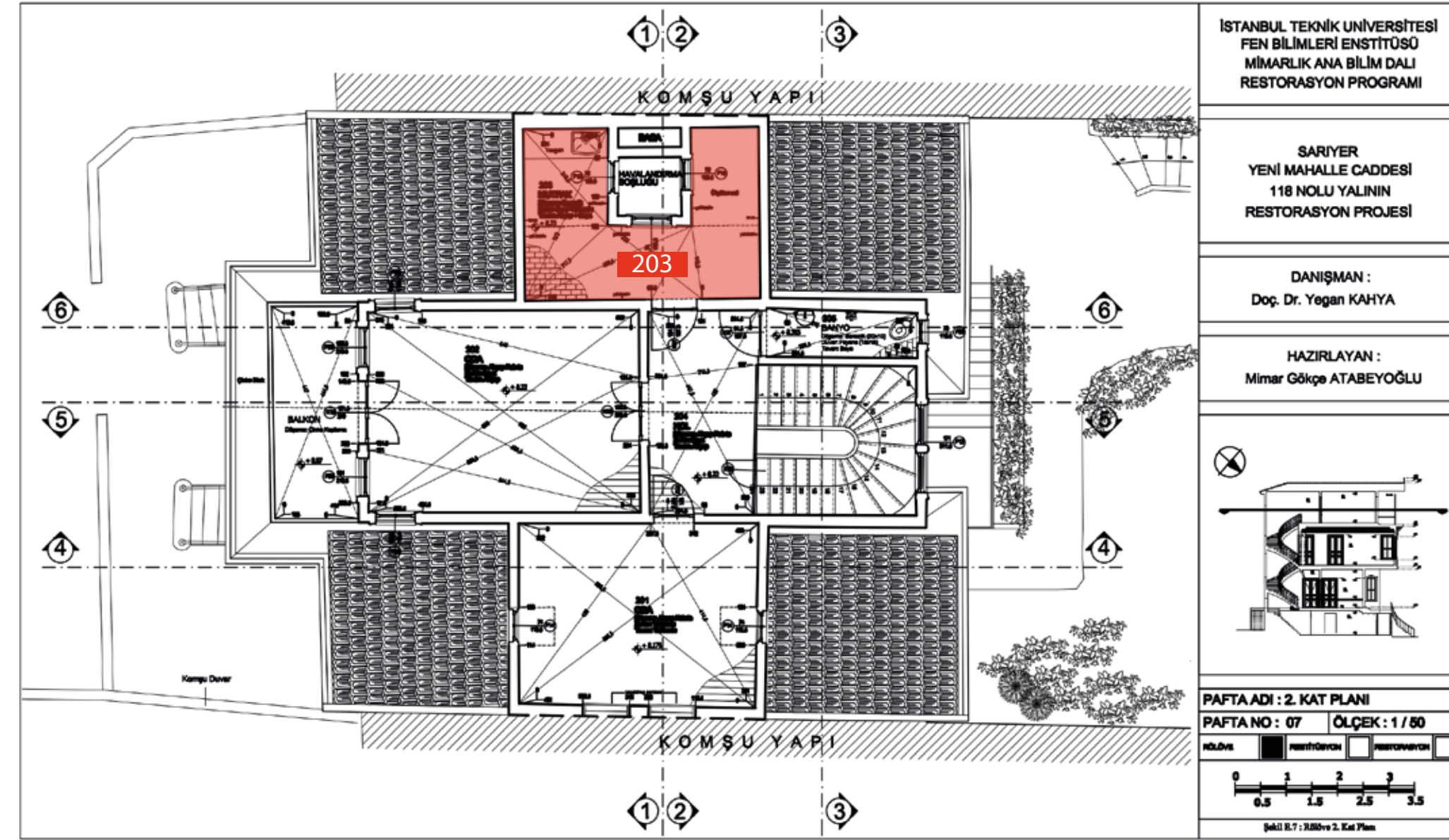

Balkonun korkulukları

Yapı Bilgisi | 2. Kat Mekanları

203 Nolu Mutfak

201 nolu mekan ile benzer özellikler gösteren bir mekandır. Fakat bu mekandan farklı olarak çatı pencereleri yoktur ve giriş katına kadar devam eden havalandırma boşluğuna açılan üç adet ahşap penceresi vardır. Havalandırma boşluğunun komşu yapıya bitişik olan baca duvarı tuğladır, diğer üç duvarı ise yalıtımsızdır. Üzeri cam ışıklık ile örtülmüştür. Tavanı havalandırma boşluğu hizasına kadar yalıtımsızdır. Bundan sonrası sıvalıdır. Duvarlar ise tezgahın olduğu tarafta sıva ve fayans kaplıdır. Diğer bölgelerde yalıtımsızdır. Zemini 10x 20 cm. boyutunda seramik kaplıdır.

Ahşap ve sıva birleşimi

Mekanın genel görünümü

Havalandırmaya açılan pencereler

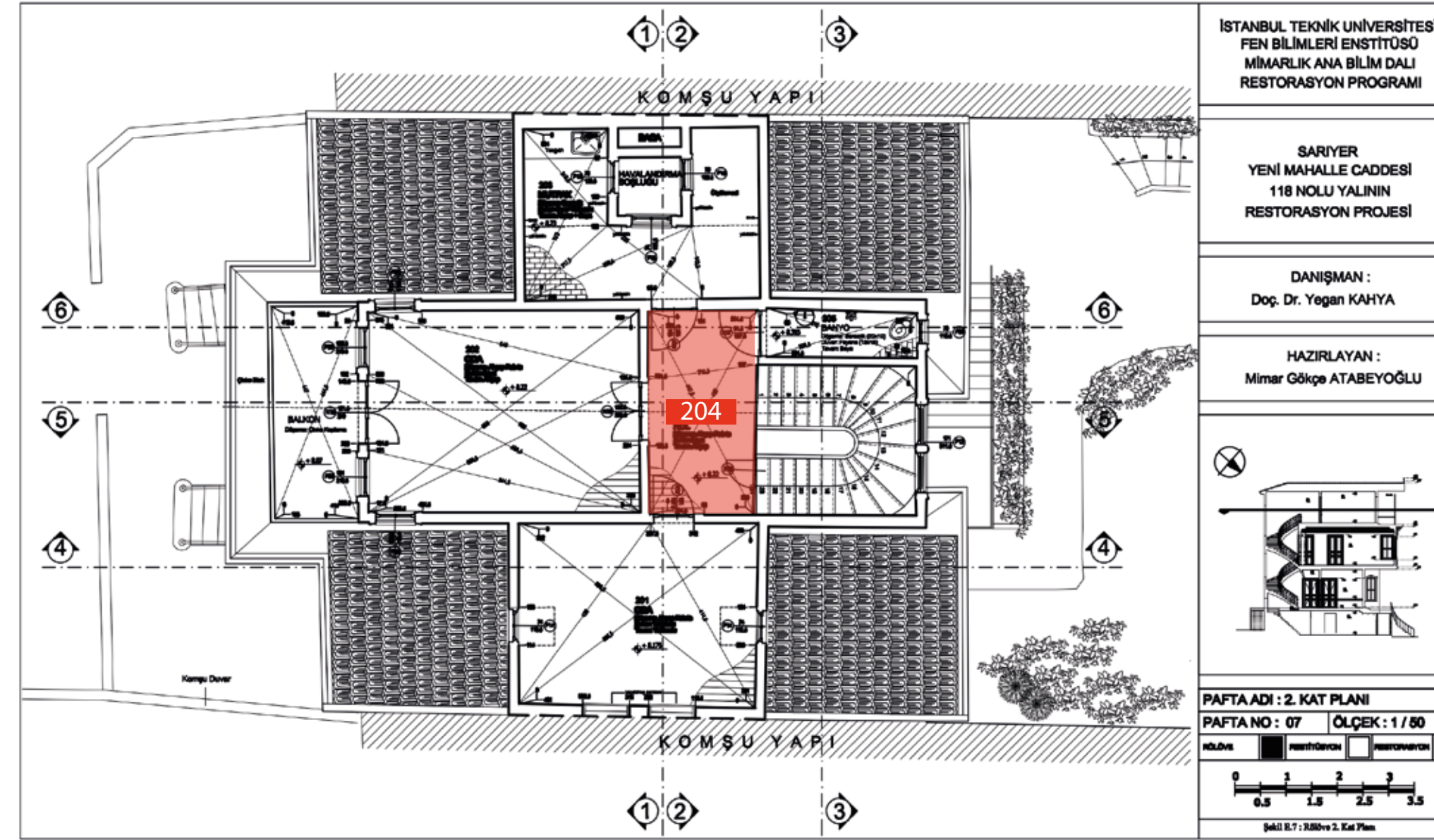
Havalandırma boşluğu

Yapı Bilgisi | 2. Kat Mekanları

204 Nolu Giriş Holü

201, 202 ve 203 nolu mekanlara giriş holü niteliğindedir. Merdiven holünden bölücü ahşap panellerle ayrılmıştır.

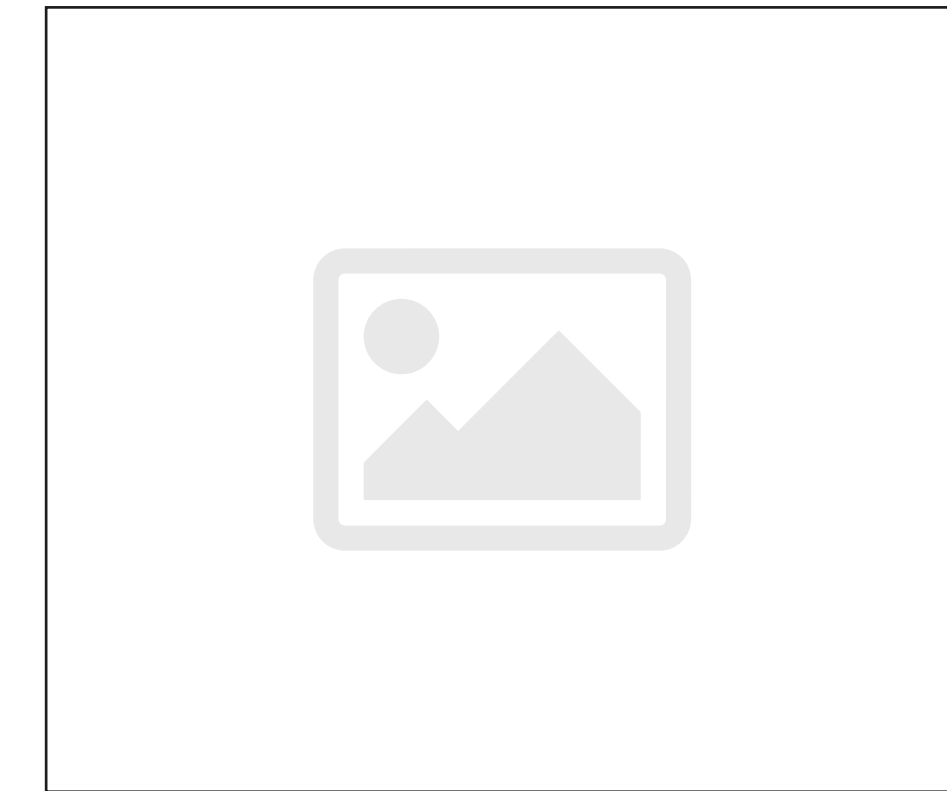
Tavanı merdiven holü ile bütünlük sağlayacak şekilde çıtalı ahşap kaplamadır. Duvarları sıva üstü boya, zemini ise ahşap rabıtabdır

Mekanın genel görünümü

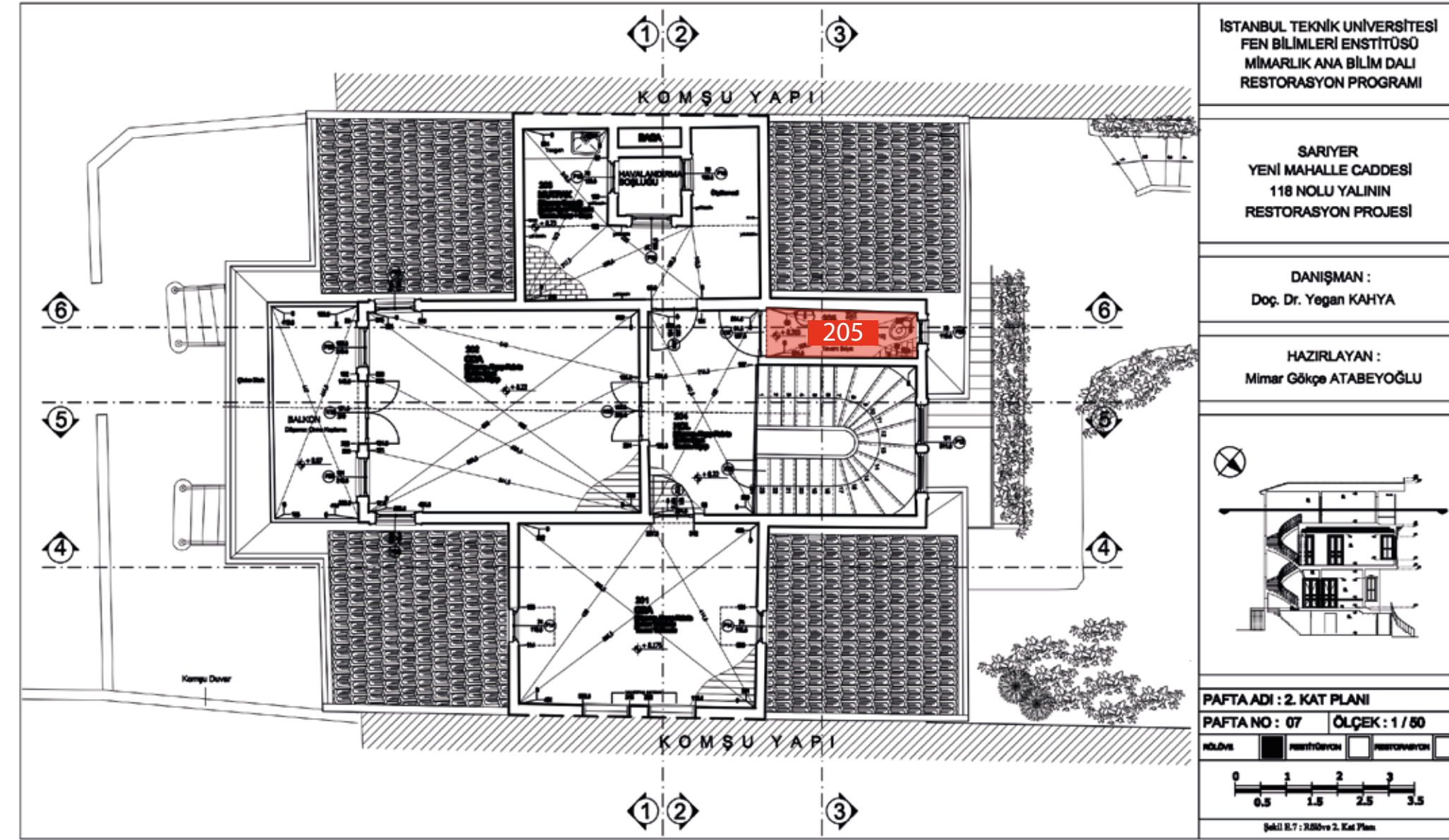
Holun tavanı

Yapı Bilgisi | 2. Kat Mekanları

205 Nolu Banyo

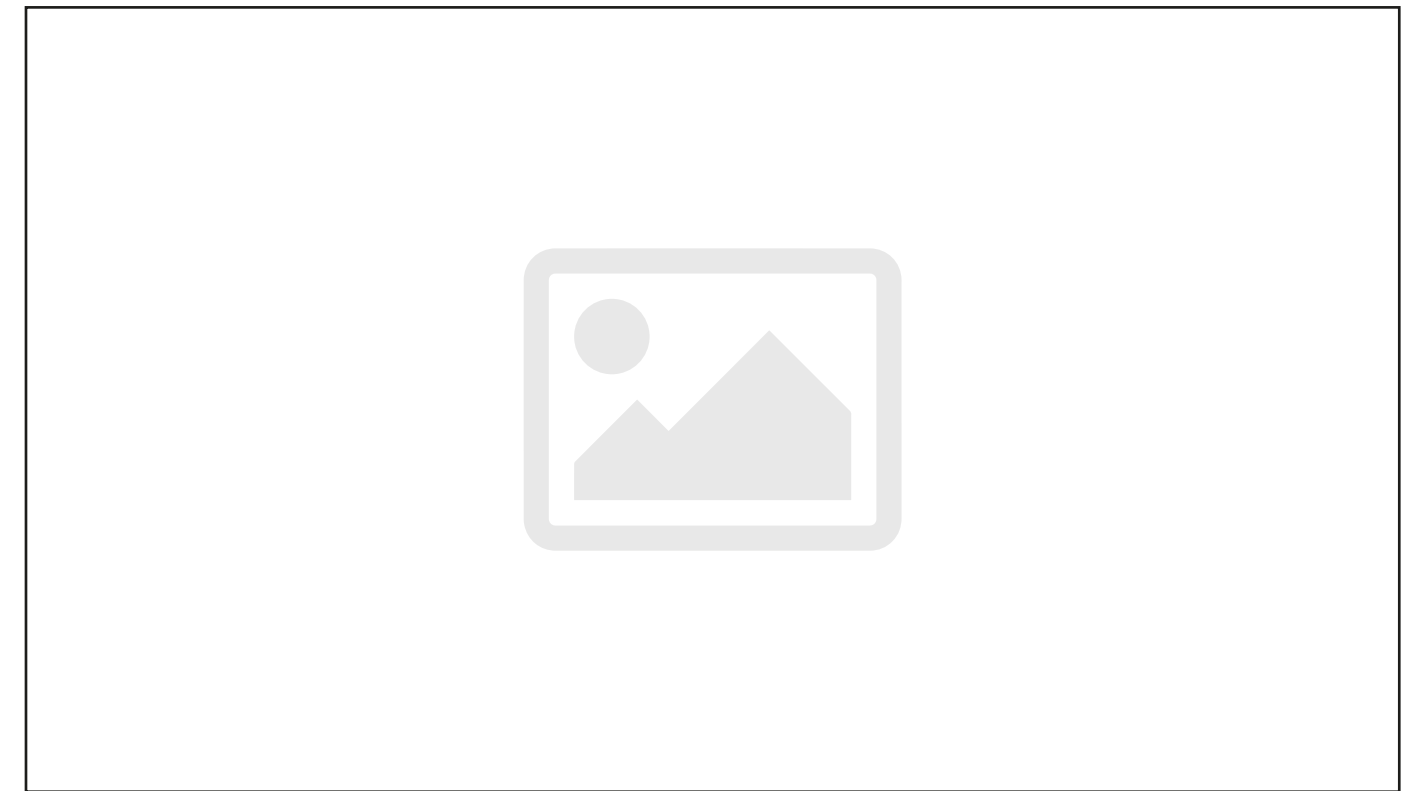
204 nolu mekandan tek kanatlı ahşap bir kapı ile ulaşılır. Giriş holü ile arasında 13.5 cm.lik bir kot farkı vardır. Arka cepheye açılan bir adet sabit ahşap penceresi bulunur. Tavanı ahşap kaplama, duvarları 15x 15 cm. boyutunda fayans, zemini 10x 20 cm. boyutunda seramik kaplıdır

Mekanın genel görünümü

Mekanın tavanı

Yapı Bilgisi | Cephe Özellikleri

Ön Cephe (Sahil Cephesi)

Kübik ve simetrik bir formda tasarlanan sahil cephesi, floral ve geometrik dekorasyon elemanları ve süslemeler ile Art-Nouveau tarzını yansıtır ve oldukça gösterişlidir.

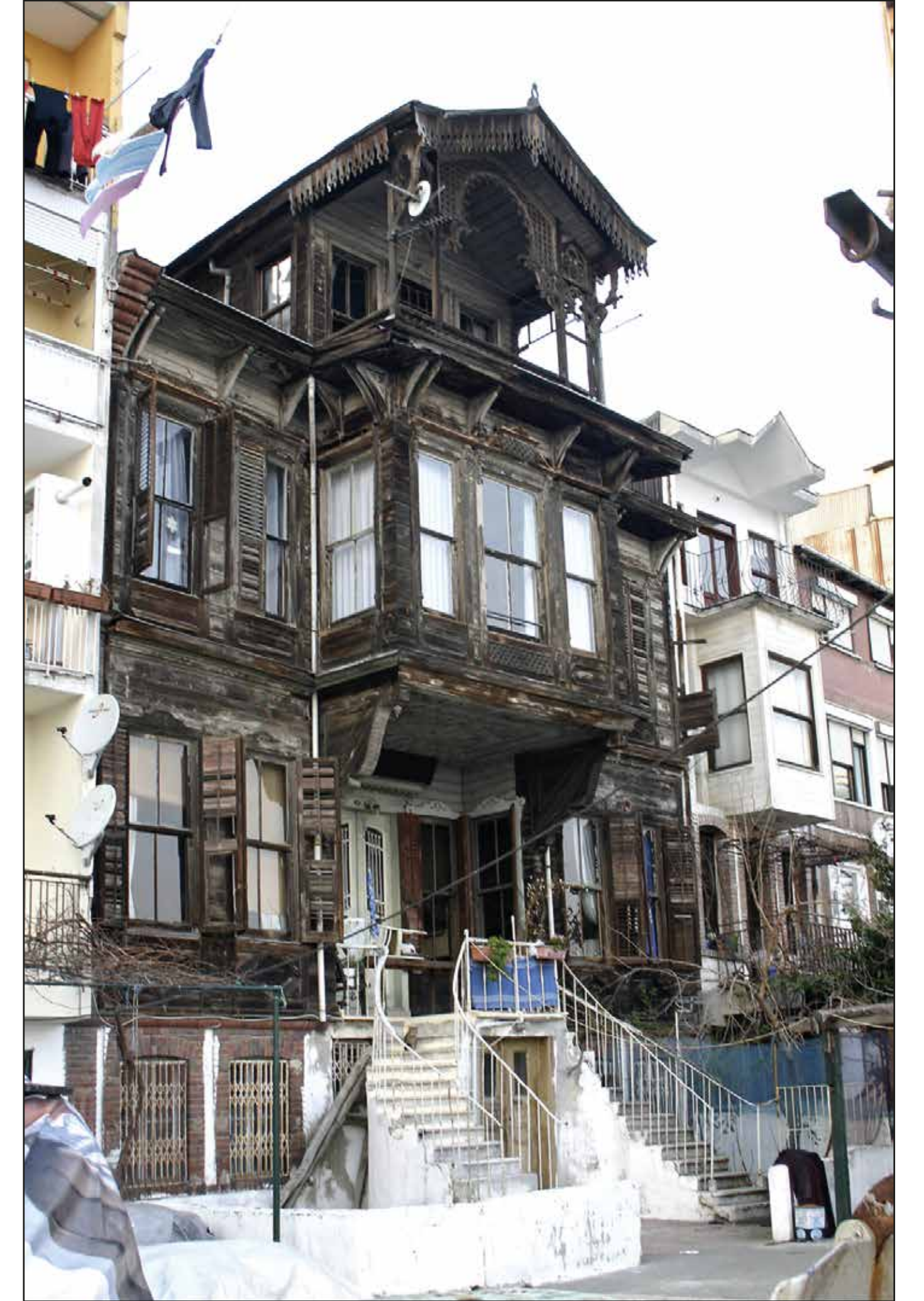
Yapının orta aksından itibaren, ana girişi vurgulayan çift kollu taş merdiven, çıkma ve cihannüma ile biten aks, yapıya anıtsal bir karakter kazandırmıştır. Mekan kurgusunun cepheye geri çekilmeler ve öne çıkma şeklinde yansıması görsel anlamda üç boyutluluk etkisini arttırmıştır.

Güneşe karşı koruyucu bir görev üstlenen 1. kat odalarının önündeki ve cumbasındaki saçaklar yine floral bezemeli ahşap payandalar ile desteklenmiştir. Payandaların ritmik olarak çiftler halinde tekrar etmesi, saçakların cephedeki 22 vurgusunu arttırmıştır. Saçakların altı geometrik desenli ahşap çiteler ile süslenmiştir.

Pencere biçimleri, Art-Nouveau üslubun getirdiği morfolojik yenilikleri yadsıyarak, klasik Türk pencere tipi olan dikdörtgen geometrik biçimini korumuştur.

Sahip cephesi

Sahil cephesi

Yapı Bilgisi | Cephe Özellikleri

Zemin katındaki pencereler, çift kanatlı veya tek tarafı sabit tek kanatlı pencerelerdir. Pencere açıklıklarının etrafı, cephede vurgu yaratmak amacıyla tuğla kaplanmıştır ve aradaki bölüntüler sıvalıdır.

Giriş katı seviyesinden itibaren ise tüm pencereler giyotin ahşap penceredir. Zemin katı dışındaki tüm cephe, taşıyıcı ahşap iskeleti örtecek şekilde, yatay lambalı bindirme ahşap kaplamadır. Pencere altları genelde, içinde geometrik desenler bulunan panolar ile süslenmiştir. Giriş katı pencerelerinde bu panoların içlerindeki süsler baklava şeklinde, 1. kat pencerelerinde ise kenarları pahlanmış dikdörtgen biçimindedir. Giriş kat pencereleri üst bölümde floral formda biten ahşap söveler ile vurgulanırken, 1. kat pencerelerinin üstünde bir sıra korniş, onun üzerinde ise çinko sactan yapılmış dişli bir silme yer almaktadır. Bu çinko bölüm, kuşlara karşı alınan bir önlemdir.

Sahip cephesi

Cumba altı görünüşü

Cumbayı destekleyen ahşap payandalar

Yapı Bilgisi | Cephe Özellikleri

Manzaraya yönelmek ve yer kazanmak için yapılan çıkmadaki pencereler, oda pencerelerine göre daha sık ve çoktur. Çıkmanın altı boş bırakılarak, ahşap payandalarla desteklenmiştir. Kıvrımlı payandaların bitişi yine ahşap bezemelerle yapılmış, çıkmanın altı ahşap çitallı geometrik şekillerle süslenmiştir.

Cihannüma olarak nitelendirilen çatı katı odasının cephede aksel simetrik bir konumda yer alması cepheye anıtsal bir ifade kazandırmaktadır. Cihannümanın balkonundaki ahşap dikmelerde kafes ve floral süsler yer alır. Balkonun çatısı ise üçgen alınlıktaki ahşap sarkıtlar ile bitirilmiştir. Bu süslemeler, güneş kırıcı olarak işlev görür.

Restitüsyon Sahil Cephesi

Yapı Bilgisi | Cephe Özellikleri

Arka Cephe (Cadde Cephesi)

Cihannüma olarak nitelendirilen çatı katı odasının cephede aksel simetrik bir konumda yer alması cepheye anıtsal bir ifade kazandırmaktadır. Cihannümanın balkonundaki ahşap dikmelerde kafes ve floral süsler yer alır. Balkonun çatısı ise üçgen alınlıktaki ahşap sarkıtlar ile bitirilmiştir. Bu süslemeler, güneş kırıcı olarak işlev görür.

Cephe kaplaması, ön cephede olduğu gibi, zemin katta tuğla kaplama, diğer katlarda lambalı ahşap kaplamadır.

Cephenin genelinde, giriş aksından itibaren, sağ tarafta üç pencere açıklığı, sol tarafta ise iki pencere açıklığı olacak şekilde, ritmik olarak diğer katlar boyunca devam eder (Şekil C.96, 97, 98).

Zemin katta, pencere kemerlerindeki tuğla kaplamalardan bir kısmı kırılmıştır.

Pencere önlerinde metal parmaklıklar vardır. Pencere çerçeveleri çift kanatlı veya tek tarafı sabit olacak şekilde tek kanatlıdır. Diğer katlarda pencereler ahşap giyotin pencere olarak düzenlenmiştir. Ahşap kepenklerin hiçbiri günümüzde mevcut değildir.

Arka cephe

Arka cephe

Arka cephe

Yapı Bilgisi | Cephe Özellikleri

Cephe genel olarak arkasındaki mekanı vurgulayan bir özelliğe sahiptir. Merdiven holunu ışıklandıran pencereler oldukça büyükken, oda pencereleri daha küçük ve eşit boydadır. Mutfak ve banyo gibi ıslak mekanların cepheleri ise daha da küçük boyutlarda pencereler ile ışıklandırılmıştır. Zemin kata ulaşan betonarme merdiven, sağ taraftaki son pencerenin önünü kısmen kapatarak bu açıklığı işlevsiz hale getirmiştir. Ayrıca Z08 nolu mekana açılan metal giriş kapısını da dolaylı olarak kapatmıştır. Zemin katına girişte, sağda, merdiven altında depo olarak kullanılan bir mekan oluşturulmuştur.

Merdiven altı deposu ve bodrum giriş kapısı

Düzensiz üçlü pencere açıklıkları

Giriş katına çıkan betonarme merdivenler

Yapı Bilgisi | Cephe Özellikleri

Birinci katta ise sağ tarafta yer alan üçlü pencere dizisinden ilk ikisinin, diğer katlardan farklı olarak yüksekliği daha azdır. Bunun nedeni, mutfak olarak kullanılan Z07 nolu mekanda ihtiyaç duyulan tezgah yüksekliğinin pencerelerin aynı boyutta olmasına izin vermemesidir.

Restitüsyon Arka Cephe

Yapının Cephe Restitüsyonu

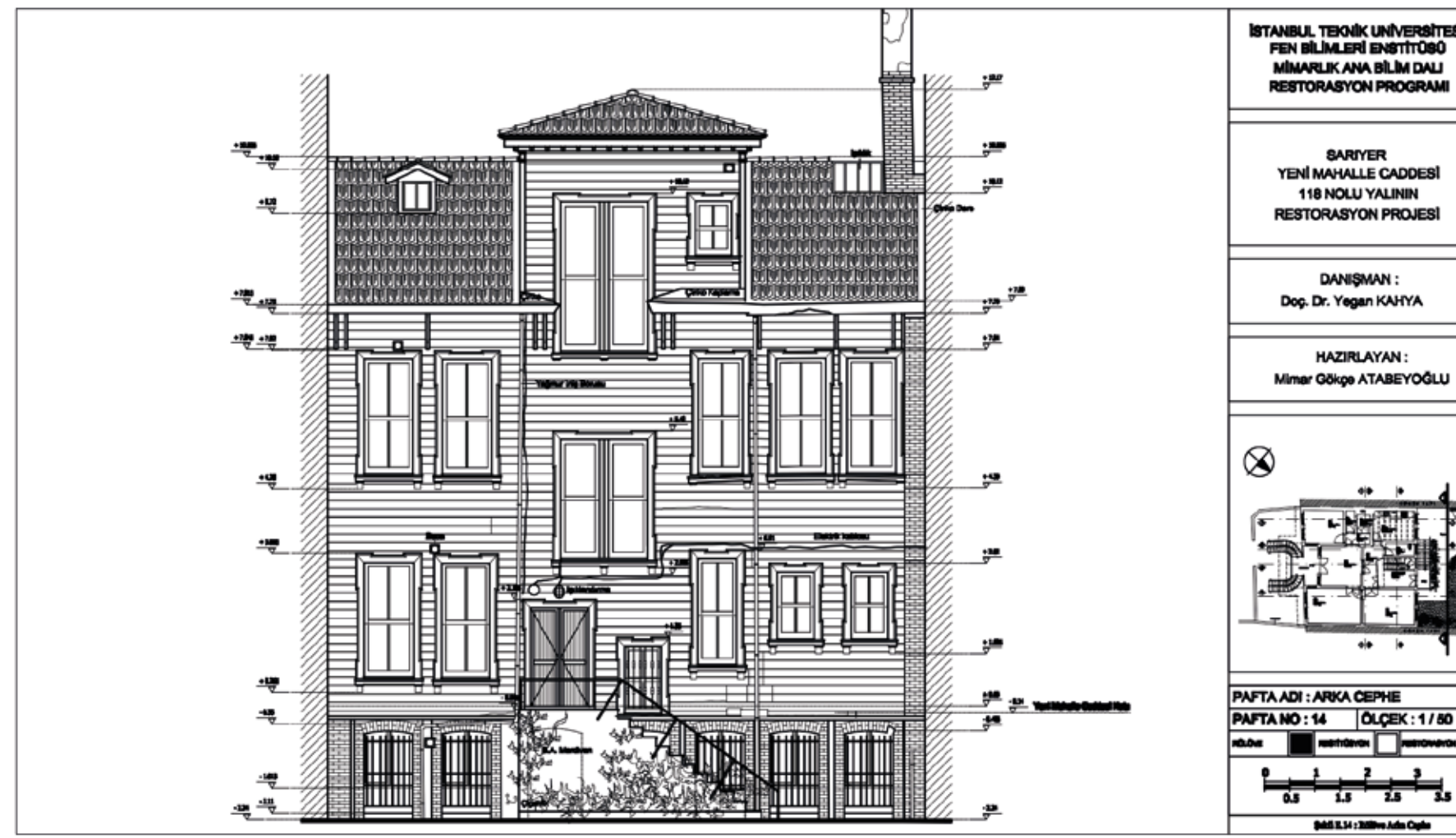
Yapı cephesinde zaman içindeki kullanımdan, dış etkenlere bağlı malzeme bozulmasından ve strüktürel problemlere dayalı bozulmalardan kaynaklanan değişimler ve kayıplar oluşmuştur. Ön cephede, zemin kat pencerelerinin ve parmaklıklarının değiştiği göze çarpmaktadır. Bunu dışında ön cephede, yağmur suyu iniş borularının eklenmesinden başka bir değişikliğe rastlanmamıştır.

Arka cephede ise, zemin kata çıkan betonarme merdivenin yapıya daha sonraki bir dönemde eklendiği düşünülmektedir. Bunun nedeni, merdivende kullanılan malzemenin ve formunun yapıya uyumsuzluğudur. Büyük olasılıkla, yapının özgün halinde bu kata çıkan merdiven mevcut değildi ve bu kattan yapıya giriş yoktu. Çünkü yapının giriş katından bahçeye iniş veren merdiven, zemin kata denk gelen iki pencerenin önünü kapatarak fonksiyonunu yerine getirmesini engellemektedir.

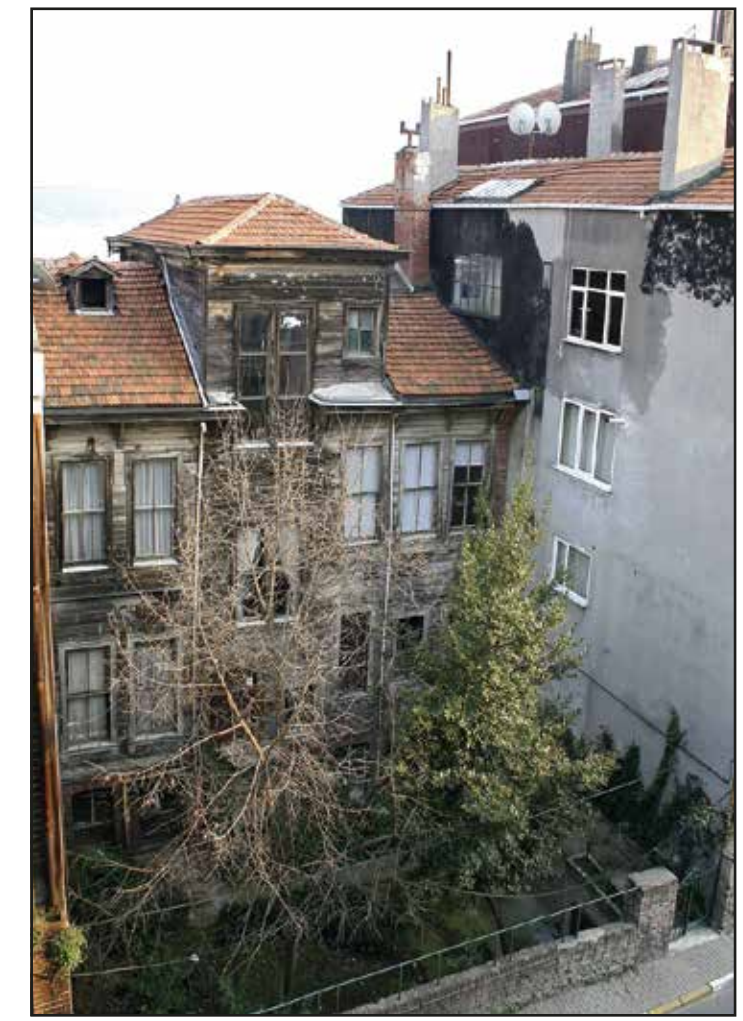
Arka cephede, zemin kat pencereleri değiştirilmiştir. Pencere parmaklıklarının boyutundan bu pencerelerin aslında düşeyde daha yüksek pencereler olduğu anlaşılmaktadır. Daha sonraki dönemde, bunlar daha alçak pencerelerle değiştirilerek, altlarına duvar örülmüştür.

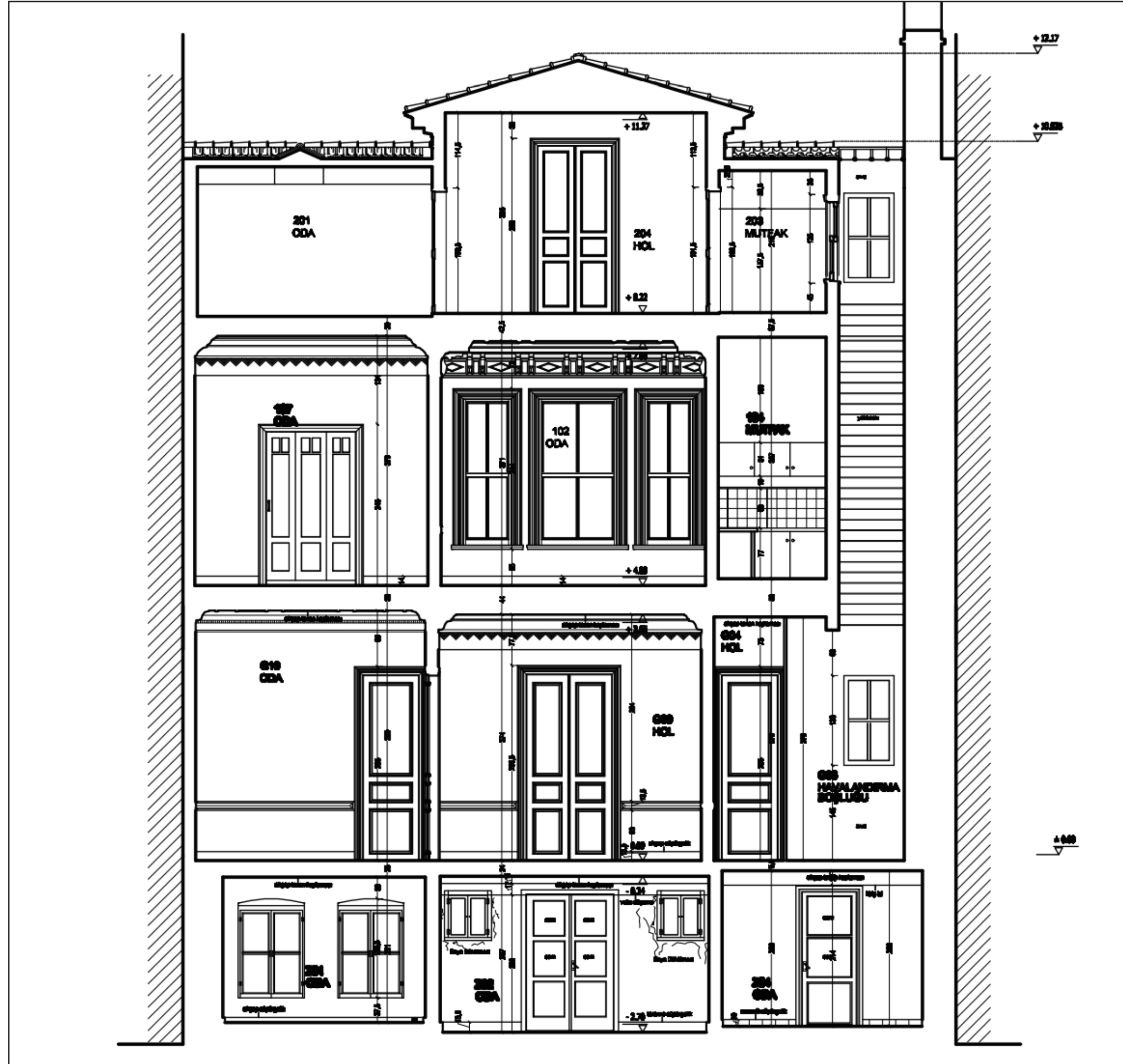

Restitüsyon Sahil Cephesi

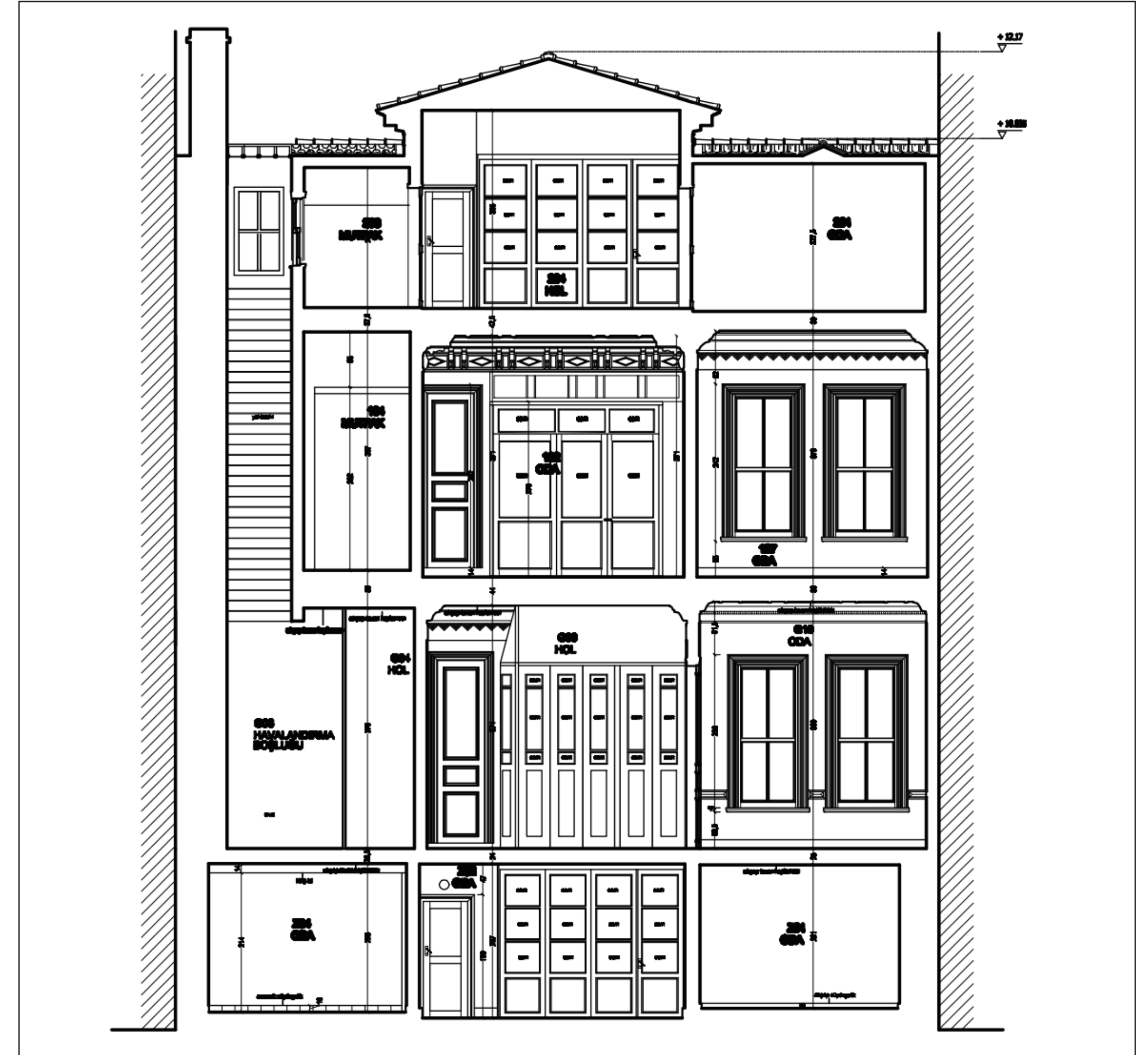

Restitüsyon Arka Cephe

Restitüsyon 1-1 Kesiti

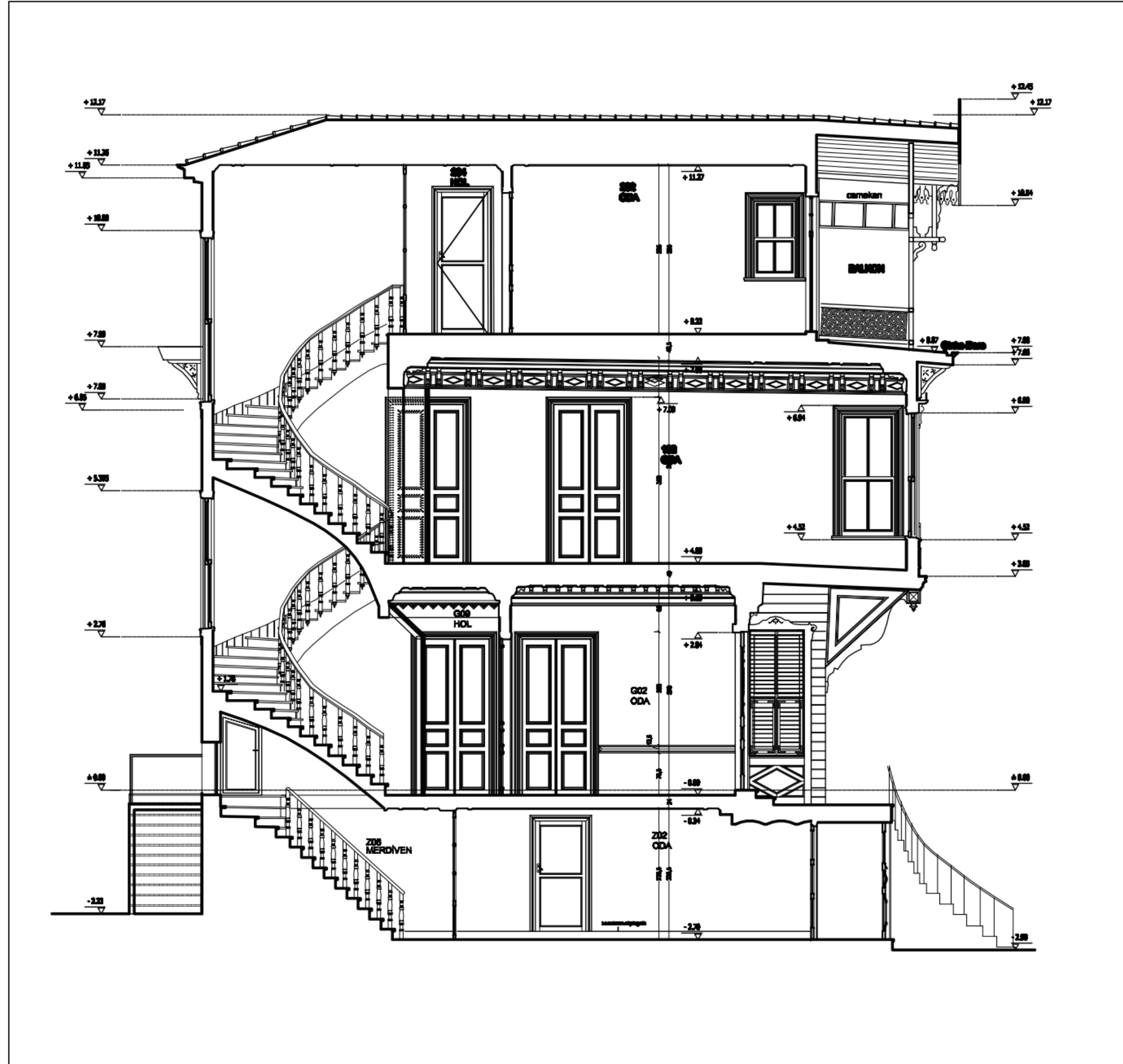
Restitüsyon 2-2 Kesiti

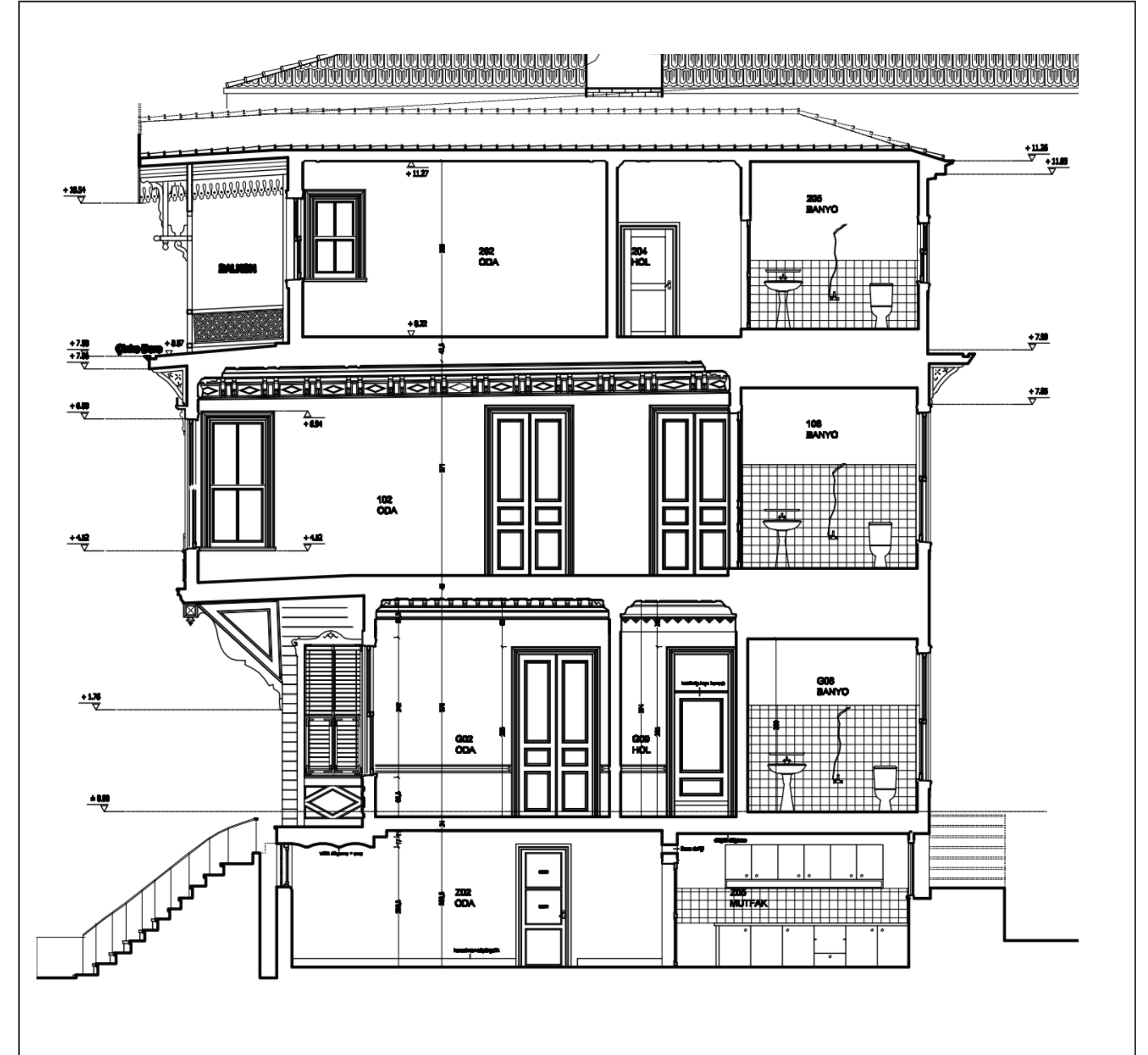
Restitüsyon 3-3 Kesiti

Restitüsyon 4-4 Kesiti

Restitüsyon 5-5 Kesiti

Restitüsyon 6-6 Kesiti

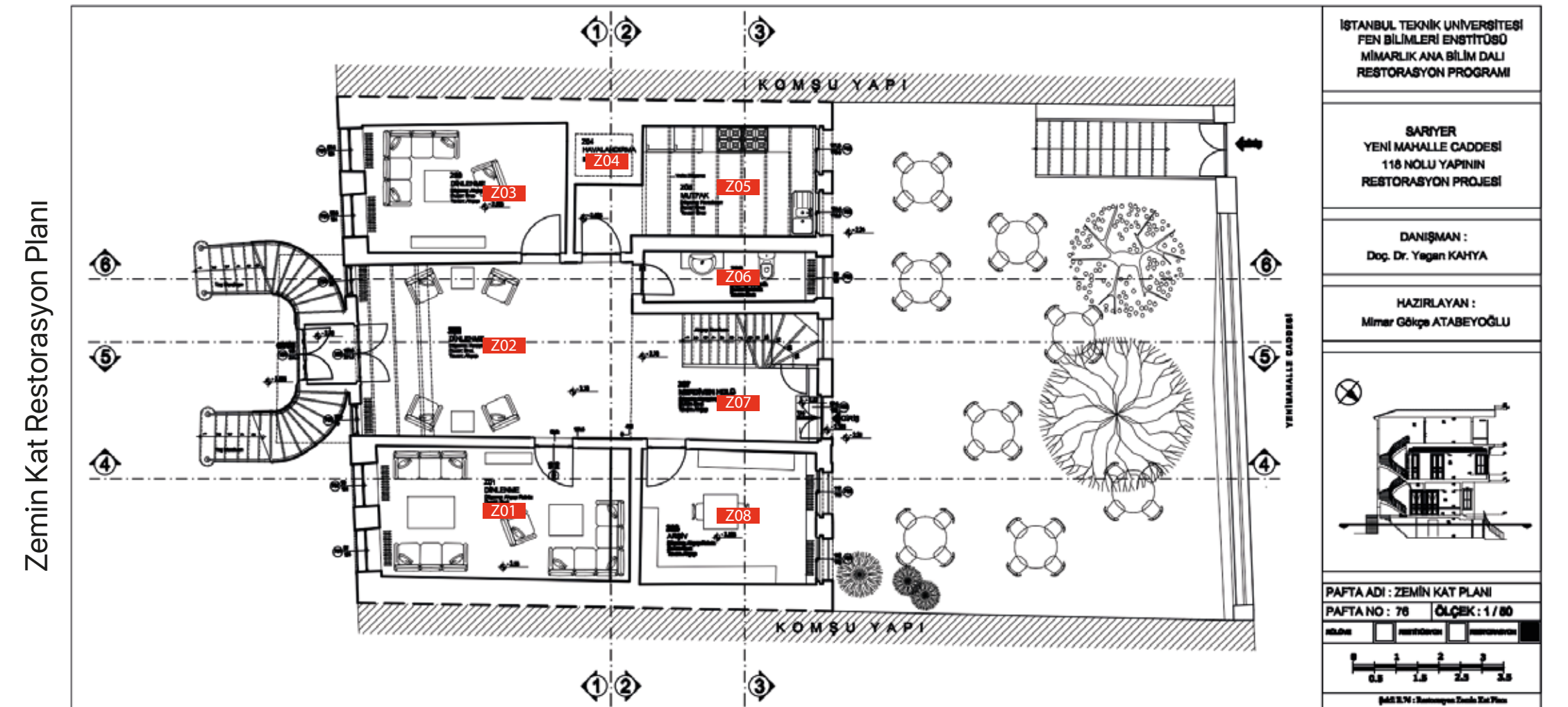
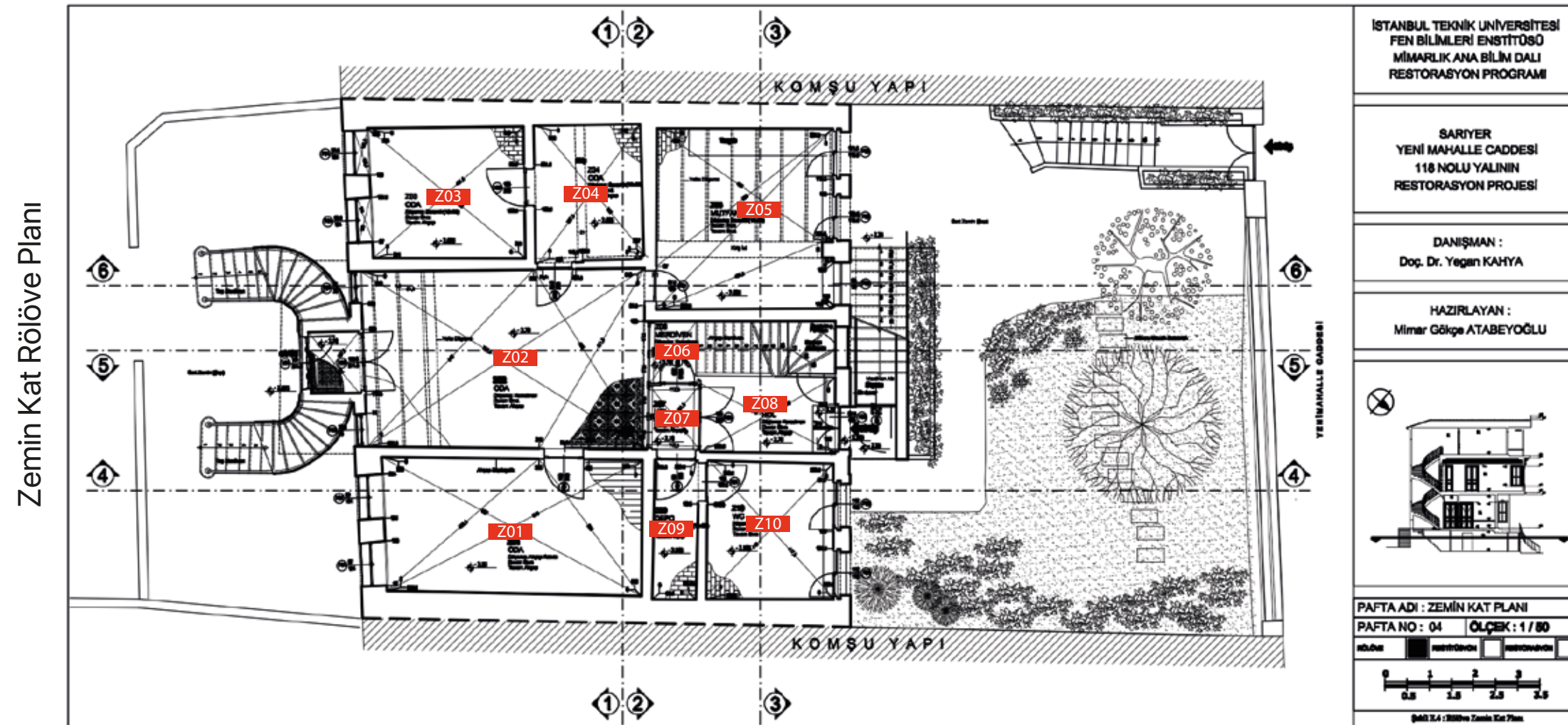
Restorasyon'a Dair Bilgiler

Onarıma İlişkin Müdahaleler

Yapılan rölöve çizimleri ve hazırlanan restitüsyon önerisi ile yapının, günümüze ulaşmaya kadar geçirdiği müdahaleler ile kullanımdan kaynaklanan problemler belirlenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda yapısal bozulmaların nedenleri irdelenmiş ve zaman içinde yapılan ekler, değişimler ve bozulmalar, yapı üzerindeki detaylı incelemelere dayanarak belirlenmiştir.

Arındırma

Yapıya fazladan yük getiren ve özgün plan şemasını değiştiren eklere daha çok zemin katta rastlanmaktadır. Z03 - Z04, Z04 - Z05 ve Z09 - Z10 mekanları arasındaki tuğla duvarlar kaldırılarak, bu mekanlarda yeni bir düzenlemeye gidilmiştir. Ayrıca Z02 - Z06 - Z07 ve Z08 mekanları arasındaki ahşap bölücü paneller kaldırılarak, bu mekanlar arasındaki sofa - merdiven holü arasındaki süreklilik sağlanmıştır. Zemin kat ve diğer katlar arasındaki düşey sürekliliğin kesilmesine neden olan ahşap merdivenin sonundaki ahşap kapı kaldırılmıştır. Z05 ve Z10 nolu mekanların pencere altlarına sonradan örülerek, doğramaların yüksekliğinin azalmasına neden olan tuğla duvarlar kaldırılarak, pencere boşlukları özgün haline getirilmiştir. Zemin katta mevcut olan pencere doğramalarının ve metal parmaklıkların hiçbiri özgün olmadığı için, tamamının sökülmesi önerilmektedir. Giriş katında ise, arka bahçeden bu kata ulaşımı sağlayan betonarme merdiven ve bu merdivenin ulaştığı K13 nolu kapı kaldırılarak cephenin özgün haline dönmesi sağlanmıştır. Giriş katından itibaren her katta devam eden ve merdiven holünü katlardaki mekanlardan ayıran ahşap bölücü paneller kaldırılarak, plan şemasının işleyişi tekrar süreklilik kazanmıştır. Rölöve çizimlerinde yer alan Z03, Z04, Z05, Z09, Z10, G07, G08, 104, 106, 203 ve 205 nolu mekanların özgün olmayan seramik zemin kaplamalarının sökülmesi önerilmektedir. Sökülen kaplamaların altında bulunan tesviye harcı da temizlenmeli ayrıca ıslak mekanlarda kalınlığı 122 cm.i bulan düşük döşemelerin durumlarına bakılarak zaman içinde eklenen döşeme katmanları temizlenmelidir. Yapının ön cephesinde yer alan ve yapı parselini sınırlayan 70 cm. yüksekliğindeki tuğla duvarın, yapı silüetini bozduğu gerekçesiyle kaldırılması uygun bulunmuştur. Arka cephede ise, Yeni Mahalle Caddesinden bahçeye ulaşımı sağlayan betonarme merdiven nitelsiz bir ek olarak karşımıza çıkmakta ve yapının karakterine uyumsuzluk göstermektedir. Bu bakımdan bu merdivenin kaldırılması uygun bulunmuştur. Ayrıca çatıdaki tuğla bacanın üzerinde yer alan ve bacanın önemli derecede eğilmesine neden olan 150 cm. yüksekliğindeki tuğla ekin kaldırılması gerekmektedir. Yine çatıda havalandırma boşluğunun üzerini örten ışıklık, su yalıtımının yeterli olmamasından dolayı kaldırılarak yerine yenisi yapılmalıdır.

Restorasyon'a Dair Bilgiler

Sağlamlaştırma

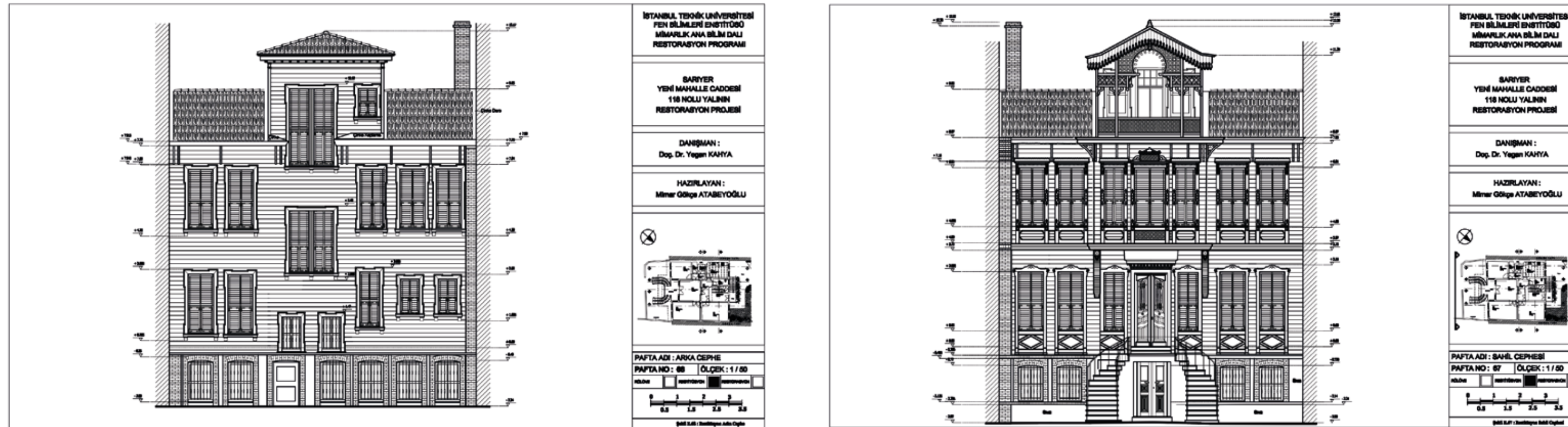
Yapıda sağlamlaştırılması gereken taşıyıcı elemanlar, çatı strüktürü, döşemeler, duvarlar ve merdiven olarak sıralanabilir.

Malzemenin Sağlamlaştırılması

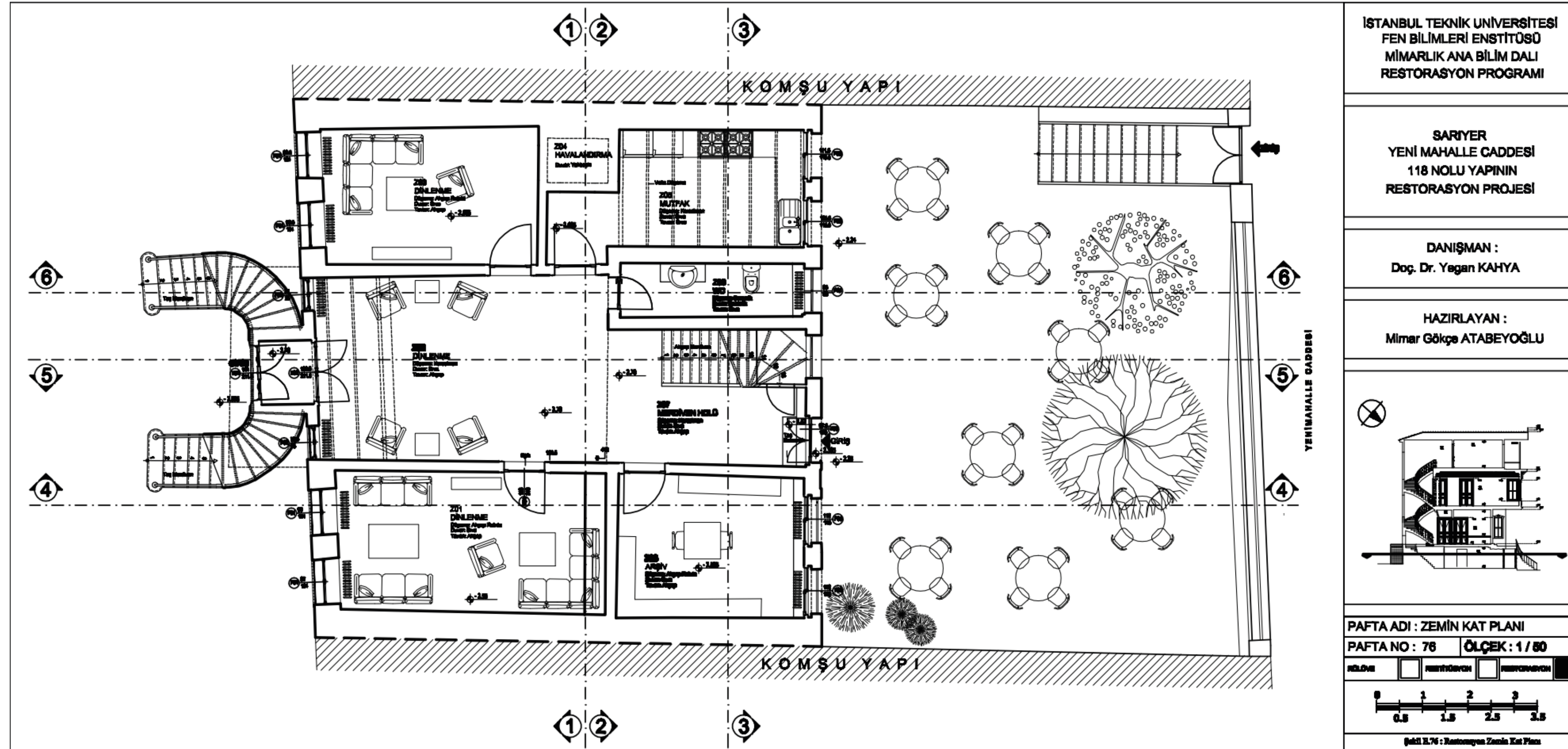
Daha çok saçak altındaki bezemeli sarkıtlar, kat silmeleri, furuşlar, payanda kaplama çıtaları, ahşap kepenkler ve kısmen cephe kaplamaları gibi dekoratif elemanlarda görülen çürüme, renk değişimi, doku bozulması, aşınma ve en önemlisi mantarlaşma gibi bozulmalar nedeniyle, ahşap malzeme işçiliği, sağlamlaştırma aşamasında önem kazanmaktadır. Mevcut ahşabın sağlamlaştırılmasında ilk olarak mantarlara ve böceklere karşı ilaçlama yapılmalı ve daha sonra ahşap koruyucu ile astarlanmalıdır. Kullanılmayacak durumda olan ahşap elemanlar, emprenye edilmiş yenileri ile değiştirilmelidir. Ahşabın bir kısmı bozulmuş ise, bu bölüm kesilerek yeni ahşap malzeme ile ek yapılarak tamamlanmalıdır.

Bütünleme

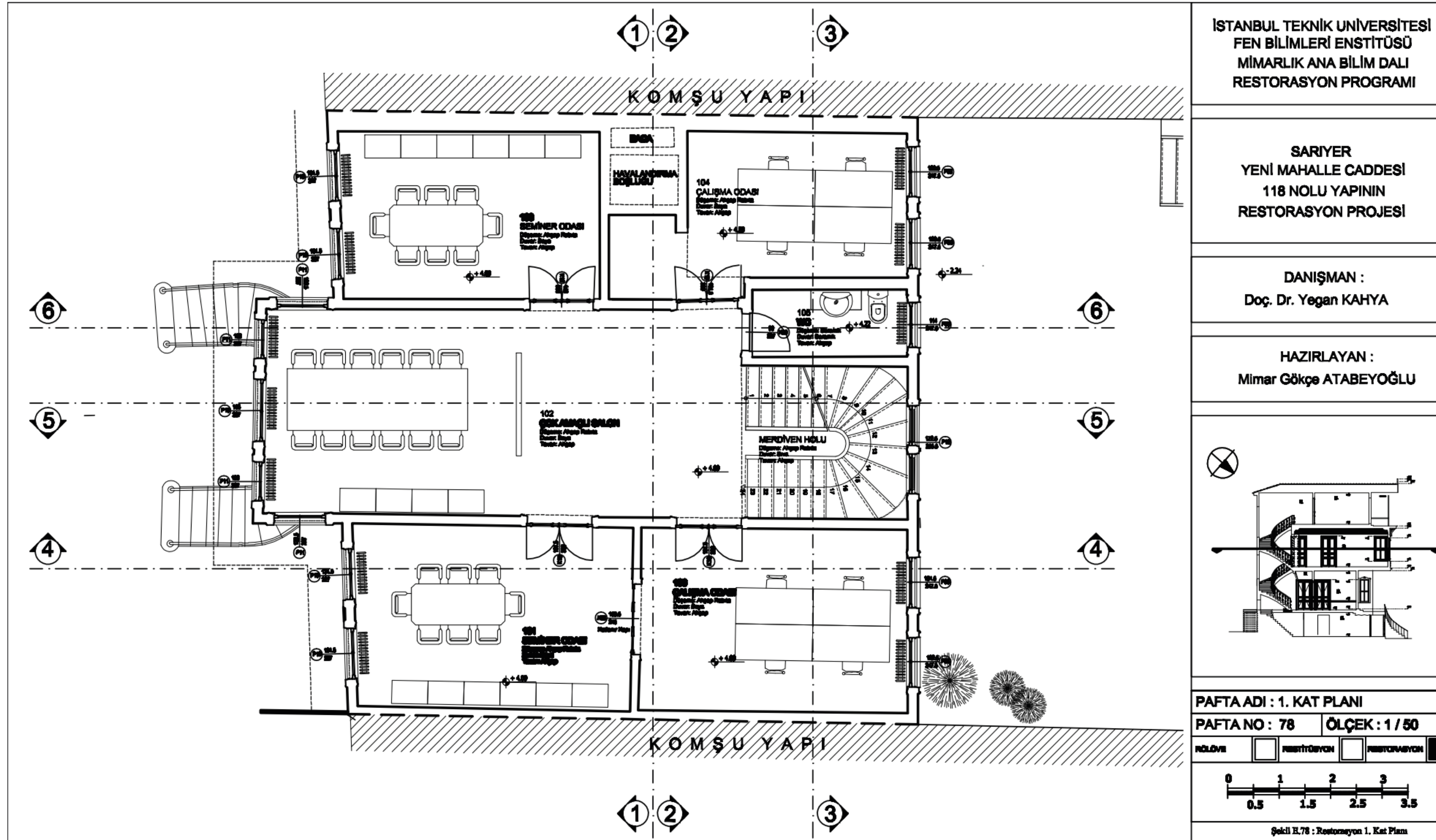
Arka cephede yer alan K13 nolu kapının kaldırılması ile oluşan duvar boşluğu restitüsyon projesine uygun olarak tamamlanarak cephe bütünlüğü sağlanmalıdır. Ön cephede yer alan taş merdivende zaman içinde oluşan, aşınmalar, kırıklar ve ufalanmalar görülmektedir. Taş basamakların kumlama yöntemi ile temizlendikten sonra, özgün taş kırığı ve tozundan oluşan harç ile kırık ve aşınmış bölgeler bütünlenmelidir. Zemin katta, arka ve ön cephede yer alan tuğla kaplamalardaki kırıklar ve çimento yamaların ayıklanmasıyla oluşan boşluklar, uygun harç ile tamamlanmalıdır. Cephelerde özellikle cumba altı, cumba saçağı ve çatı saçağındaki silmelerde görülen çürüyen kısımlar temizlenerek ek yapılmalıdır. Yine balkon kafesinin altında yer alan ahşap bezemelerden bir kısmında kopmalar ve eksilmelere rastlanmıştır. Bu bezemeler de özgün haline uygun olarak tamamlanmalıdır.

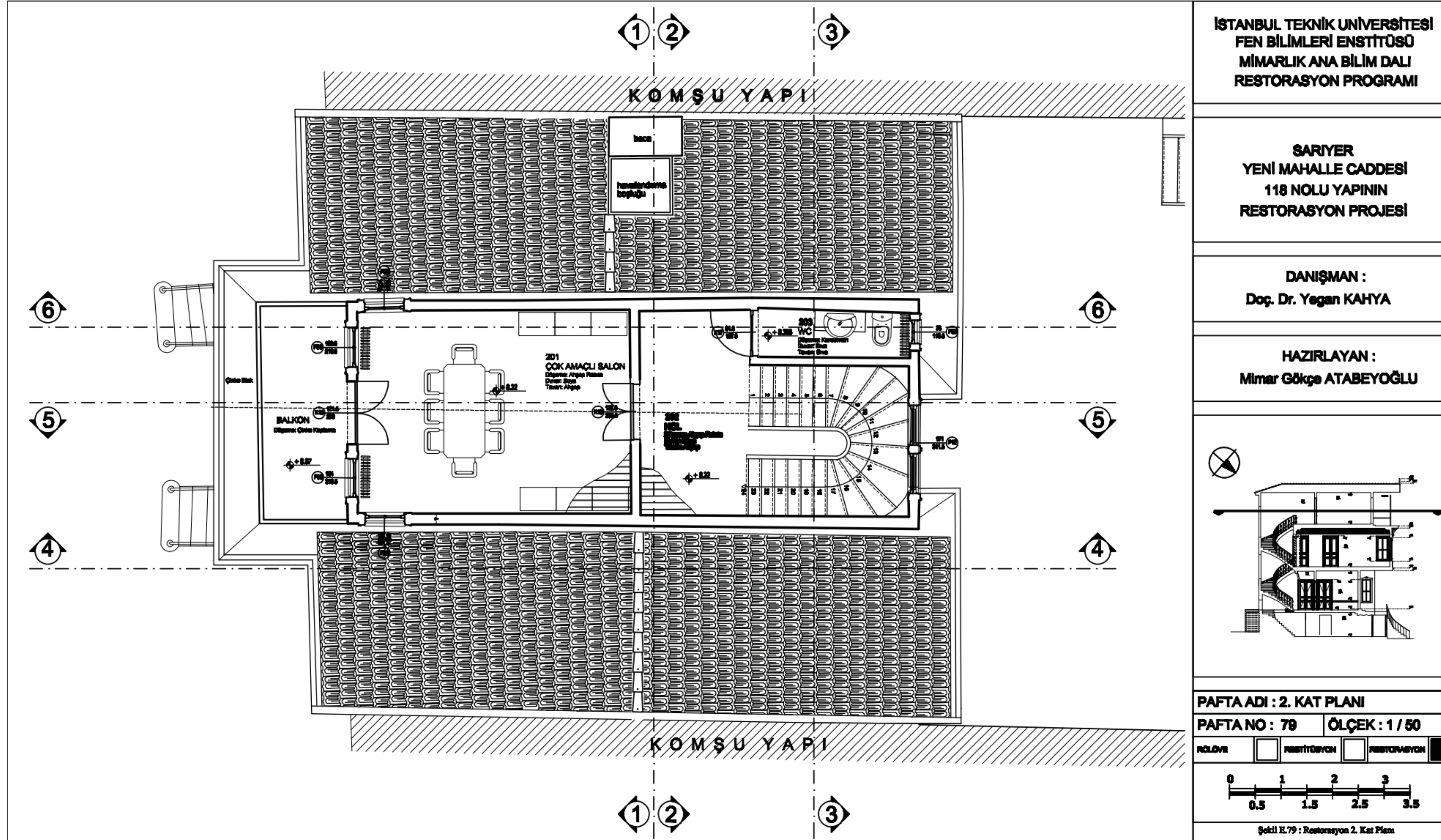
Restorasyon | Zemin Kat Planı

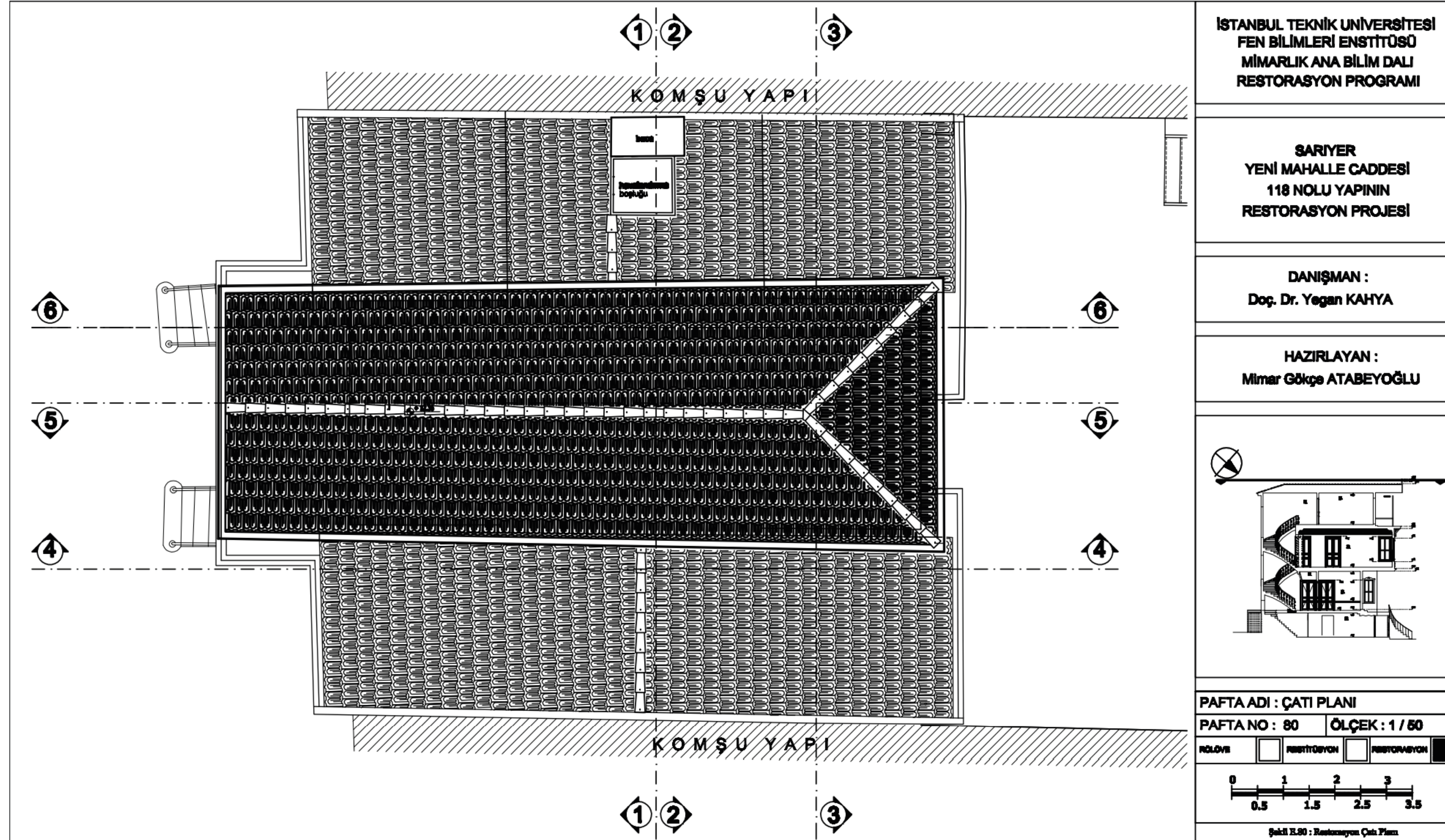
Restorasyon | 1. Kat Planı

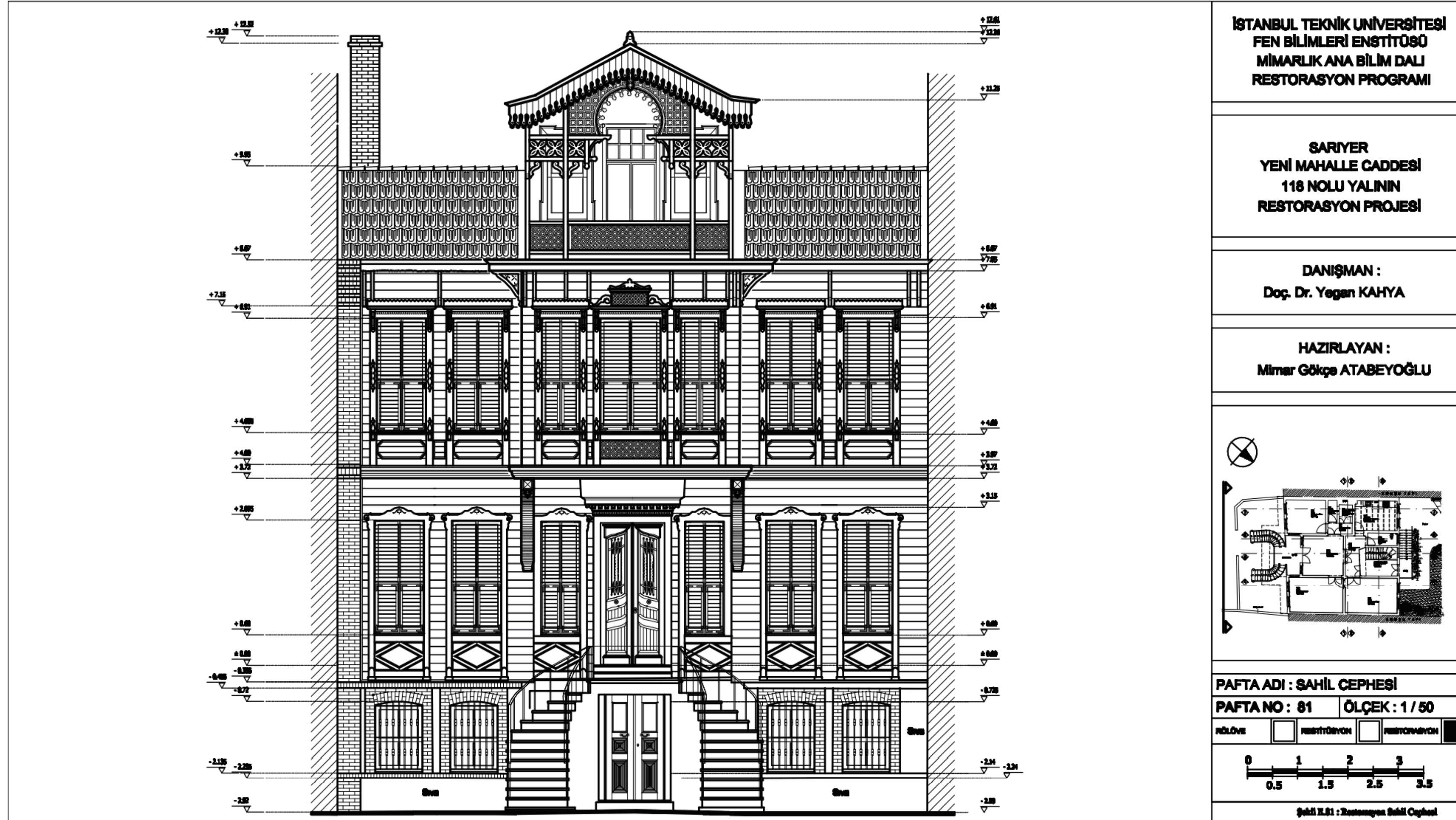
Restorasyon | 2. Kat Planı

Restorasyon | Çatı Planı

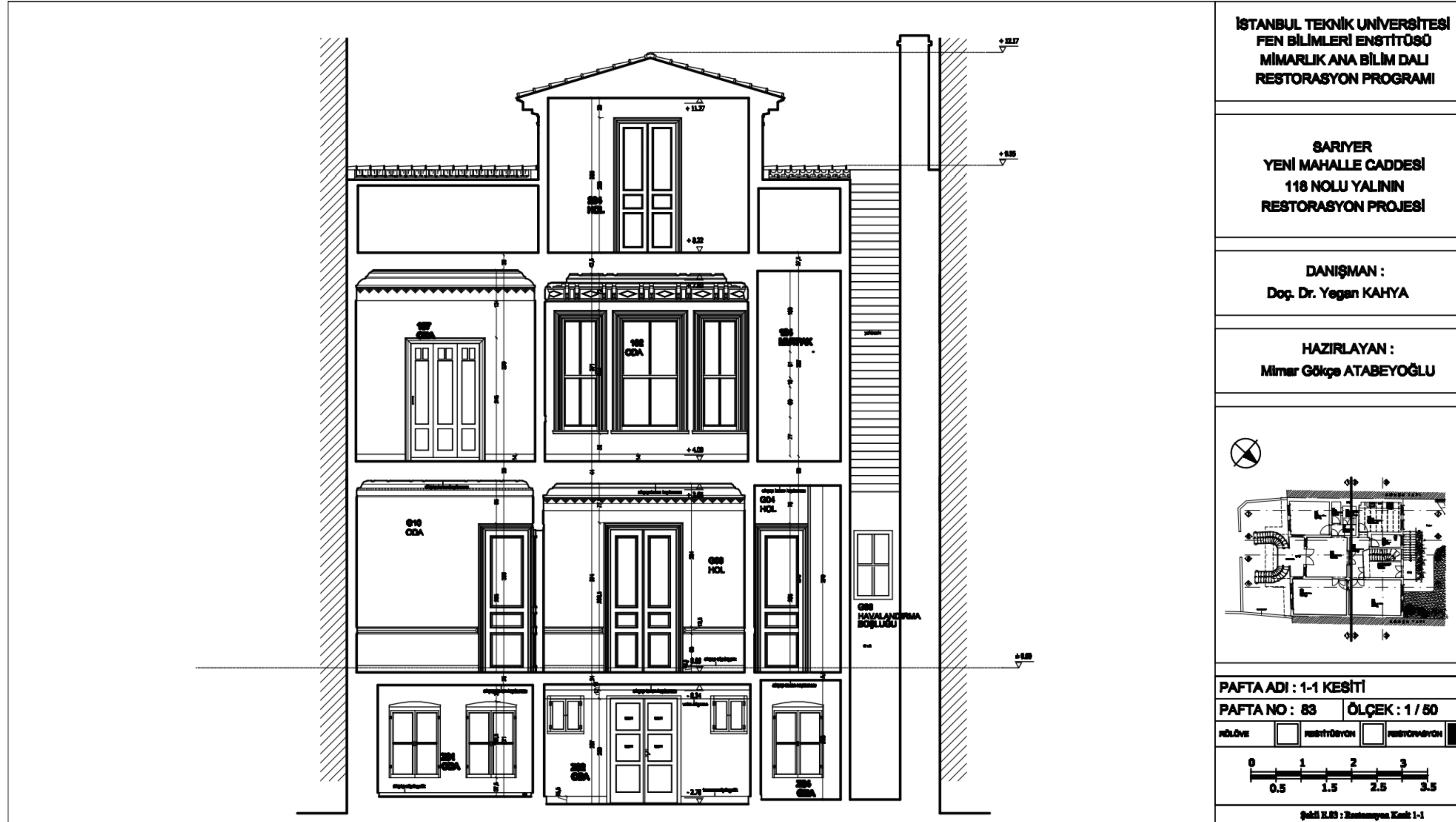
Restorasyon | Sahil Cephesi

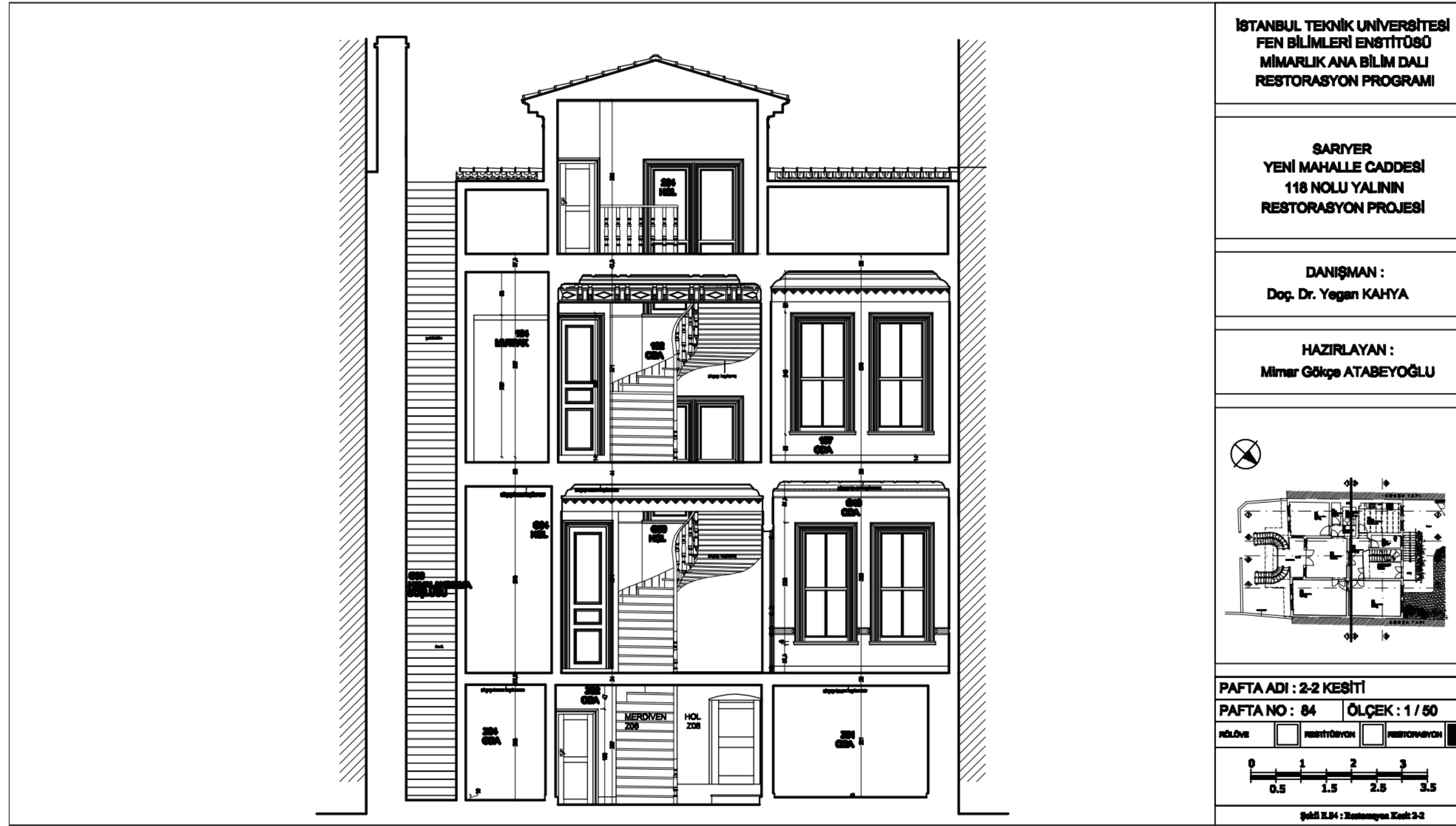
Restorasyon | Arka Cephe

Restorasyon | 1-1 Kesiti

Restorasyon | 2-2 Kesiti

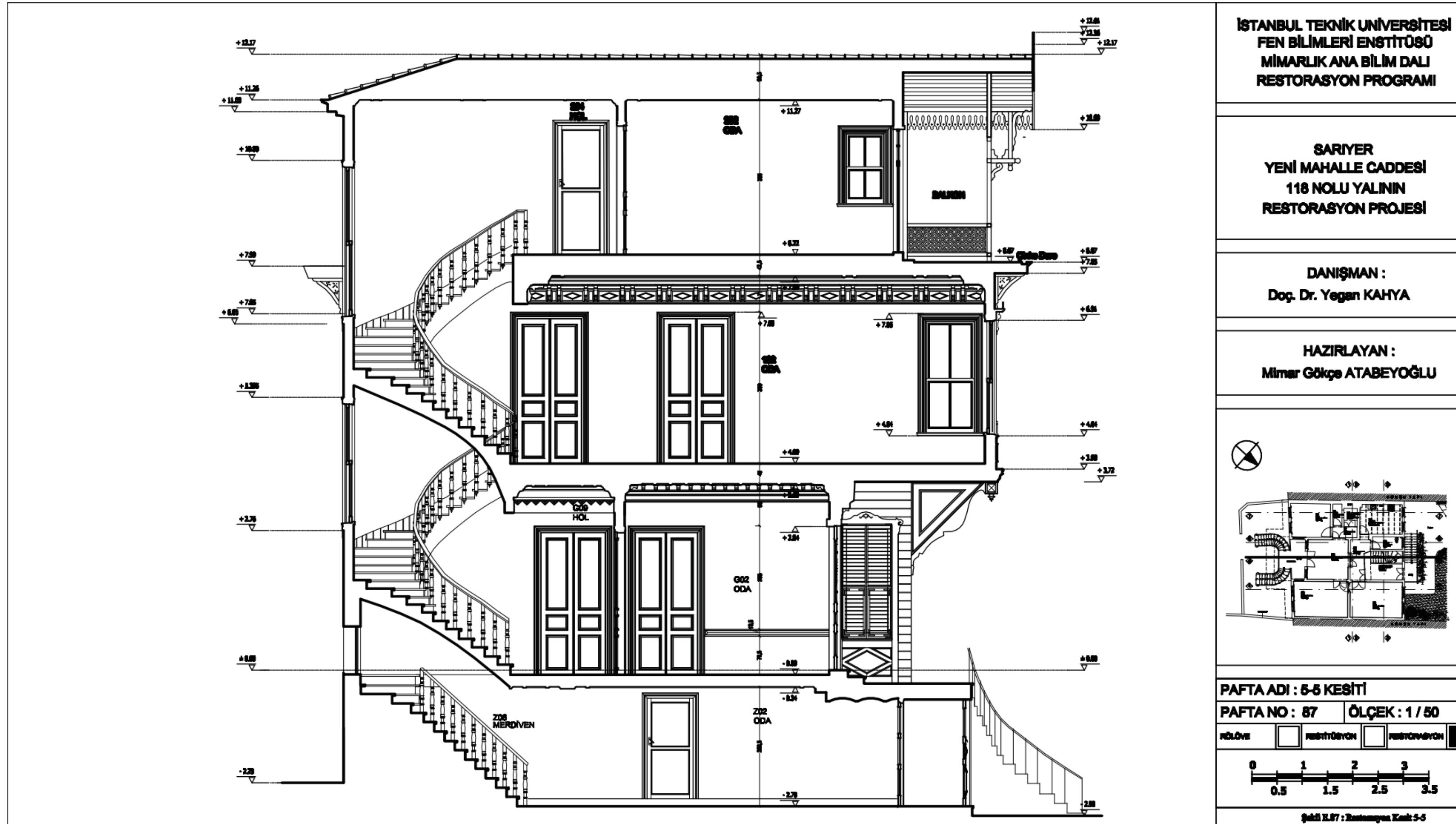
Restorasyon | 3-3 Kesiti

Restorasyon | 4-4 Kesiti

Restorasyon | 5-5 Kesiti

Restorasyon | 6-6 Kesiti

Öğr. Gör. Canan AKKAYA
Kaan GÜLARSLAN